

บทที่ 3

เพศสัมพันธ์ในสายเลือด: วาทกรรมการจัดระเบียบสังคม

ครอบครัวเป็นทั้งสถาบันทางสังคม (social institution) และองค์การทางสังคม (social organization) ที่ประกอบด้วยหญิงหนึ่งคนหรือมากกว่าอยู่ร่วมกับผู้ชายหนึ่งคนหรือมากกว่า ไม่ว่าจะเป็นการมาอยู่ร่วมกันโดยการสมรสในรูปแบบใดก็ตาม และหญิง-ชายที่ร่วมสมรสกันนั้น มีความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างกัน การมาอยู่ร่วมกันเป็นครอบครัวส่งผลให้เกิดทั้งสิทธิและหน้าที่ที่แตกต่างไปจากเดิมก่อนที่จะมีการสร้างครอบครัว (Winick, 1970: 202) หน้าที่หลักที่สำคัญประการหนึ่งของครอบครัวที่ไม่มีสถาบันทางสังคมใดสามารถปฏิบัติได้อย่างสัมฤทธิ์ผลก็คือ การผลิตสมาชิกใหม่อย่างถูกต้องตามบรรทัดฐานของสังคม ครอบครัวจึงเป็นปรากฏการณ์ที่มีพื้นฐานทางชีววิทยาเป็นปัจจัยสำคัญ

นอกจากนี้ครอบครัวยังทำหน้าที่ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เพื่อเป็นการส่งต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยทางสังคม นั่นคือการรักษากฎระเบียบของสังคมให้คงอยู่และได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต่อเนื่อง ด้วยการควบคุมสมาชิกภายในครอบครัวให้ปฏิบัติตนอย่างถูกต้องสอดคล้องกับกฎระเบียบของสังคม รวมถึงหน้าที่ในการสร้างความมั่นคงถาวรให้กับตนเองและสังคมส่วนรวม โดยผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization) (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2544: 3, 94 – 95) การจัดระเบียบทางสังคมจึงถูกกระทำผ่านกระบวนการขัดเกลาทางสังคมของครอบครัว ขณะเดียวกันครอบครัวก็เป็นสถาบันที่กำหนดระเบียบสังคมผ่านทางสมาชิกโดยกระบวนการขัดเกลาทางสังคมเช่นเดียวกัน

แม้ครอบครัวจะเป็นช่องทางหลักที่สังคมยินยอมให้ชาย-หญิงสามารถมีเพศสัมพันธ์กันได้ แต่ก็มีได้หมายความว่า ครอบครัวจะเป็นอาณาบริเวณของมณฑลอิสระทางเพศที่สามารถประกอบภารกิจได้อย่างอิสระเสรีปราศจากขอบแดนแห่งพฤติกรรม เพราะสังคมได้สร้างกฎระเบียบ ข้อห้ามในเรื่องของความสัมพันธ์ทางเพศไว้มากมาย และหนึ่งในข้อห้ามที่สำคัญก็คือ

การห้ามมีเพศสัมพันธ์ในเครือญาติ หรือเพศสัมพันธ์ในสายสายเลือด (incest) ซึ่งเป็นเสมือน
 ข้อห้ามศักดิ์สิทธิ์ (Radcliffe-Brown, 1952: 134 - 135) และเพื่อให้ข้อห้ามบรรลุตามวัตถุประสงค์
 มนุษย์ได้สร้างวาทกรรมขึ้นอย่างมากมายเพื่อใช้สร้างอำนาจและความชอบธรรมให้กับข้อห้าม
 การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิต กระบวนการผลิตซ้ำวาทกรรมที่เป็นข้อห้ามทาง
 เพศในประเด็นข้างต้นจึงเป็นช่องทางในปฏิบัติการของอำนาจที่แผ่ขยายครอบคลุมพื้นที่ทั้งที่เป็น
 นามธรรมและรูปธรรมไม่ว่าจะเป็นทางศาสนา กฎหมาย บรรทัดฐานทางสังคม และองค์ความรู้
 ซึ่งจะได้กล่าวในส่วนต่อไป แต่ก่อนที่จะเข้าสู่ข้อเสนอของวาทกรรมในแต่ละด้าน อย่างน้อยเพื่อ
 ให้ปรากฏขอบเขตในระดับที่พอจะเห็นเป็นกรอบโครงรวมในการทำความเข้าใจ จึงจะขอกกล่าว
 สรุปในสาระของวาทกรรมก่อนเป็นเบื้องต้น

วาทกรรมและปฏิบัติการ

เป็นการยากยิ่งที่จะสรุปหรือให้ความหมายของวาทกรรมให้เห็นเป็นรูปธรรมได้ แต่ก็เชื่อว่า
 อุปสรรคดังกล่าวจะทำให้ไม่สามารถจับคว้าสาระใดได้ หากแต่การศึกษาถึงวาทกรรมจะต้อง
 ตระหนักว่าตลอดเวลาวาทกรรมมิได้หมายถึงเฉพาะเพียงการแสดงออกหรือการสื่อความ
 ระหว่างกันตามปกติวิสัยที่มนุษย์ถือปฏิบัติ แต่วาทกรรมครอบคลุมขอบเขตขยายความไปถึง
 โครงข่ายของกฎเกณฑ์ ค่านิยม การรับรู้ ความเข้าใจร่วม มาตรฐาน และความเชื่อของมนุษย์
 อันเป็นผลที่เกิดจากการแสดงออกและการสื่อความระหว่างมนุษย์ด้วยกัน

วาทกรรมหมายถึง โครงข่ายอันเกิดจากการสื่อความระหว่างกัน โดยไม่คำนึงว่าการแสดง
 ออกและการสื่อความระหว่างกันนั้นจะมีระบบคิดหรืออุดมการณ์ที่ชัดเจนเป็นรากฐานอยู่เบื้องหลัง
 หรือไม่ อีกทั้งโครงข่ายดังกล่าวก็ไม่จำเป็นต้องมีความสอดคล้องต้องกันอย่างเป็นระบบ มีตรรกะ
 ที่เป็นระเบียบ หรือมีระบบความเชื่อหรืออุดมการณ์ที่เป็นชุดเดียวกันเป็นรากเหง้า ไม่จำเป็นต้อง
 เป็นโครงข่ายที่มีแหล่งกำเนิดจากนักคิดคนใดคนหนึ่งหรือสกุลความคิดใดสกุลความคิดหนึ่งโดย
 เฉพาะ แต่โครงข่ายดังกล่าวอาจเป็นผลมาจากการแสดงออกและการสื่อความของคนจำนวนมาก
 จนไม่อาจที่จะสืบค้นให้รู้ถึงแหล่งที่มาที่แน่ชัดได้ จนอาจกล่าวได้ว่า “ไม่มีใครสามารถอ้าง
 ความเป็นเจ้าของหรือเป็นผู้ให้กำเนิดวาทกรรมนั้นได้” (ธงชัย วินิจจะกุล, 2534: 23 - 24)

แม้ในปริมณฑลของวาทกรรมจะดูซับซ้อน เกี่ยวพัน และสับสน แต่สำหรับชุดของ วาทกรรมแต่ละชุดที่ปรากฏออกมาจะมีลักษณะที่ “แสดงถึงระบบและกระบวนการในการสร้าง/ผลิต (constitute) เอกลักษณ์ (identity) และความหมาย (significance) ให้กับสรรพสิ่งต่าง ๆ ในสังคมไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความจริง อำนาจ หรือตัวตนของเราเอง” (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2540: 90) วาทกรรมจึงเป็นผู้สร้าง/ผลิตสรรพสิ่งขึ้นมาในสังคมภายใต้กฎเกณฑ์ที่ชัดเจนชุดหนึ่ง (Foucault, 1972b: 126 - 131) และกฎเกณฑ์นี้ก็จะเป็นตัวกำหนดการดำรงอยู่ การเปลี่ยนแปลง หรือการเลือนหายไปของสรรพสิ่งที่ถูกสร้างขึ้น จึงกล่าวได้ว่า ควบคู่ไปกับสรรพสิ่งที่วาทกรรมสร้างขึ้น การสร้างและการเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ถูกกล่าวถึงโดยวาทกรรมก็เกิดขึ้นด้วยในขณะเดียวกัน (Foucault, 1972a: 63)

จากวาทกรรมที่มีลักษณะเป็นชุดของส่วนเสี้ยวที่ไม่มีความต่อเนื่องสัมพันธ์กันมาอยู่รวมกันอย่างขาดซึ่งความเป็นเอกภาพและความมั่นคง เป็นการมารวมกันในลักษณะชุดของ วาทกรรมที่แตกต่างหลากหลาย โดยแต่ละชุดของวาทกรรมก็มียุทธศาสตร์ในการมาอยู่รวมกันที่แตกต่างกันออกไป (Foucault, 1980: 100) ทำให้เราแทบไม่มีโอกาสที่จะศึกษาเพื่อทำความเข้าใจในระบบหรือกฎระเบียบของวาทกรรมจากการปรากฏตัวของวาทกรรมนั้นได้โดยตรง เราจึงทำได้เพียงศึกษาจากโอกาสและ/หรือเงื่อนไขที่วาทกรรมนั้นเปิดโอกาสให้กับเราในการสื่อความและเป็น ที่เข้าใจกันภายใต้อาณาบริเวณของช่องทางและ/หรือโอกาสอันเป็นปฏิบัติการของวาทกรรม (discursive practice) การวิเคราะห์วาทกรรมจึงต้อง “กระทำผ่านการศึกษาและสืบค้นถึง กระบวนการ ขั้นตอน ลำดับเหตุการณ์ และรายละเอียดปลีกย่อยของการสร้างเอกลักษณ์และความหมายให้กับสรรพสิ่งในสังคมที่ห่อหุ้มเราไว้ในรูปของวาทกรรม ตลอดจนภาคปฏิบัติการของวาทกรรม” (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2540: 97 - 98) อันเป็นปริมณฑลย่อยที่มีสภาวะของ “ปฏิสัมพันธ์ในหลากหลายรูปแบบทั้งปะทะ ประสาน แทนที่ ต่อสู้แย่งชิง ผนวงรวม และขจัดออกจากพื้นที่เดิม” (ธงชัย วินิจจะกุล, 2534: 30) ภาคปฏิบัติการของวาทกรรมนอกจากจะแสดงผ่านการพูดของบุคคลในสังคม ไม่ว่าจะเป็นการพูดด้วยวาจา ตัวหนังสือ สัญลักษณ์ และ/หรือ อากัปกริยา และไม่ว่าจะเป็นการสื่อในระดับใดแล้ว ยังปรากฏตัวผ่านจารีตปฏิบัติ ความคิด ความเชื่อ ค่านิยม และสถาบันในสังคมที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นอีกด้วย

วาทกรรมเกี่ยวกับข้อห้ามการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลร่วมสายโลหิต ได้รับการผลิตซ้ำใน ภาควิชาปฏิบัติกรของวาทกรรมจากหลายช่องทาง เพื่อทำหน้าที่ตอกย้ำวาทกรรมเดิมที่มีลักษณะ เนื้อหาสอดคล้องกับวาทกรรมที่สร้างขึ้นให้ดำรงอยู่และแผ่ขยายพื้นที่การยอมรับในสังคมให้ เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางเป็นวาทกรรมกระแสหลัก (Foucault, 1972b: 191 - 192) ทั้งนี้เพราะ วาทกรรมเป็นตัวกำหนดกฎเกณฑ์ เงื่อนไข และกลไกในการพูดและ/หรือการเขียนของมนุษย์ใน สังคม (Foucault, 1970: 79 - 80) ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการแสดงออกทางเพศของมนุษย์ ที่ถูกอำนาจแห่งวาทกรรมนั้นกระทำ เพราะมนุษย์ไม่ได้มีอิสระในการแสดงพฤติกรรมทางเพศของ ตนเองอย่างเสรี หากแต่ได้รับอิทธิพลจากหลายปัจจัยเป็นส่วนประกอบประสานกัน หรืออีกนัย หนึ่งก็คือ มนุษย์ผู้แสดงพฤติกรรมทางเพศหาใช่องค์ประธานของพฤติกรรมทางเพศที่ตนแสดงไม่

สำหรับงานวิจัยชิ้นนี้มีขอบเขตการศึกษาเฉพาะปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมไทยเท่านั้น ผู้ศึกษาจึงเลือกใช้วิธีการวิเคราะห์โดยการแยกขอบเขตของปริมนทลแห่งปฏิบัติกรของวาทกรรม ที่แสดงถึงข้อห้ามการมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือดเพื่อการจัดระเบียบทางสังคมออกเป็นส่วน ๆ ตาม ช่องทางที่ภาควิชาปฏิบัติกรของวาทกรรมปรากฏตัวเฉพาะในปริมนทลของสังคมไทยเป็นหลัก กล่าวคือ วาทกรรมทางด้านศาสนา วาทกรรมด้านจิตวิทยา วาทกรรมด้านความเสื่อมถอยทางพันธุกรรม และวาทกรรมด้านกฎหมาย

ข้อห้ามเพศสัมพันธ์ในสายเลือด: วาทกรรมด้านศาสนา

เพราะสังคมไทยมีพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่ประชากรในสังคมส่วนใหญ่ให้การนับถือ จน ถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญขององค์ประกอบหนึ่งของวัฒนธรรมไทย “หากนำพุทธศาสนาออกไป จากวัฒนธรรมไทยแล้ว ก็คงไม่มีอะไรเหลืออยู่” (งามตา วณิชทานนท์, 2536: 28) จึงจะขอก้าว ถึงวาทกรรมทางด้านพุทธศาสนาในส่วนแรก ส่วนในศาสนาอิสลามและคริสต์ศาสนาที่มีคนไทย นับถือมากเป็นอันดับต่อมากก็จะขอก้าวไว้ในส่วนที่สองและสามของวาทกรรมทางด้านศาสนา

พุทธศาสนา: ว่าด้วยวาทกรรมข้อห้ามทางเพศ

ก่อนการก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัย ณ บริเวณนี้มีการค้าขายทางเรือระหว่างอินเดียและจีน โดยใช้เส้นทางผ่านทางแหลมมลายู อาณาจักรพูนานมีอำนาจรุ่งเรืองในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 1 ถึงคริสต์ศตวรรษที่ 6 มีศูนย์กลางอำนาจอยู่แถบลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา (ทักษิณา อินทโยธา, 2534: 19) โดยมีเขตอิทธิพลกว้างไกลครอบคลุมอาณาจักรขอม แหลมมลายู ตลอดจนถึงแถบลุ่มแม่น้ำโขงตอนใต้ อาณาจักรพูนานจึงเป็นจุดเริ่มต้นและเป็นแหล่งแผ่ขยายอารยธรรมอินเดียสู่ดินแดนอื่นในเขตเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ต่อมาเมื่ออำนาจของอาณาจักรพูนานลดลงหลังจากที่มีอำนาจรุ่งเรืองอยู่นานกว่า 500 ปี ทำให้อาณาจักรจามปา ทวาราวดี ขวา และมะละกาเริ่มมีบทบาทมากขึ้น โดยเฉพาะอาณาจักรทวาราวดีที่มีอำนาจอยู่ในช่วงราวคริสต์ศตวรรษที่ 6 ถึงคริสต์ศตวรรษที่ 11 ต่อจากอาณาจักรพูนาน ครอบคลุมดินแดนตอนเหนือติดอาณาจักรโยนกเชียงแสนยาวตลอดฝั่งทะเลอันดามัน ส่วนศูนย์กลางอำนาจไม่ชัดเจนนักและยังเป็นประเด็นที่มีการถกเถียงกันอยู่ (ผ่องศรี วนาสิน และทิวา ศุภจรรยา, 2523: 54 - 57) อาณาจักรทวาราวดีได้รับอิทธิพลทางวัฒนธรรมจากอินเดียอย่างมากทั้งในด้านการเมืองการปกครอง ขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปะ อีกทั้งยังรับแนวคิดของศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธที่มีรากฐานมาจากอินเดียเป็นอย่างมาก อาณาจักรทวาราวดีเสื่อมอำนาจลงในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 11 เมื่อตกอยู่ภายใต้อำนาจขอม

ศูนย์กลางอำนาจของอาณาจักรขอมมีผู้เสนอไว้หลายพิกัด บ้างก็ว่าอยู่ในบริเวณแขวงจำปาศักดิ์ ในประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาวในปัจจุบัน บ้างก็ว่าอยู่ตอนเหนือของประเทศกัมพูชา หรือบางแนวคิดก็เชื่อว่าตั้งอยู่ในบริเวณจังหวัดอุบลราชธานีของไทย (ธิดาสาระยา, 2532: 60 - 64) อาณาจักรขอมเจริญรุ่งเรืองอย่างมากในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 11 ถึงคริสต์ศตวรรษที่ 12 มีการขยายอำนาจเข้ามาจนถึงลุ่มแม่น้ำเจ้าพระยา แต่ต่อมาก็เริ่มเสื่อมอำนาจลงในคริสต์ศตวรรษที่ 13 และสิ้นสุดอำนาจในคริสต์ศตวรรษที่ 14 ทำให้ชนชาติไทยสามารถตั้งตนเป็นอิสระเกิดเป็นอาณาจักรสุโขทัยในเวลาต่อมา ซึ่งได้รับอิทธิพลจากพุทธศาสนาที่ตกทอดมาตั้งแต่ในสมัยทวาราวดี อย่างไรก็ตาม ลักษณะของการผสมผสานระหว่างพุทธศาสนากับศาสนาพราหมณ์ก็เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและตกทอดส่งต่อมายังคนไทยในยุคหลังด้วยเช่นกัน

พุทธศาสนามีฐานความเชื่อของระบบจักรวาลประกอบด้วยเรื่องของผลกรรมอยู่ในคำสอน ทำให้เชื่อว่าการที่ใครจะมีสถานภาพหรืออยู่ ณ จุดใดตำแหน่งใดในจักรวาลนั้น มิใช่เป็นเพราะถูกใครกำหนด แต่สิ่งที่เกิดขึ้นล้วนเป็นผลมาจากการกระทำของบุคคลนั้นว่าได้ประกอบกรรมดีกรรมชั่วหรือบุญและบาปมามากน้อยเพียงไร (Hanks, 1962 และ Skinner & Kirsch, 1975) ส่วนสิ่งใดเป็นการประกอบกรรมดีหรือการกระทำแบบไหนเป็นการประกอบกรรมชั่วนั้นก็ได้มีบัญญัติไว้ในพระธรรมคำสอนของศาสนา

ธรรมหรือพระธรรมในพุทธศาสนาสามารถแบ่งออกได้เป็นสองประเภท คือ ธรรมในความหมายของข้อเท็จจริงที่มีอยู่แล้วตามธรรมชาติ (metaphysical realities) กับธรรมในความหมายของหลักธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงค้นพบและนำมาสั่งสอน (moral rules) นั่นคือเมื่อพระพุทธเจ้าได้ค้นพบธรรมที่เป็นข้อเท็จจริงที่ดำรงอยู่ก่อนแล้วในธรรมชาติ จากนั้นพระองค์จึงได้นำสิ่งที่ได้ค้นพบมาแสดงให้ผู้อื่นได้รู้เป็นพระธรรมคำสั่งสอน (พระไตรปิฎก, สังยุตตนิกาย นิทานวรรค, เล่ม 16 ข้อที่ 61) คำสอนของพระพุทธศาสนาจึงเป็นสังฆธรรมที่มีอยู่แล้วในโลกปกติของธรรมชาติ ผ่านการค้นพบและแสดงให้เห็นโดยองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า (สุนทร ณ รั้งสี, 2522: 34) พระองค์จึงมิใช่ผู้สร้างสังฆธรรมและการมีอยู่ของสังฆธรรมก็มีได้ขึ้นอยู่กับการอุบัติขึ้นของพระพุทธองค์

ธรรมที่เป็นข้อเท็จจริงในธรรมชาตินี้มีมากมาย แต่ในทางพระพุทธศาสนาจัดแบ่งหมวดหมู่ไว้ 5 ประเภท ซึ่งธรรมที่เป็นข้อเท็จจริงนี้ล้วนตกอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ของธรรมชาติเหมือนกัน โดยกฎเกณฑ์ในธรรมชาติทั้งห้าประเภทนี้เรียกชื่อรวมกันว่า "นियาม" คือ (พระไตรปิฎก, อรรถคาถา ทีฆนิกาย, เล่ม 2 : 26 - 27)

1. อุดุนियาม แสดงกฎเกณฑ์ในธรรมชาติที่เกี่ยวกับสิ่งไม่มีชีวิต
2. พีชนियาม แสดงกฎเกณฑ์ในธรรมชาติที่เกี่ยวกับสิ่งมีชีวิต
3. จิตนियาม แสดงกฎเกณฑ์ในธรรมชาติที่เกี่ยวกับจิต
4. กรรมนियาม แสดงกฎเกณฑ์ในธรรมชาติที่เกี่ยวกับกรรมและผลของกรรม
5. ธรรมนियาม แสดงกฎเกณฑ์ในธรรมชาติที่เกี่ยวกับสิ่งอื่นที่ไม่ใช่สิ่งที่กล่าวมาข้างต้น

จากนิยามแสดงกฎเกณฑ์ในธรรมชาติทั้งห้าประเภทที่กล่าวมา พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญเฉพาะในนิยามที่เป็นหนทางนำพามนุษย์ไปสู่การดับทุกข์เท่านั้น (พระไตรปิฎก, สังยุตตนิกาย มหาวารวรรค, เล่ม 19 ข้อที่ 1712) จึงปฏิเสธที่จะกล่าวในรายละเอียดที่แสดงถึงกฎเกณฑ์ในธรรมชาติในประเภทอุตุนิยามและพีชนิยาม ส่วนในธรรมนิยามนั้นกล่าวไว้เพียงเล็กน้อย โดยจะให้ความสำคัญกับจิตนิยามและกรรมนิยามเป็นหลัก การให้ความสำคัญกับเรื่องของกรรมและผลของกรรมเป็นการแสดงถึงความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างสิ่งที่กระทำกับสิ่งที่เกิดขึ้น อันเป็นผลมาจากสิ่งที่ได้กระทำ และกระทำในสิ่งใดก็จะได้ผลตอบแทนในสิ่งนั้น เปรียบได้กับการปลูกพืชว่า หากหว่านเมล็ดพืชชนิดใดลงไป เมื่อเมล็ดพืชนั้นเติบโตโดยอมให้ผลเป็นพืชชนิดเดียวกัน (พระไตรปิฎก, สังยุตตนิกาย สคาถวรรค เล่มที่ 15 ข้อที่ 903) ลักษณะของธรรมที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงเพื่อการสั่งสอนจึงประกอบด้วยข้อความสองชุดประกอบกัน คือ ข้อความที่อธิบายถึงข้อเท็จจริงในธรรมชาติ (descriptive statements) กับข้อความชักชวนให้กระทำหรืองดเว้นการกระทำ (normative statements) โดยข้อความชุดแรกจะมีลักษณะการอธิบายเป็นรากฐานสนับสนุนให้ปฏิบัติตนตามที่ข้อความชุดที่สองชักชวนในลักษณะของความเป็นเหตุและผลซึ่งกันและกัน (ตัวอย่างใน พระไตรปิฎก, อังคุตตรนิกายติกนิบาต เล่มที่ 20 ข้อที่ 505)

ในจิตนิยาม พระพุทธศาสนาให้ความสำคัญและแสดงถึงจิตว่าเป็นต้นเหตุแห่งการกระทำ เพราะมนุษย์มีจิตคอยกำหนดให้เกิดการกระทำ (พระไตรปิฎก, ธรรมบท ขุททกนิกาย เล่มที่ 25 ข้อที่ 11) หากเป็นผู้ที่มีจิตดีก็จะกำหนดให้บุคคลนั้นกระทำแต่ความดี ในขณะที่หากเป็นผู้ที่มีจิตชั่วจิตชั่วนั้นก็กำหนดให้ร่างกายของบุคคลที่มีจิตชั่วประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งชั่วร้าย ซึ่งการอธิบายนี้เป็นไปตามหลักของกรรมและผลที่เกิดจากกรรมในลักษณะเป็นเหตุเป็นผล ดังที่มีบัญญัติไว้ในพระไตรปิฎกว่า

กระบวนการทำงานของจิตดำเนินไปควบคู่กับกฎแห่งกรรม
 ธรรมฝ่ายดีได้แก่อะไรบ้าง ได้แก่ กุศลมูลสามประการคือ ความไม่โลภ
 ความไม่โกรธ ความไม่หลง เวทนาขันธ สัญญาขันธ สังขารขันธ
 วิญญาณขันธ ที่ประกอบด้วยกุศลมูลนั้น กายกรรม วจีกรรม มโนกรรม
 ที่มีกุศลมูลนั้นเป็นสมุฏฐาน ที่กล่าวมานี้คือธรรมฝ่ายดี

ธรรมฝ่ายชั่วได้แก่อะไรบ้าง ได้แก่ อกุศลมูลสามประการคือ
 ความโลภ ความโกรธ ความหลง และกิเลสทั้งหลายที่ดำรงอยู่ในฐานะ
 เดียวกันกับอกุศลมูลนั้น เวทนาขันธ์ สัญญาขันธ์ สังขารขันธ์ วิญญาณ
 ขันธ์ ที่ประกอบด้วยอกุศลมูลนั้น กายกรรม วจีกรรม มโนกรรมที่มี
 อกุศลมูลนั้นเป็นสมุฏฐาน ที่กล่าวมานี้คือธรรมฝ่ายชั่ว
 (อภิธรรมปิฎก ธรรมสังคณี พระไตรปิฎก เล่มที่ 34 ข้อที่ 663)

แต่มิได้หมายความว่า การมีจิตเป็นอย่างไรจะต้องเป็นผู้มีจิตเช่นนั้นตลอดไปโดยไม่
 สามารถแก้ไข ปรับปรุง หรือพัฒนาจิตให้ดีขึ้น ตรงกันข้าม ในทางพุทธศาสนาถือว่าจิต
 สามารถเปลี่ยนแปลงและมีพัฒนาการไปสู่จิตที่สูงขึ้นหรือถูกครอบงำจากความใฝ่ต่ำให้เลวลง
 ก็ได้ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์ที่มีปัญญา ซึ่งถือว่าเป็นความสามารถที่แตกต่างไปจากสัตว์อื่น

แม้สัตว์จะเป็นสิ่งมีชีวิตเหมือนมนุษย์ แต่สิ่งที่แตกต่างไปจากมนุษย์นอกเหนือจาก
 รูปพรรณสัณฐานทางกายภาพแล้ว ยังมีความแตกต่างอีกประการหนึ่งที่สำคัญที่สุดคือ
 ความแตกต่างด้านนามธรรมที่มนุษย์เป็นสัตว์ที่มีเหตุผล (rational being) หรือที่เรียกว่า
 “ปัญญา” ซึ่งทางพุทธศาสนาเชื่อว่าสัตว์อื่นไม่มีความสามารถนี้ ความสามารถด้านปัญญา
 ของมนุษย์มิได้เกิดขึ้นมาอย่างสมบูรณ์แบบพร้อมความมีชีวิตทางกายภาพ แต่จะถือกำเนิดขึ้น
 ในช่วงหนึ่งของการกระบวนการพัฒนาทางร่างกาย โดยพุทธศาสนาถือว่าลักษณะทางกายภาพ
 ของมนุษย์มีอิทธิพลต่อพัฒนาการด้านนามธรรม และการพัฒนาด้านนามธรรมเองก็มีอิทธิพล
 ต่อลักษณะพฤติกรรมของร่างกายเช่นเดียวกัน

ในคัมภีร์วิสุทธิมรรค (วิสุทธิมรรค เล่ม 3: 248) ได้กล่าวถึงกระบวนการทางชีวภาพของ
 มนุษย์ว่าจะมีพัฒนาการเป็นแบบเส้นตรงที่ต้องผ่านขั้นตอนที่เรียกว่า “ทสกะ” ตามลำดับ 10 ขั้น
 คือ มันททสกะ ชิททาทสกะ วรรณทสกะ พลทสกะ ปัญญาทสกะ หานิทสกะ ปีฬาทสกะ
 วังกทสกะ โมฆุทสกะ และ สยันทสกะ ในแต่ละขั้นตอนร่างกายจะมีพัฒนาการตลอดเวลา
 รวมถึงการพัฒนาทางด้านนามธรรมด้วย ในส่วนของปัญญาก็จะมีลำดับขั้นของการพัฒนาสืบต่อ
 มาจากมันททสกะซึ่งเป็นขั้นตอนแรกจนถึงขั้นปัญญาทสกะในขั้นตอนที่ห้า ที่ถือว่าเป็นขั้นตอนที่
 มนุษย์มีการพัฒนาทางปัญญาอย่างสมบูรณ์ถึงขั้นสูงสุด

การพัฒนาปัญญาของมนุษย์ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างไปจากสัตว์ทางด้านนามธรรม เพราะในกระบวนการรับรู้สรรพสิ่งจากโลกภายนอกของสิ่งมีชีวิตสามารถแยกออกได้เป็นสามลักษณะโดยใช้การเกิดขึ้นของการรับรู้เป็นเกณฑ์ กล่าวคือ การรับรู้ที่เกิดจากสัญญาหรือการจำได้ว่าสิ่งที่รู้หมายถึงอะไร ลักษณะที่สองเป็นการรับรู้ที่เกิดจากวิญญาณหรือจากอวัยวะสัมผัส เช่น ตา หู จมูก ลิ้น กาย เป็นต้น และลักษณะที่สามเป็นการรับรู้ที่สูงที่สุด คือ การรับรู้อันเกิดจากปัญญาโดยการใช้เหตุผล การรับรู้ที่เกิดจากสัญญาและวิญญาณเป็นการรับรู้ขั้นต้นที่เกิดจากประสาทสัมผัสของผู้รับรู้ได้รับการกระตุ้นจากสรรพสิ่งภายนอกที่รับรู้ ส่วนการรับรู้ที่เกิดจากปัญญาเป็นการรับรู้ที่เกิดจากการเชื่อมโยงข้อมูลที่ได้รับจากการรับรู้ด้วยประสาทสัมผัสอันเป็นการรับรู้เบื้องต้น แล้วผลิตเป็นความรู้ที่เกิดขึ้นใหม่โดยไม่ใช่เป็นการรับรู้ที่ได้รับจากการสัมผัสโดยตรง ซึ่งเฉพาะมนุษย์เท่านั้นที่มีความสามารถในการรับรู้ครบทั้งสามลักษณะ ในขณะที่สัตว์อื่นมีความสามารถในการรับรู้ได้เพียงสองลักษณะที่มีแหล่งที่มาจากประสาทสัมผัสเท่านั้น

จากคุณลักษณะพิเศษของมนุษย์ที่มีปัญญาทำให้มนุษย์สามารถเรียนรู้และพัฒนาจิตใจของตนให้คิดแต่ในสิ่งที่ดี ซึ่งท้ายสุดก็จะสะท้อนออกมาเป็นการกระทำที่ดี เพราะการมีปัญญาทำให้มนุษย์ใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา มีกฎระเบียบในการปฏิบัติตนเพื่อการอยู่ร่วมกันเป็นสังคม พุทธศาสนาเชื่อว่ามนุษย์เป็นสัตว์ที่มีเหตุผล และสังคมจะสงบสุขเมื่อมนุษย์ดำเนินชีวิตอยู่บนหลักของปัญญา รู้ว่าสิ่งใดดีสิ่งใดชั่ว สิ่งใดก่อประโยชน์และสิ่งใดก่อโทษ เพื่อการเป็นมนุษย์ที่ไม่ประมาทรู้จักใช้ปัญญาสำหรับแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล พุทธศาสนาจึงบัญญัติแนวปฏิบัติเพื่อการพัฒนาหรือยกระดับจิตใจให้เข้าสู่การมีภาวะจิตที่เป็นกุศล โดยกำหนดศีลธรรมเป็นแนวทางจริยธรรมเพื่อใช้เป็นวิถีปฏิบัติและควบคุมความประพฤติของตนโดยมีเป้าหมายสูงสุดคือการพัฒนาจิตใจให้เป็นกุศลจิต

พระพุทธเจ้าตรัสว่า การกินอาหาร การนอน การสืบพันธุ์ และความหวาดกลัวภัยเป็นสิ่งที่เหมือนกันในหมู่มนุษย์และสัตว์โลก จะต่างกันบ้างก็เฉพาะในด้านสติปัญญาที่มนุษย์มีมากกว่าทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์อย่างเด่นชัดในเรื่องคุณธรรมหรือศีลธรรม และศีลธรรมที่มีทำให้มนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐอย่างแท้จริง (สุนทร ฌ รังสี, 2522: 29 - 30) ศีลธรรมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่สุดอันจะทำให้สังคมมนุษย์ดำเนินไปได้อย่างปกติสุข

พุทธศาสนาได้กำหนดเกณฑ์การตัดสินว่าจะไรคือความดีและอะไรคือความชั่วไว้สองแนวทางในการพิจารณาประกอบกัน คือ พิจารณาถึงต้นเหตุของการกระทำกับพิจารณาถึงผลที่เกิดจากการกระทำ ในแนวทางแรกเป็นการพิจารณาที่มีรากฐานความต่อเนื่องระหว่างเหตุและผลว่าเหตุเป็นมาอย่างไรผลที่ได้ตามมาก็จะเป็นเช่นนั้น หากการกระทำที่แสดงออกมาเกิดจากจิตที่เป็นอกุศล การกระทำนั้นก็ถือว่าเป็นความชั่ว และหากการกระทำใดที่แสดงออกมาโดยมีจิตที่เป็นกุศลผลักดันการกระทำนั้นก็ถือว่าเป็นความดี ดังบัญญัติไว้ในพระไตรปิฎกว่า

ธรรมที่จัดอยู่ในฝ่ายแห่งความเสื่อมสามประการได้แก่อะไรบ้าง ได้แก่
อกุศลมูลสามประการ คือ อกุศลมูลกล่าวคือ ความโลภ อกุศลมูลกล่าวคือ
ความโกรธ อกุศลมูลกล่าวคือ ความหลง ธรรมสามประการที่กล่าวมานี้
จัดอยู่ในฝ่ายแห่งความเสื่อม

ธรรมที่จัดอยู่ในฝ่ายแห่งความเจริญสามประการได้แก่อะไรบ้าง ได้แก่
กุศลมูลสามประการ คือ กุศลมูลกล่าวคือ ความไม่โลภ กุศลมูลกล่าวคือ
ความไม่โกรธ กุศลมูลกล่าวคือ ความไม่หลง ธรรมสามประการที่กล่าวมา
นี้จัดอยู่ในฝ่ายแห่งความเจริญ

(ที่มณิกาย ปาฎิกวรรค พระไตรปิฎก เล่มที่ 11 ข้อที่ 393 - 394)

ส่วนหลักเกณฑ์การตัดสินที่สอง กำหนดให้พิจารณาถึงผลของการกระทำว่าผลที่เกิดจากการกระทำนั้นก่อให้เกิดประโยชน์หรือไม่ หากการกระทำใดก่อให้เกิดประโยชน์ขึ้นก็ถือว่าเป็นความดี ส่วนการกระทำใดก่อให้เกิดโทษก็ถือว่าเป็นความชั่ว ซึ่งหลักเกณฑ์การตัดสินในข้อนี้แสดงไว้ในบทสนทนาระหว่างพระอานนท์กับพระเจ้าปเสนทิโกศลว่า พุทธิดุกรรมทั้งทางกาย วาจา และใจที่เป็นความชั่วนั้นคือพุทธิกรรมที่กระทำลงไปแล้วก่อให้เกิดโทษ อันจะส่งผลให้เกิดความทุกข์ตามมา ซึ่งความทุกข์ในที่นี้หมายถึงการเบียดเบียนตนเอง เบียดเบียนผู้อื่น หรือเบียดเบียนทั้งตนเองและผู้อื่น (พระไตรปิฎก, มัชฌิมนิกาย มัชฌิมปิณฑาสกั เล่มที่ 13 ข้อที่ 553) จะเห็นได้ว่าในพุทธศาสนาใช้คำว่าโทษและทุกข์ในความหมายที่ทดแทนกันได้ และใช้คำว่าประโยชน์กับสุขในความหมายเดียวกัน ดังบทบัญญัติในพระไตรปิฎกว่า

ดูก่อนชาวกาลามะ! ท่านทั้งหลายคิดอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องที่เราจะกล่าวต่อไปนี้ ความโลภ ความโกรธ ความหลง เมื่อเกิดขึ้นภายในตัวคน ย่อมเกิดเพื่อเป็นประโยชน์หรือว่าเพื่อเป็นโทษ

เพื่อเป็นโทษ พระเจ้าข้า!

ดูก่อนชาวกาลามะ! คนที่โลภ โกรธ หลง ถูกความโลภ โกรธ หลง ครอบงำและควบคุมจิตใจย่อมฆ่าสัตว์บ้าง ขโมยทรัพย์ที่ผู้อื่นมิได้ให้บ้าง ล่วงละเมิดภรรยาของคนอื่นบ้าง พุดบดบัง ชักชวนผู้อื่นให้ทำสิ่งที่กล่าวมาข้างต้นบ้าง การกระทำที่กล่าวมานี้ย่อมอำนวยผลเป็นโทษชั่วกาลยาวนาน ใช่หรือไม่

ใช่ พระเจ้าข้า!

ดูก่อนชาวกาลามะ! ท่านทั้งหลายคิดอย่างไรเกี่ยวกับเรื่องที่เราจะกล่าวต่อไปนี้ ความไม่โลภ ความไม่โกรธ ความไม่หลง เมื่อเกิดขึ้นภายในตัวคน ย่อมเกิดเพื่อเป็นประโยชน์หรือว่าเพื่อเป็นโทษ

เพื่อเป็นประโยชน์ พระเจ้าข้า!

ดูก่อนชาวกาลามะ! คนที่ไม่โลภ ไม่โกรธ ไม่หลง ไม่ถูกความโลภ โกรธ หลง ครอบงำและควบคุมจิตใจย่อมไม่ฆ่าสัตว์ ไม่ขโมยทรัพย์ที่ผู้อื่นมิได้ให้ ไม่ล่วงละเมิดภรรยาของคนอื่น ไม่พุดบดบัง ทั้งยังชักชวนให้ผู้อื่นไม่ทำสิ่งที่กล่าวมาข้างต้น การกระทำนี้ย่อมอำนวยผลเป็นประโยชน์สุขชั่วกาลยาวนาน ใช่หรือไม่

ใช่ พระเจ้าข้า!

(พระไตรปิฎก, อังคุตตรนิกาย ติกนิบาต เล่มที่ 20 ข้อที่ 505)

ทุกขในที่นี้หมายถึงการทำชีวิตให้ตกต่ำลง มิใช่ทุกข์เวทนา เช่น การประพุดติผิดในกาม โดยการมีเพศสัมพันธ์กับเด็กแล้วถูกเจ้าหน้าที่ตำรวจจับได้และต้องคำพิพากษาให้จำคุกนั้น ความทุกข์ที่เกิดจากการถูกลงโทษเป็นเพียงทุกข์เวทนา มิใช่ความทุกข์ตามความหมายของ พุทธศาสนา การประพุดติผิดในกามที่กล่าวมาเป็นทุกข์ เป็นความผิดเพราะการกระทำดังกล่าว ทำให้ชีวิตต่ำลง มิใช่เป็นเพราะทุกข์เวทนาที่ถูกจับได้ ส่วนคำว่าสุขในพุทธศาสนาก็เช่นกัน มิได้หมายความว่าถึงสุขเวทนา แต่หมายถึงการกระทำที่ทำให้ชีวิตสูงขึ้น เช่น การมีความสุขกับเพศรส

ที่ได้จากการร่วมกระทำกามกิจกับสามีหรือภรรยาของผู้อื่นนั้นไม่ใช่ความสุขที่แท้จริง แต่เป็นเพียงสุขเวทนา การประพฤตินอกกามกับบุคคลที่แต่งงานไปแล้วแม้จะเป็นการยินยอมพร้อมใจกันทั้งสองฝ่ายก็ถือว่าเป็นทุกข์ เป็นความผิดเพราะการกระทำดังกล่าวทำให้ชีวิตของผู้กระทำต่ำลง

สิ่งที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาจิตให้สูงขึ้นและยังเป็นเหตุทำให้จิตมนุษย์ต่ำลงเกิดเป็นความทุกข์ คือ ตัณหา ซึ่งประกอบไปด้วย กามตัณหาอันเป็นความอยากในกาม ภวตัณหาหมายถึงความอยากเป็นในสิ่งที่ตนยังไม่ได้เป็นหรืออยากจะคงอยู่ในสิ่งที่ตนเป็น และวิวัตตัณหาที่หมายถึงความไม่อยากเป็นในสิ่งที่ตนเป็นอยู่ (ไตรปิฎก, องคุดตฺตนิคาย จกฺกนิปาต เล่ม 22 หน้า 497) ทั้งภวตัณหาและวิวัตตัณหาเป็นความอยากที่มีความเกี่ยวข้องกับสภาพเดิมที่ตนเป็นส่วนกามตัณหา มีลักษณะที่แตกต่างไปจากความอยากประเภทอื่น เพราะเป็นความอยากในกาม ซึ่งหมายถึง กิเลสกาม คือ ความใคร่ในกิเลสอันได้แก่ความรัก ความพอใจ เป็นต้น และวิวัตตัณหาอันได้แก่ความใคร่ในรูป รส กลิ่น เสียง สัมผัส หรือที่เรียกว่า “ปัญจกามคุณ” พุทธศาสนาเชื่อว่าตราบใดที่ยังมีตัณหา ก็จะต้องมีทุกข์อยู่ตราบนั้น เพราะตัณหาเป็นเหตุและทุกข์เป็นผล ความอยากไม่ว่าจะเป็นประเภทใดก็ล้วนเป็นเหตุให้จิตตกต่ำ และจิตที่ตกต่ำก็จะนำไปสู่การประพฤตินอก

พุทธศาสนามีข้อบัญญัติทั้งที่เป็นข้อห้ามและข้อควรปฏิบัติในสองระดับ คือ ในระดับของปุถุชนที่มุ่งสู่การดำรงชีวิตแบบสามัญชนที่มีลักษณะของการดำเนินชีวิตเบี่ยงเบนจากเส้นทางความเป็นธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตในระดับต่ำที่สุด และในระดับของบุคคลที่มุ่งสู่นิพพานที่ต้องมีวัตรปฏิบัติทั้งทางกาย วาจา และใจที่แตกต่าง เบี่ยงเบนไปจากธรรมชาติของสิ่งมีชีวิตในระดับที่สูงกว่าปุถุชนคนสามัญจะพึงมี มนุษย์ต้นแบบของบุคคลทั้งสองกลุ่มจึงมีลักษณะที่ต่างกัน การจะตัดสินว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่ผิดหรือไม่เป็นไปตามหลักของพุทธศาสนาจึงจำเป็นต้องเข้าใจในความแตกต่างของระดับธรรมที่บุคคลนั้นยึดถือ เพราะหากนำกรอบคุณลักษณะของมนุษย์ต้นแบบในระดับที่แตกต่างกันไปใช้วัดในพฤติกรรมเดียวกันย่อมได้คำตอบที่แตกต่างกันไป ฉะนั้นการศึกษาถึงพฤติกรรมของมนุษย์สามัญชนจึงต้องใช้มาตรฐานจากมนุษย์ต้นแบบในระดับปุถุชนที่มีคุณลักษณะของการเป็นมนุษย์ที่มีวัตรปฏิบัติตามหลักธรรมขั้นต่ำสุดที่สังคมเรียกร้อง (minimum requirement) นั่นคือศีลห้าหรือข้อห้ามห้าประการของมนุษย์ อันประกอบไปด้วย (ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค พระไตรปิฎก เล่มที่ 11 ข้อที่ 286)

1. ห้ามฆ่าสัตว์
2. ห้ามลักทรัพย์ที่เจ้าของมิได้ให้
3. ห้ามประพฤตินิคมในกาม
4. ห้ามพูดปด
5. ห้ามดื่มสุรา

จากข้อห้ามทั้งห้าข้อมีอยู่หนึ่งข้อที่ให้ความสำคัญกับพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ นั่นคือศีลข้อสาม ที่บัญญัติเป็นข้อห้ามการประพฤตินิคมในกาม อันหมายถึง พฤติกรรมที่เป็นการละเมิดทางเพศต่อบุคคลที่มีเจ้าของไม่ว่าผู้ถูกกระทำจะเป็นชายหรือหญิงก็ตาม คำว่ามีเจ้าของเป็นความหมายตามนัยทางพุทธศาสนา ที่มีฐานความเชื่อว่าบุคคลที่เกิดมาย่อมต้องมีเจ้าของเสมอ ซึ่งอาจเป็นพ่อแม่ผู้ให้กำเนิด ญาติมิตร หรือผู้ทำการเลี้ยงดูแล้วแต่กรณี ความเป็นเจ้าของนี้จะสิ้นสุดลงเมื่อชายหญิงนั้นแต่งงานมีคู่ครองไปแล้ว อำนาจในการเป็นเจ้าของจึงตกเป็นของคู่สามีหรือภรรยาที่ตนเองสมรสด้วย (สมภาร พรหมทา, 2541: 56) ส่วนคำว่าประพฤตินิคมในกามมีขอบเขตของความหมายครอบคลุมตั้งแต่การร่วมประเวณีที่เกิดจากความเต็มใจของทั้งสองฝ่ายไปจนถึงการข่มขืนกระทำชำเราที่เกิดจากการบังคับขืนใจ การเกี่ยวพาราสี และการกระทำทางกายและวาจาอันไม่เหมาะสมในเรื่องเพศ ไม่ว่าฝ่ายที่ถูกกระทำนั้นจะพอใจหรือไม่ก็ตาม และไม่ถือว่าเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลต่างเพศหรือเพศเดียวกันก็ถือว่าเป็นการประพฤตินิคมในกาม หากเป็นการกระทำที่กระทำต่อบุคคลที่มีเจ้าของแล้ว ทั้งนี้เพราะเป็นการละเมิดต่อทรัพย์ของผู้อื่น และเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความตกต่ำลงของชีวิต อย่างไรก็ตาม คำสอนในพุทธศาสนาก็มิได้บัญญัติบงกชโทษผู้ละเมิดศีล และไม่มีองค์ทางศาสนาใดที่ทำหน้าที่ลงโทษผู้ประพฤตินิคม การลงโทษตามแนวทางของพุทธศาสนาจึงเป็นหน้าที่ของกฎแห่งกรรม เพราะหากมนุษย์ต้องลงโทษกันเอง กรรมและผลแห่งกรรมที่เกิดจากการลงโทษจะดำรงอยู่อย่างต่อเนื่องและไม่มีหนทางยุติลงได้ อีกทั้งยังเป็นการปิดกั้นการพัฒนาจิตของมนุษย์ เพราะการลงโทษโดยมนุษย์เป็นการละเมิดต่อร่างกายหรือทรัพย์ของผู้อื่นและยังทำให้จิตของผู้ลงโทษต้องตกต่ำถือเป็นการก่อทุกข์มากกว่าที่จะเป็นหนทางดับทุกข์ แต่กฎแห่งกรรมก็มีผลครอบคลุมเฉพาะกับสิ่งมีชีวิตประเภทมนุษย์ เทพ และสัตว์ชั้นสูงที่สามารถใช้เหตุผลประกอบการดำรงชีวิตได้เท่านั้น เพราะการกระทำที่จัดว่าเป็นกรรมจะต้องเป็นการกระทำที่มีเจตนาเป็นแรงขับพื้นฐานให้เกิดพฤติกรรมนั้น (คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527: 52)

การลงโทษโดยธรรมชาติต่อผู้ประพฤติผิดถูกผลิตซ้ำผ่านคำสอนของพุทธศาสนาในเรื่องกฎแห่งกรรมและการเวียนว่ายตายเกิด โดยชี้ให้เห็นถึงพลังขับเคลื่อนที่มีอยู่ในหลักกฎแห่งกรรมว่าเป็นกฎที่มนุษย์ไม่สามารถห้ามหรือหลบเลี่ยงได้ กฎแห่งกรรมเป็นกฎแห่งนามธรรมที่เกี่ยวข้องกับการกระทำของบุคคลที่กระทำลงไปโดยมีเจตนา หรือเป็นไปด้วยความจงใจ (พระเทพเวที, 2532: 157) ซึ่งผลที่เกิดจะสนองตอบต่อผู้กระทำ ดังที่มีบัญญัติไว้ในพระไตรปิฎก

“หญิง ชาย คฤหัสถ์ บรรพชิต ควรพิจารณาเนื่อง ๆ ว่า เรามีกรรม เป็นของตน เป็นผู้รับผลกรรม มีกรรมเป็นกำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่อาศัย เราทำกรรมใดไว้ ดีก็ตาม ชั่วก็ตาม เราจะได้รับผลของกรรมนั้น”

(พระไตรปิฎก, อภินนพัจจเวกขณสูตร เล่มที่ 22 ข้อที่ 82)

กฎแห่งกรรมทำให้ผู้ก่อกรรมต้องรับผลอันเกิดจากกรรม ลักษณะแห่งวิถีชีวิตของบุคคลย่อมเป็นไปตามผลแห่งกรรมของเขาผู้นั้น เพราะกรรมและผลแห่งกรรมมีลักษณะของการเคลื่อนไปข้างหน้า แม้มนุษย์จะมีข้อจำกัดในอายุขัย แต่เงื่อนไขดังกล่าวมิได้เป็นข้อจำกัดในกฎแห่งกรรม เพราะพุทธศาสนามีคำอธิบายผ่านวาทกรรมในเรื่องกฎแห่งการเวียนว่ายตายเกิด (อนนกะชาติ) นรก สวรรค์ และการให้ความสำคัญต่อชีวิตปัจจุบัน ซึ่งทั้งสามเรื่องมีความสัมพันธ์เกี่ยวเนื่องกับกฎแห่งกรรม ดังพุทธพจน์ที่แสดงในไตรปิฎก จุฬกัมมวิภังคสูตร ที่ว่า

“ดูกรรมานพ สัตว์ทั้งหลายมีกรรมเป็นของตน เป็นทายาทแห่งกรรม มีกรรมเป็นที่กำเนิด มีกรรมเป็นเผ่าพันธุ์ มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย...”

“...สตรีหรือนุรุษมักทำปาณาติบาต...ด้วยกรรมนั้น ซึ่งถือปฏิบัติพรังพร้อมถึงที่แล้ว ตายไป ย่อมเข้าถึงอบาย ทุกคติ วินิบาต นรก หรือมิฉะนั้น หากมาสู่ความเป็นมนุษย์ จะเกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง ก็จะเป็นคนมีอายุสั้น สตรีหรือนุรุษผู้ละเว้นปาณาติบาต... ซึ่งถือปฏิบัติพรังพร้อมถึงที่แล้ว ตายไปย่อมเข้าสู่สุคติ โลกสวรรค์หรือมิฉะนั้นหากมาสู่ความเป็นมนุษย์จะเกิด ณ ที่ใด ๆ ในภายหลัง ก็จะเป็นผู้มีอายุยืน...”

แต่เพราะความสลับซับซ้อนของกรรมในแต่ละบุคคล ทำให้ลำดับของผลกรรมที่จะเกิดต่อผู้กระทำกรรมย่อมมีความซับซ้อนตามไปด้วย ดังที่อธิบายไว้ในพระไตรปิฎก มหากรรมมวิภังคสูตรว่า คนที่ประพฤตินิดในกุศลกรรมบถ เมื่อจบชีวิตลงมิได้หมายความว่าต้องไปเกิดเฉพาะในที่อบายภูมิเท่านั้น แต่อาจมีบางคนที่ได้ไปเกิดในที่สุดติภูมิอันเป็นผลมาจากความสลับซับซ้อนของกรรมที่ได้ทำไว้ในระหว่างช่วงชีวิต เช่น อาจเป็นเพราะกุศลกรรมอันเป็นกรรมดีที่ผู้นั้นกระทำก่อนที่จะได้กระทำชั่ว ทำให้ลำดับของการตอบสนองแห่งกรรมชั่วยังไม่สามารถปรากฏได้จนกว่ากรรมดีที่เขาเคยได้กระทำได้แสดงผลจนหมดแล้ว เขาจึงจะได้รับผลที่เกิดจากกรรมชั่วของเขา ซึ่งอาจเป็นในชาตินี้ ชาติหน้า หรือชาติต่อ ๆ ไปตามสมควรแก่ชนิดของกรรม เพราะแต่ละชีวิตมีกรรมเป็นของตนเอง (พระราชนิพนธ์, 2531: 98 - 101)

แม้ในระดับปุถุชนจะได้รับการยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ได้ แต่ก็เป็นการอนุญาตที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการควบคุมแรงปรารถนาทางเพศไม่ให้เกิดความมักมากในกามคุณ ไม่หมกมุ่นและไม่หลงติดกับสุขเวทนาอันเกิดขึ้นได้จากกามปฏิบัติ วาทกรรมทางพุทธศาสนานอกจากจะชี้ให้เห็นถึงโทษอันเกิดจากความมักมากในกามแล้ว ยังแสดงผ่านข้อกำหนดของพันธะหน้าที่ที่สามีและภรรยาพึงมีต่อกัน (พระไตรปิฎก, ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค เล่ม 11 ข้อที่ 198 - 204) ว่า

ชายผู้เป็นสามีมีพันธะหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อภรรยาของตนเอง 5 ประการ คือ

1. ยกย่องให้เกียรติภรรยาในทางสังคม
2. ไม่แสดงการดูหมิ่นเหยียดหยาม
3. ไม่นอกใจ
4. มอบความเป็นใหญ่ในเรื่องงานบ้านให้
5. รู้จักจัดหาเครื่องประดับมาให้เป็นของขวัญตามโอกาสอันควร

หญิงผู้เป็นภรรยามีพันธะหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติต่อสามีของตนเอง 5 ประการ คือ

1. จัดการงานบ้านให้เรียบร้อย ไม่บกพร่อง
2. มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อญาติมิตร ทั้งทางฝ่ายสามีและฝ่ายภรรยา
3. ไม่นอกใจ
4. รู้จักรักษาทรัพย์สินที่สามีหามา
5. ขยันและรู้จักเรียนรู้ที่จะทำงานบ้านให้ดีอยู่ตลอดเวลา

จากหลักกรรมในพุทธศาสนาสามารถวินิจฉัยถึงพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือดได้ไม่ยากกว่าเป็นการกระทำที่ผิดและเป็นบาปที่จะยังผลให้เกิดทุกข์ เพราะนอกจากเป็นการละเมิดศีลข้อสามที่ห้ามประพฤติดูผิดในกามแล้ว ยังบกพร่องในหน้าที่ที่สามีภรรยาจะพึงมีต่อกันในกรณีที่ผู้กระทำนั้นมีสามีหรือภรรยาอยู่ จะต้องไม่มีการกระทำที่เป็นการนอกใจคู่สมรสของตนเอง ส่วนความสัมพันธ์ทางเพศที่เกิดขึ้นระหว่างพ่อกับลูกสาว แม่กับลูกชาย พี่ชายกับน้องสาว หรือพี่สาวกับน้องชาย จะต้องพิจารณาในส่วนของหน้าที่ที่บิดามารดาจะพึงมีต่อบุตรและหน้าที่ที่บุตรพึงมีต่อบิดามารดา กล่าวคือ (พระไตรปิฎก, ทีฆนิกาย ปาฎิกวรรค เล่ม 11 ข้อที่ 198 - 204)

หน้าที่ที่บุตรพึงมีต่อบิดามารดา 5 ประการ คือ

1. ท่านเลี้ยงเรามาแล้ว เราต้องเลี้ยงตอบ
2. ช่วยทำกิจการงานของท่าน
3. ดำรงวงศ์ตระกูล
4. ประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นทายาท
5. เมื่อท่านล่วงลับไปแล้ว ทำบุญอุทิศให้ท่าน

หน้าที่ที่พ่อแม่พึงมีต่อบุตร 5 ประการคือ

1. ห้ามปรามจากความชั่ว
2. ให้ตั้งอยู่ในความดี
3. ให้ศึกษาศิลปวิทยา
4. หาคู่ครองที่สมควรให้
5. มอบทรัพย์สมบัติให้ในโอกาสอันสมควร

จะเห็นได้ว่าการมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือดระหว่างบิดามารดากับบุตร และระหว่างบุตรด้วยกัน เป็นพฤติกรรมที่ผิดไปจากหน้าที่ที่บุตรพึงมีต่อบิดามารดาและหน้าที่ที่บิดามารดาพึงมีต่อบุตรทั้งสิ้น เพราะบุตรจะต้องประพฤติตนให้เหมาะสมกับความเป็นทายาท ในขณะที่บิดามารดาก็จะต้องสอนให้ลูกตั้งอยู่ในความดีและห้ามปรามจากการทำชั่ว จะเห็นได้ว่า การตัดสินพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือดโดยใช้กรอบทางพุทธศาสนาจะได้ข้อสรุปว่าเป็นการกระทำที่ผิดทุกกรณีโดยไม่มีข้อยกเว้นและไม่ว่าจะพิจารณาด้วยหลักกรรมที่เกี่ยวข้องในข้อใด

ศาสนาอิสลาม: ว่าด้วยวาทกรรมเพศปฏิบัติ

เส้นทางศาสนาอิสลามสู่ประเทศไทย

ศาสนาอิสลามเข้ามามีอิทธิพลต่อความคิดของชนชาติไทยตั้งแต่ก่อนที่จะมีการก่อตั้งอาณาจักรสุโขทัย หากย้อนกลับไปในช่วงก่อนคริสต์ศตวรรษที่ 7 ประชากรเกือบทั้งหมดในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ นับถือศาสนาฮินดูและศาสนาพุทธ จนเมื่อมีการเดินทางติดต่อค้าขายระหว่างประเทศที่อยู่ห่างไกลและนอกขอบเขตดินแดนเกิดขึ้น ศาสนาอิสลามก็ได้รับการส่งผ่านจากพ่อค้ามุสลิมชาวอาหรับและอินเดียที่เข้ามาติดต่อค้าขาย และถูกถ่ายทอดลงสู่ประชากรในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะในแถบแหลมมลายู จนเกิดการหยั่งรากและแผ่ขยายอิทธิพลทางความคิดไปสู่กลุ่มชนในสังคมอื่นในเวลาต่อมา

ในสมัยสุโขทัย ศาสนาอิสลามได้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของสภาพสังคมหรือไม่อย่างไรนั้น ยังเป็นข้อถกเถียงในเชิงประวัติศาสตร์ แต่ได้มีการตั้งข้อสังเกตในถ้อยคำและเนื้อหาจากศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชว่า ได้มีการกล่าวถึงลักษณะของสังคมสุโขทัยซึ่งสะท้อนให้เห็นภาพของชาวมุสลิมจากต่างชาติที่เข้ามาทำการค้าขายและมีการตั้งหลักแหล่งเพื่อดำเนินการค้าต่อเนื่องมาจนถึงสมัยกรุงศรีอยุธยา (คึกฤทธิ์ ปราโมช, 2521: 2) โดยเฉพาะในสมัยอยุธยาที่มีความเจริญรุ่งเรืองสืบต่อเป็นระยะเวลาที่ยาวนาน มีการค้าขายโดยเฉพาะทางน้ำ ทำให้มีผู้คนจากต่างแดนมากมายเข้ามาติดต่อค้าขายและตั้งรกรากรวมถึงพ่อค้าชาวมุสลิม (นันทวรรณ ภู่ว่าง, 2530: 16,17) โดยเฉพาะในรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช เป็นช่วงที่มีชาวต่างชาติเข้ามาจำนวนมากทั้งจากซีกโลกตะวันตกและซีกโลกตะวันออก โดยมีเป้าหมายทางการค้าและ/หรือการเผยแผ่ศาสนา ซึ่งมีทั้งคริสต์ศาสนาและศาสนาอิสลาม ถึงขนาดมีการส่งทูตโดยมีวัตถุประสงค์ในการเผยแผ่ศาสนาให้แก่สมเด็จพระนารายณ์มหาราชโดยตรงเลยทีเดียว จนเมื่อกรุงศรีอยุธยาสิ้นสุดลง คนไทยต้องเคลื่อนย้ายมาก่อตั้งอาณาจักรใหม่ที่ฝั่งธนบุรีในสมัยกรุงธนบุรีและที่ฝั่งพระนครในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ในช่วงของการเปลี่ยนผ่านสู่อาณาจักรธนบุรีชาวไทยมุสลิมก็มีการอพยพย้ายถิ่นออกจากกรุงศรีอยุธยา ซึ่งโดยมากจะใช้วิธีการเดินทางโดยแพ ทำให้ชุมชนชาวไทยมุสลิมเกิดขึ้นตลอดริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาที่ใช้เป็นเส้นทางเคลื่อนย้าย

โครงสร้างหลักของศาสนาอิสลาม

ศาสนาอิสลามสามารถแบ่งโครงสร้างออกได้เป็นสองส่วน คือ ส่วนที่ว่าด้วยภาคศรัทธา กับส่วนที่ว่าด้วยภาคปฏิบัติ ในภาคศรัทธาอันถือเป็นเสมือนแก่นสำคัญทางความคิดของชาวมุสลิม โดยมีโครงสร้างภาคปฏิบัติเป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมสนับสนุนซึ่งกันและกัน

โครงสร้างภาคศรัทธา

ในส่วนของโครงสร้างภาคปฏิบัติของศาสนาอิสลามได้บัญญัติแก่มุสลิมไว้ 5 ประการ คือ มุสลิมต้องปฏิญาณตนอันเป็นหลักปฏิบัติที่สรุปมาจากภาคศรัทธา มุสลิมต้องนมาซหรือละหมาดเป็นประจำวันละห้าครั้ง มุสลิมต้องถือศีลอดในเดือนรอมฎอน มุสลิมต้องบริจาคซะกาต ในอัตราส่วนที่กำหนดไว้ในศาสนา และมุสลิมที่มีความสามารถเพียงพอควรจะต้องไปประกอบพิธีฮัจญ์และอุมเราะฮ์ ในส่วนของภาคปฏิบัติจึงเป็นการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์ให้สอดคล้องกับภาคศรัทธา นั่นคือ ภาคศรัทธาเป็นเหตุให้เกิดผลคือภาคปฏิบัติ ในขณะที่เดียวกันการปฏิบัติตามข้อกำหนดก็จะเป็นส่วนสำคัญในการส่งเสริมและคงไว้ซึ่งความศรัทธา

มุสลิมทุกคนจะต้องมีความศรัทธาและเชื่อมั่นในองค์พระอัลลอฮ์ผู้เป็นพระผู้ทรงสร้าง ทรงดูแล และทรงคุ้มครองสรรพสิ่งแต่เพียงพระองค์เดียว นอกจากนี้พระองค์ยังได้ทรงสร้างสิ่งอื่นอีกมากมายที่มนุษย์ไม่มีความรู้เกี่ยวกับมัน (อัล-กุรอาน 16: 8) กิจการแห่งชั้นฟ้าและแผ่นดินล้วนเป็นสิทธิของพระองค์แต่เพียงผู้เดียว ในคัมภีร์อัล-กุรอานกล่าวว่า “ผู้ที่ปฏิเสธสัญญาทั้งหลายของพระองค์ ล้วนเป็นบุคคลผู้ขาดทุน” (อัล-กุรอาน 39: 62 - 63) มนุษย์ต้องให้ความเคารพยำเกรงต่อพระเป็นเจ้า ซึ่งอาจจะมีการเรียกขานพระนามที่แตกต่างกันไปตามแต่ภาษาของมนุษย์ในแต่ละสังคม เช่น ชาวจีนที่เรียกพระองค์ว่า เต๋า ในขณะที่ชาวยิวเรียกพระองค์ว่า พระยะโฮวา ส่วนชาวอาหรับเรียกว่า พระอัลลอฮ์ เป็นต้น (อิมรอน บินยูซุฟ และ อลีย์ บินอิบรอฮีม, 2543: 5) พระองค์ทรงติดต่อสื่อสารกับมนุษย์ผ่านการเลือกสรรของพระองค์เอง ไม่ว่าจะเป็นการเลือกสรรกับมนุษย์คนใด อย่างไร ที่ไหน เมื่อไร และเพื่ออะไร สำหรับมนุษย์ผู้ที่ถูกคัดเลือกที่จะสื่อสารด้วยสามารถแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ตามวัตถุประสงค์ในการติดต่อสื่อสารของพระเป็นเจ้า คือ (อิมรอน บินยูซุฟ และ อลีย์ บินอิบรอฮีม, 2543: 11 - 12)

1. นบี หมายถึง ผู้ที่ได้รับบัญชาจากพระองค์เพื่อให้ปฏิบัติตามคำสอนที่พระองค์บอก และงดเว้นการกระทำในสิ่งที่พระองค์ห้าม ซึ่งคำสอนที่พระองค์ให้เป็นคำสอนที่ชี้ทางให้ เฉพาะนบีแต่ละท่านเท่านั้น ไม่ได้มีเป้าหมายที่จะให้นบีนำคำสอนที่ได้รับไปเผยแพร่แก่ บุคคลอื่นแต่ประการใด นับแต่พระองค์ทรงสร้างโลกจนถึงปัจจุบันมีนบีทั้งหมด 124,000 ท่าน แต่ที่ถูกกล่าวชื่อไว้ในคัมภีร์อัล-กุรอาน มีจำนวน 25 ท่าน เช่น นบีอาดัม มนุษย์คน แรกบนโลกที่พระองค์ทรงสร้าง นบินูห์ หรือโนอาห์ และที่ไม่ได้เอ่ยนามไว้ เช่น ท่าน มาลาอี เยเรมีย์ เศฟันยาร์ เซโนฟานีส ไสเครตีส เล่าจื้อ เป็นต้น
2. รุซูล เป็น นบีเช่นกัน แต่มีภาระหน้าที่มากกว่าที่กล่าวมาแล้วข้างต้น นั่นคือ นอกจากจะ ต้องปฏิบัติตามที่พระเจ้าบัญชาเฉพาะตนแล้ว ยังต้องนำคำสอนหรือคำบัญชาที่ได้รับ จากพระเจ้าไปเผยแพร่แก่มนุษยชาติโดยทั่วไปอีกด้วย เช่น นบีมูซาหรือโมเสส นบีอิซา หรือพระเยซู และนบีมุฮัมมัด

หลักธรรมคำสอนของพระเจ้าที่ส่งมาให้แก่มนุษย์โดยผ่านทางนบีของพระองค์นั้นมีจำนวน ทั้งหมด 104 เล่ม ซึ่งจะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปทั้งภาษาที่ใช้และชื่อที่เรียก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ ว่าพระองค์ได้ส่งธรรมผ่านมาจากทางนบีท่านใด อย่างไรก็ตาม จากทั้งหมด 140 คัมภีร์ มีเพียงบาง เล่มเท่านั้นที่ได้รับการกล่าวชื่อไว้ในคัมภีร์อัล-กุรอาน ส่วนคัมภีร์ที่มีความสำคัญต่อแนวคิดของ มุสลิมอย่างมาก คือ (เสาวนีย์ จิตต์หมวด. 2535: 19)

1. คัมภีร์พันธสัญญาเก่า (The Old Testament) พระเจ้าทรงประทานผ่านทาง นบีมูซา หรือ โมเสส เป็นภาษายิว
2. คัมภีร์ซาบูร พระเจ้าทรงประทานผ่าน นบีดาวูด หรือ เดวิด
3. คัมภีร์พันธสัญญาใหม่ (The New Testament) พระเจ้าทรงประทานผ่านทาง นบีอิซา หรือ พระเยซู เป็นภาษายิว
4. คัมภีร์อัล-กุรอาน พระเจ้าทรงประทานผ่านทาง นบีมุฮัมมัด เป็นภาษาอาหรับ

อัล-กุรอานเป็นคัมภีร์เล่มสุดท้ายที่พระเจ้าจะส่งมายังมนุษยชาติและท่านนบีมุฮัมมัดก็ เป็นนบีท่านสุดท้ายที่พระเจ้าเลือกติดต่อสื่อสาร คัมภีร์อัล-กุรอานจึงเป็นบทสรุปรวบรวมคำสอน ของพระเจ้าจากบรรดาคัมภีร์เล่มต่าง ๆ ที่เคยประทานผ่านนบีทุกท่านในแต่ละยุคที่ผ่านมา

พระเป็นเจ้าได้ทรงสร้างและกำหนดความเป็นไปของสรรพสิ่งตามกฎสภาวะแห่งธรรมชาติ ซึ่งมีทั้งกฎที่ถูกกำหนดไว้อย่างตายตัวตามพระประสงค์ของพระองค์ และกฎที่ยินยอมให้เป็นไปตามแต่เจตนาและการกระทำของมนุษย์ ในส่วนของความอิสระนี้ หากมนุษย์ใช้ไปในทิศทางที่ดี ถูกต้อง มนุษย์ก็จะได้รับผลดีตอบแทน แต่หากมนุษย์คนใดฝ่าฝืนและปฏิเสธในพระเป็นเจ้า มนุษย์ผู้นั้นก็จะพบแต่ความเลวร้ายเป็นผลตอบแทนเช่นกัน ดังบัญญัติในคัมภีร์อัล-กุรอาน

“อัลลอฮ์จะไม่ทรงบังคับชีวิตหนึ่งชีวิตใด นอกจากตาม
ความสามารถของชีวิตนั้นเท่านั้น ชีวิตนั้นจะได้รับการตอบแทนดี
ในสิ่งที่เขาได้แสวงหาไว้ และชีวิตนั้นจะได้รับการลงโทษในสิ่งชั่ว
ที่เขาได้แสวงหาไว้ ...”

(อัล-กุรอาน, 2: 286)

อย่างไรก็ตามพระองค์ก็ได้กำหนดข้อบัญญัติใดที่เป็นการบังคับให้เราต้องกระทำหรืองดเว้นการกระทำในสิ่งที่เกินกว่าขอบเขตแห่งอำนาจของมนุษย์ ศาสนาอิสลามไม่ได้มุ่งสอนเพื่อให้ทำลายสัญชาตญาณและความปรารถนา แต่ต้องการสอนให้มนุษย์รู้จักควบคุมสัญชาตญาณและแรงปรารถนาทั้งปวงให้อยู่ในขอบเขตที่สามารถกระทำได้เพื่อผลประโยชน์อันเป็นธรรมชาติของมวลมนุษย์ (ชัยยิด ซาอิด อัคตาร์ ริซวี, 2526: 17) รวมถึงสัญชาตญาณทางเพศ พระองค์ก็ได้ต้องการให้มุสลิมยึดเพศพรหมจรรย์เป็นวิถีปฏิบัติ แต่เพื่อให้การควบคุมโดยตัวมนุษย์เองบรรลุเป้าหมาย พระอัลลอฮ์จึงได้บัญญัติทั้งข้อห้าม หรือหะรอม และข้อปฏิบัติ หรือ หะلال ไว้ในคัมภีร์อัล-กุรอาน ซึ่งหมายถึงในส่วนของภาคปฏิบัติที่กำหนดให้ใช้เป็นแนวทางแก่มุสลิมทุกคน ตั้งแต่เกิดจนตาย และตั้งแต่ตื่นจนหลับ เป็นเสมือน “ธรรมนูญชีวิตที่ว่าด้วยวิถีปฏิบัติแห่งตน”

การกระทำใดเป็นสิ่งที่ดีหรือชั่ว เป็นการทำบุญหรือทำบาป เรื่องใดกระทำได้หรือเป็นเรื่องต้องห้ามล้วนเป็นสิทธิ์เด็ดขาดของพระเป็นเจ้า มนุษย์จึงมีอิสระเพียงการแสดงพฤติกรรมมิใช่ผู้มีอำนาจในการกำหนดกฎเกณฑ์ตัดสินการกระทำที่เกิดจากตน ธรรมนูญชีวิตที่ว่าด้วยวิถีปฏิบัติแห่งตนของมนุษย์ทั้งหมดจึงเป็นกฎเกณฑ์ที่ถูกกำหนดไว้แล้วอย่างตายตัวตามพระประสงค์ขององค์อัลลอฮ์ โดยแสดงให้มนุษย์ได้ทราบผ่านช่องทางของนบีที่พระองค์ได้เลือกสรร (อิมรอน บินญุซุป และ อลีย์ บินอับรอฮิม, 2543: 19)

โครงสร้างภาคปฏิบัติ

ภาคปฏิบัติหรือ อิบาดะฮ์ เป็นบัญญัติถึงพฤติกรรมของมุสลิมที่แสดงให้เห็นถึงการเคารพต่อองค์พระอัลลอฮ์ด้วยการดำเนินชีวิตตามวิถีบัญญัติของพระองค์ ซึ่งสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือ ภาคปฏิบัติที่แสดงถึงความภักดีที่มุสลิมมีต่อพระอัลลอฮ์ อันประกอบด้วย การกล่าวคำปฏิญาณ ทำละหมาด ถือศีลอด จ่ายทานบริจาคหรือชะกาต และประกอบพิธีฮัจญ์ ส่วนในระดับที่สองเป็นภาคปฏิบัติที่มีต่อผู้อื่น คือ เพื่อนมนุษย์ สัตว์ พืช และทรัพยากรธรรมชาติทั้งปวง (อิมรอน บินญุซุบ และ อลีย์ บินอับรอฮิม, 2543: 20 - 31) การแสดงความภักดีต่อองค์อัลลอฮ์ในภาคปฏิบัติจึงสามารถกระทำได้ในระดับสังคม ครอบครัว และปัจเจกบุคคล ตั้งแต่กิจกรรมที่สามารถแสดงออกได้ในที่สาธารณะลงลึกไปจนถึงพฤติกรรมส่วนตัวที่ต้องปกปิด

การร่วมเพศของมนุษย์แม้จะเป็นพฤติกรรมส่วนตัวของปัจเจกบุคคลแต่ก็ถือว่าเป็นการกระทำอิบาดะฮ์ต่อองค์พระอัลลอฮ์ประการหนึ่งเช่นกัน หากผู้ประกอบกิจกรรมทางเพศนั้นได้กระทำไปตามวิถีปฏิบัติของศาสนาบัญญัติ นั่นคือ เฉพาะชายหญิงที่ผ่านกระบวนการสมรสอย่างถูกต้องตามหลักศาสนาอิสลามแล้วเท่านั้นจึงจะสามารถร่วมเพศกันได้ และจะต้องเป็นไปเพื่อการให้กำเนิดบุตรอันเป็นไปตามพระประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า

“และ ณ บัดนี้ผู้เจ้าจงสมสู่นางและจะแสวงหาสิ่งที่
พระองค์อัลลอฮ์ได้ทรงกำหนดสุเจ้า (บุตร)”

(อัล-กุรอ่าน, 2: 187)

แม้พระเป็นเจ้าของเจ้าจะมีพระประสงค์ให้มนุษย์ก่อเกิดสมาชิกใหม่แก่สังคม แต่ก็ยอมรับเฉพาะบุตรที่เกิดจากการร่วมเพศระหว่างชายหญิงที่สมรสแล้วอย่างถูกต้องตามศาสนาบัญญัติไว้เท่านั้น ศาสนาอิสลามจึงส่งเสริมการสมรสหรือที่เรียกว่า “นิกะฮ์” โดยถือว่าการสมรสเป็นการทำให้ศาสนาอิสลามสมบูรณ์ ถือเป็นกฎข้อหนึ่งสำหรับมุสลิมทุกคนที่มีความสามารถในการเลี้ยงดูครอบครัวที่มีอาจเพิกเฉยหรือปฏิเสธได้ แม้ต้องการจะอุทิศตัวให้แก่การรับใช้พระเป็นเจ้าของเจ้า หรือต้องการดำรงชีวิตสันโดษก็ไม่อาจใช้เป็นข้ออ้างเพื่อการปฏิเสธการสมรสได้ (อิมรอน บินญุซุบ และ อลีย์ บินอับรอฮิม, 2543: 67)

โลกปัจจุบันเป็นโลกที่พระอัลลอฮฺทรงสร้างขึ้น และเมื่อถึงวันกิยามะฮฺ โลกก็จะถึงจุดจบ อันเป็นกฎตายตัวตามพระประสงค์ของพระเป็นเจ้า เมื่อสิ้นโลกทุกชีวิตก็จบสิ้น สรรพสิ่งสูญสลาย คงมีแต่เพียงพระอัลลอฮฺผู้เดียวเท่านั้นที่ยังดำรงอยู่ ณ วันนั้นทุกชีวิตก็จะบังเกิดใหม่อีกครั้งเพื่อให้พระองค์ได้พิพากษาผลแห่งการกระทำที่แต่ละชีวิตได้กระทำในระหว่างที่ตนมีชีวิตอยู่ ซึ่งเป็นไปตามกฎกำหนดสภาพการณ์ที่ไม่มีใครปฏิเสธหรือหลีกเลี่ยงได้ ดังบัญญัติในคัมภีร์อัล-กุรอาน

“เมื่อได้ยินเสียงกัมปนาทก้องขึ้นมา (ในวันสิ้นโลก) วันซึ่งมนุษย์หนีจาก ที่นั้งของเขา และแม่ของเขา และพ่อของเขา และภริยาของเขา และลูก ๆ ของเขา สำหรับแต่ละคนของพวกเขาในวันนั้นจะมีงานยุ่ง ซึ่งทำให้เขาง่วน (จนไม่มีเวลาสนใจคนอื่น) หลายดวงหน้าในวันนั้นจะผองใส หัวเราะว่าเริง แต่หลายดวงหน้าในวันนั้นจะมีฝุ่น ความหมองคล้ำจะปกคลุม เหล่านี้ พวกเขาคือมवलชนผู้ปฏิเสธ พวกชั่วทราม”

(อัล-กุรอาน, 80: 33 - 42)

“...และบรรดาผู้ศรัทธาและประกอบกาดี เราจะให้เขาทั้งหลาย เข้าสวนสวรรค์อันหลากหลาย...”

(อัล-กุรอาน, 4: 122)

“...แน่นอนผู้ใดชวนชวายการชั่วและบาปของเขาล้อมรอบเขาไว้ ดังนั้นเหล่านี้คือสหายของไฟนรก...”

(อัล-กุรอาน, 2: 80)

การฟื้นคืนชีพของทุกชีวิตจึงเป็นความเชื่อมต่อระหว่างพฤติกรรมในโลกปัจจุบันกับโลกใหม่ในอนาคต การกระทำในโลกปัจจุบันเป็นเหตุปัจจัยในการได้รับผลตอบแทนในโลกหน้า มิใช่เพราะกฎแห่งกรรมที่หลีกเลี่ยงไม่พ้นเหมือนในพุทธศาสนา แต่เป็นผลจากการไม่เชื่อฟังพระเป็นเจ้า การกระทำทุกอย่างของมนุษย์จะถูกเก็บบันทึกไว้โดยทูตแห่งพระเป็นเจ้า พระเป็นเจ้าทรงทราบทุกสิ่งที่มีมนุษย์ได้กระทำลงไปทั้งจากทูตของพระองค์และทราบได้โดยพระองค์เอง

ข้อห้ามทางเพศ

เนื้อหาสำคัญของศาสนาอิสลามในเรื่องเพศ จะต่อต้านการล่วงละเมิดทางเพศทั้งในที่เปิดเผยและในที่ซ่อนเร้น การกำหนดข้อห้ามเพื่อต่อต้านการล่วงละเมิดทางเพศในศาสนาอิสลาม จึงเกิดขึ้นในสองระดับพฤติกรรม กล่าวคือ พฤติกรรมการล่วงประเวณี และพฤติกรรมอันเป็นหนทางอันจะนำไปสู่การกระตุนอารมณ์ทางเพศ ดังที่พระอัลลอฮฺทรงตรัสเตือนไว้ว่า

“...สุเจ้าทั้งหลายจงอย่าเข้าใกล้การล่วงประเวณี (ซินา) แท้จริงมันเป็นเรื่องที่ชั่วช้าและวิถีทางที่ชั่วร้าย...”

(อัล-กุรอาน, 17: 32)

“...และอย่าเข้าใกล้การลามกทั้งที่เปิดเผยและที่ซ่อนเร้น...”

(อัล-กุรอาน, 6: 152)

แต่ในขณะเดียวกันศาสนาอิสลามก็ปฏิเสธการเก็บกตอารมณ์ทางเพศ เพราะการสมรส เป็นสิ่งที่มุสลิมทุกคนต้องกระทำเมื่อถึงวัยอันควรเพื่อแสดงความเคารพต่อพระอัลลอฮฺ นอกจากนี้ยังต่อต้านการกระทำอันมีลักษณะขัดต่อแรงขับทางเพศ เช่น การคุมกำเนิด และการถือเพศพรหมจรรย์ ดังที่นบีมุฮัมมัดกล่าวไว้ว่า

“...การแต่งงานเป็นวิถีทางของฉัน ดังนั้นผู้ใดที่ไม่ปฏิบัติตามวิถีทางของฉัน เขาไม่ใช่ประชาชาติ(อุมมะฮฺ)ของฉัน...”

(บุคอรี)

แม้การแต่งงานจะทำให้มนุษย์ได้สนองตอบต่อแรงปรารถนาทางเพศกับคู่สมรสของตนเอง แต่ก็มีได้หมายความว่า การแต่งงานเป็นการเปิดพื้นที่ให้ชายหญิงได้สนองอารมณ์ใคร่ตามแรงขับทางเพศเพียงอย่างเดียว เพราะการแต่งงานเป็นสัญญาทางสังคมที่คู่สมรสจะต้องมีหน้าที่และความรับผิดชอบในฐานะผู้สร้างครอบครัว การส่งเสริมการสมรสไม่ได้หมายความว่าหรือมีนัยถึงการมีเสรีภาพในเรื่องเพศ เพราะศาสนาอิสลามมีข้อบัญญัติในเรื่องการสมรสไว้อย่างรัดกุมเพื่อ

ควบคุมสัญชาติญาณทางเพศไม่ให้ครอบงำและชักพาให้ชีวิตตกต่ำลง เช่น ห้ามการสมรสที่เกิดจากการคลุมถุงชน หรือการบังคับขืนใจ แต่จะต้องเป็นการสมรสที่ได้รับการเห็นชอบจากฝ่ายหญิงเป็นอันดับแรก ถ้านางไม่ยินยอมด้วยแล้วให้ถือว่าการสมรสนั้นเป็นโมฆะ ผู้ฝ่าฝืนถือว่าการทำล่วงประเวณี (ซินา) (อิมรอน บินยูซุป และอัสย็ บินอิบรอฮีม, 2543: 69) และต้องเป็นการสมรสที่คู่สมรสไม่ใช่บุคคลต้องห้ามตามที่ระบุไว้ในอัล-กุรอ่าน บทอัน-นีสอาอฺ บทที่ 4 โองการที่ 22: 23 คือ (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2535: 278 - 279)

1. มารดา ย่า ยาย และที่สูงขึ้นไป
2. ลูกสาว หลานสาว เหลนสาว และที่ต่ำลงไป
3. พี่สาว น้องสาว น้ำสาว ป้าสาว อาสาว
4. ลูกสาวของพี่ชายหรือน้องชาย และที่ต่ำลงไป
5. ลูกสาวของพี่สาวหรือน้องสาว และที่ต่ำลงไป
6. แม่มม พี่สาวหรือน้องสาวที่ร่วมดีมนมจากแม่มมคนเดียวกัน
7. แต่งงานกับฝ่ายหญิงโดยที่ฝ่ายหญิงทั้งสองมีความสัมพันธ์กันดังต่อไปนี้
 - 7.1 พี่สาวและน้องสาว
 - 7.2 หลานสาวและอาสาวของนาง / หลานสาวกับน้ำสาวของนาง
 - 7.3 หลานสาวและป้าของนาง / นางและหลานสาวของนาง
8. แม่ยาย ลูกเลี้ยง
9. แม่เลี้ยง (ถึงแม้ว่าพ่อของเขาจะไม่ได้ร่วมหลับนอนกับนางแล้วก็ตาม)

แม้คู่สามีภรรยาที่แต่งงานกันแล้วอย่างถูกต้อง ก็ไม่สามารถที่จะประกอบภารกิจได้อย่างเสรี เพราะบัญญัติของศาสนาได้กำหนดวิธีปฏิบัติทางเพศในหลายประการ เช่น ห้ามร่วมเพศกับภรรยาทางทวารหนัก หรือห้ามร่วมเพศกับภรรยาที่กำลังมีประจำเดือน (อัล-กุรอ่าน, 2: 222) นอกจากนี้ยังมีการกำหนดให้สามีกล่าวขอพรจากพระอัลลอฮ์ก่อนที่จะทำการร่วมเพศกับภรรยาเป็นภาษาอาหรับมีความหมายโดยสรุปได้ว่า “ด้วยพระนามของพระองค์อัลลอฮ์ ขอพระองค์ทรงทำให้เราอยู่ห่างจากซาตาน และทำให้ซาตานออกห่างจากบุตรของข้าที่พระองค์ได้ทรงประทานมาให้แก่ข้าพระองค์” (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2535: 305)

การผิดประเวณีหรือซินาเป็นพฤติกรรมที่ถือว่าได้เกิดการล่วงละเมิดทางเพศ แม้จะเป็น การร่วมเพศที่เกิดขึ้นจากความยินยอมพร้อมใจของทั้งสองฝ่าย พระอัลลอฮฺทรงกล่าวเตือนมุสลิม ถึงผลอันจะตามมาจากการผิดประเวณีว่าจะได้รับการลงโทษที่เจ็บปวด ในศาสนาอิสลามคำว่า ผิดประเวณีมิได้หมายความว่าถึงเฉพาะการร่วมเพศเท่านั้น แต่หมายรวมถึงการมีเพศสัมพันธ์ตั้งแต่ การสัมผัส กอดจูบ หรือแม้แต่ความสัมพันธ์ที่อาจนำไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ ศาสนาอิสลามจึง บัญญัติห้ามชายหญิงอยู่กันตามลำพัง เว้นแต่ชายหญิงที่เป็นมะฮฺรอมกัน เพราะบุคคลแปลกหน้า ไม่สมควรจะอยู่กันตามลำพังไม่ว่ากรณีใด ๆ (อบุล ลัยษุ, 2544: 51) การบัญญัติเช่นนี้เพื่อ ป้องกันการผิดประเวณี ด้วยเป้าหมายเดียวกัน ศาสนาอิสลามยังได้บัญญัติเรื่องการแต่งกายของ มุสลิมโดยเฉพาะในสตรี ว่าจะต้องหลีกเลี่ยงการปฏิบัติตนอันอาจจะเป็นเหตุชักนำให้ฝ่ายชายเกิด อารมณ์ใคร่หรือความนึกคิดที่จะนำไปสู่ความต้องการทางเพศได้ (ไมห์มัด อับดุลกาเดร์, 2520: 56) สิ่งสำคัญที่แฝงอยู่ในข้อกำหนดเรื่องการแต่งตัวของสตรีอิสลามก็คือ เพื่อจำกัดความต้องการ ทางเพศให้มีพื้นที่อยู่เฉพาะภายในกรอบของการสมรส (กิตติมา อมรทัต, มปป.: 44) การปกปิด ร่างกายของสตรีจึงเป็นการปิดกั้นหนทางที่เรือนร่างของเธอจะกลายเป็นปัจจัยกระตุ้นอารมณ์เพศ ของชายอื่นจนเป็นเหตุให้เกิดความปรารถนาทางเพศ ในทางกลับกัน ความปรารถนาทางเพศอัน เกิดจากการได้เห็นเรือนร่างของกันและกันก็จะได้รับการเปิดกว้างให้เกิดมีได้ในขอบแดนของคู่ สมรสภายใต้กรอบวงของความเป็นส่วนตัว การเปลือยเปล่าเรือนร่างหรืออวัยวะอันพึงสงวนเป็น การกระทำที่จะต้องอยู่ในเขตแดนของความเป็นส่วนตัวเท่านั้น แม้ต่อหน้าลูกที่เป็นมะฮฺรอมก็ไม่ สามารถที่จะกระทำได้

การสร้างวาทกรรมให้ยอมรับในพระอัลลอฮฺเป็นหัวใจสำคัญยิ่งในการสร้างการยอมรับ และการผลิตซ้ำวาทกรรมเพื่อตอกย้ำความศรัทธาให้เปิดรับชุดวาทกรรมทางศาสนาอิสลามชุดอื่น เมื่อชาวมุสลิมยอมรับความยิ่งใหญ่แบบไร้ขีดจำกัดของพระเป็นเจ้าแล้ว ความสงสัยใคร่รู้ในชุด วาทกรรมอื่นก็จะเลือนหายไป มนุษย์จึงเป็นเพียงปฏิมากรรมของพระอัลลอฮฺที่ทรงสร้างขึ้นดังที่ได้ ทรงตรัสไว้ว่า "...และข้ามิได้สร้างมนุษย์เพื่ออื่นใด เว้นแต่เพื่อเคารพภักดีต่อข้า" (อัล-กुरुอาน 51: 56) พระองค์จึงเป็นสูงสุดในสรรพสิ่ง การกำหนดความดี-ชั่ว ถูก-ผิด จึงเป็นเอกสิทธิ์ของพระ องค์แต่เพียงผู้เดียว พระองค์จะกำหนดว่าสิ่งใดอนุญาตและสิ่งใดต้องห้าม สิ่งใดเป็นการ ประพฤติชั่วและสิ่งใดเป็นการประพฤติชอบ ด้วยเหตุผลของพระองค์ที่มนุษย์ไม่จำเป็นต้องเข้าใจ และบางครั้งไม่อาจจะเข้าใจได้

บทลงโทษมุสลิมผู้ฝ่าฝืน

ศาสนาอิสลามได้บัญญัติบทลงโทษแก่ผู้ฝ่าฝืนข้อห้ามของศาสนา ซึ่งมีทั้งบทลงโทษอันจะเกิดขึ้นในโลกปัจจุบันและในโลกหลังความตาย ซึ่งแตกต่างไปจากศาสนาอื่นที่มักจะใช้โลกหน้าหรือโลกหลังความตายเป็นเวทีชำระผลของการกระทำที่บุคคลแต่ละคนได้กระทำไว้ในโลกปัจจุบัน การกำหนดบทลงโทษในโลกปัจจุบันจะมีความรุนแรงผันแปรไปตามลักษณะของการกระทำ กล่าวคือ หากเป็นการกระทำที่ฝ่าฝืนข้อห้ามเด็ดขาดอันเป็นความผิดที่ชั่วร้ายทางศาสนา ผู้ฝ่าฝืนย่อมต้องได้รับการลงโทษอย่างหนัก เช่น การตีประเวณีสองชายหญิงที่เป็นโสดทั้งสองฝ่าย จะถูกเขียนด้วยหวาย 100 ครั้ง โดยมีกลุ่มมุสลิมเป็นพยานในการลงโทษด้วย (อัน นูร, 24: 2) แต่หากการตีประเวณีก่อกับชาย-หญิงที่แต่งงานแล้วทั้งคู่ นอกจากถูกเขียน 100 ครั้งแล้ว ยังต้องถูกขว้างด้วยหินจนตาย (อบุล ลัยษุ, 2544: 80) หรือการสมรสที่เกิดจากการชื่นใจโดยฝ่ายหญิงไม่ได้ให้ความยินยอม นอกจากการสมรสตกเป็นโมฆะแล้วยังถือเป็นความผิดฐานล่วงประเวณี มีโทษเขียน 100 ครั้ง หรือกรณีการขูดคร่ำกระทำอนาจารแก่ผู้อื่นแล้วฆ่าหญิงผู้นั้นตาย จะต้องรับโทษให้ตายตกไปตามกัน (อิมรอน บินญุซุป และอลีย์ บินอิบรอฮีม, 2543: 4 และ 69) หรือแม้แต่การร่วมเพศทางทวารหนักก็ถูกห้ามและกำหนดบทลงโทษไว้

“...อัลลอฮ์ผู้ทรงเกริกไกรจะไม่มองยั้งชายที่ร่วมเพศกับชายทางทวารหนัก และร่วมเพศกับหญิงทางทวารหนัก

ถ้าท่านพบคนใดคนหนึ่ง กำลังกระทำเยี่ยงประชาชาติของท่านนบี¹ ก็จงประหารชีวิตผู้กระทำและผู้ที่ทำให้กระทำ...”

(ตีมิมซี)

การร่วมเพศทางทวารหนักถือเป็นสิ่งผิด แม้กระทำกับภรรยาตนเองก็ถือว่าเป็นสิ่งต้องห้ามที่ต้องได้รับโทษ ส่วนการทำลิวาอู หรือ การมีความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างชายกับชายถือเป็นบาปใหญ่ที่เรียกว่ากะบาอิรที่องค์อัลลอฮ์ทรงห้ามไว้และทรงบัญญัติบทลงโทษที่รุนแรงถึงขนาดให้ทำลายประชาชาติของลู่ให้หมดไป สำหรับพฤติกรรมกรร่วมเพศระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางสายโลหิตได้บัญญัติข้อห้ามและกำหนดบทลงโทษไว้อย่างชัดเจนว่า

¹ คือ ชายร่วมเพศกับชายโดยใช้อวัยวะเพศสอดใส่เข้าทางทวารหนักของอีกฝ่าย

“ใครที่กระทำผิดประเวณีกับมะฮฺรอม² ก็ให้ฆ่าเขาเสีย”

(อบุล ลัยษุ, 2544: 107)

การกำหนดโทษไว้ในระดับที่รุนแรงแสดงให้เห็นถึงพระประสงค์ของพระเป็นเจ้าว่าไม่ต้องการให้มีเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในสังคมมนุษย์ การกำหนดโทษโดยการสร้างความชอบธรรมให้สามารถฆ่าผู้ฝ่าฝืนได้ จึงแฝงไว้ด้วยเป้าหมายเพื่อเป็นการกำจัดพฤติกรรมต้องห้ามให้หมดไปจากสังคมอิสลาม เพราะบุคคลเป็นผู้แสดงพฤติกรรม ฉะนั้นการกำจัดพฤติกรรมจึงถูกผูกโยงไปถึงการกำจัดบุคคลผู้แสดงพฤติกรรม บุคคลที่มีพฤติกรรมเช่นนี้ถือเป็นผู้มีความผิดบาปที่เลวร้ายเกินกว่าที่จะให้อภัยและเปิดช่องให้มีพื้นที่อาศัยอยู่ร่วมกับมนุษย์คนอื่น แม้มนุษย์จะมีข้อจำกัดในการทราบถึงพฤติกรรมการฝ่าฝืนข้อห้ามทางเพศของบุคคลอื่น จึงอาจเป็นเหตุให้ผู้กระทำผิดบางคนสามารถรอดพ้นไปจากการถูกลงโทษในโลกปัจจุบันได้ แต่ข้อจำกัดนี้ได้รับการแก้ไขด้วยวันสิ้นโลกหรือวันกิยามะฮฺ ซึ่งเป็นวันที่ทุกชีวิตจะกลับฟื้นคืนชีพขึ้นมาเพื่อรับคำพิพากษาจากพระเป็นเจ้า ผู้กระทำผิดจึงไม่อาจหนีพ้นจากการรับรู้ของพระองค์ มุสลิมผู้ฝ่าฝืนไม่เชื่อฟังในพระอัลลอฮฺก็จะได้รับการพิพากษาลงโทษ เว้นแต่ผู้กระทำผิดได้รู้สำนึกและมีการกลับตัวไม่กระทำผิดอีกก็จะได้รับการอภัยจากพระองค์

“...และบรรดาผู้ที่ไม่วิงวอนขอพระเจ้าอื่นใดคู่เคียงกับอัลลอฮฺและพวกเขาไม่ฆ่าชีวิตซึ่งอัลลอฮฺทรงห้ามไว้ เว้นแต่เพื่อความยุติธรรม และพวกเขาไม่ผิดประเวณี และผู้ใดกระทำเช่นนั้น เขาจะได้พบความผิดอันมหันต์ การลงโทษในวันกิยามะฮฺจะถูกเพิ่มขึ้นเป็นสองเท่าสำหรับเขา และเขาจะอยู่ในนั้นอย่างอับยศ เว้นแต่ผู้ที่กลับเนื้อกลับตัว และศรัทธาและประกอบกิจการงานที่ดี เขาเหล่านั้นแหละอัลลอฮฺจะทรงเปลี่ยนความชั่วของพวกเขาเป็นความดี และอัลลอฮฺเป็นผู้ทรงอภัย ผู้ทรงเมตตาเสมอ และผู้ใดกลับเนื้อตัวและกระทำความดี แท้จริงเขากลับเนื้อกลับตัวเข้าหาอัลลอฮฺอย่างจริงจัง...”

(อัล ฟุรกอน 25: 68 - 71)

² บุคคลต้องห้ามที่จะทำการสมรสและ/หรือมีความสัมพันธ์ทางเพศด้วย

วาทกรรมทางเพศของศาสนาอิสลาม: อำนาจเพื่อการจัดระเบียบสังคม

ความเกี่ยวโยงระหว่างพฤติกรรมทางเพศ ครอบครัว พื้นที่ส่วนตน และสังคมเป็นสายใย เชื่อมต่อที่ส่งผลเกี่ยวพันซึ่งกันและกันในทุกกระนาบโดยมีพลังของความศรัทธาในพระอัลลอฮฺ เหนียวรั้งสู่ความเป็นหนึ่งเดียวภายใต้กรอบปฏิบัติของอิสลาม ความเคารพสยบยอมต่อพลัง อำนาจอันยิ่งใหญ่ขององค์อัลลอฮฺ ดังที่อัล-กุรอานกล่าวว่า “แท้จริงอำนาจทั้งหมดนั้นเป็นของ อัลลอฮฺ” (4: 139, 10: 65) ทำให้ชาวมุสลิมมีวิถีปฏิบัติเป็นไปตามกรอบคำสอนของพระอัลลอฮฺที่ ทรงประทานมาสู่มนุษย์ผ่านทางท่านนบีมุฮัมมัด เป็นคัมภีร์อัล-กุรอาน และจากสุนนะฮฺของท่าน ศาสดามุฮัมมัด ซึ่งรวมถึง คำพูด (หะดีษ) / การปฏิบัติ / และคำชี้ขาดของศาสดา ตลอดจน คำกล่าวและการปฏิบัติของบรรดาบุคคลและผู้ใกล้ชิดที่ท่านศาสดาให้การรับรองหรือไม่คัดค้านก็ นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของสุนนะฮฺที่ชาวมุสลิมยึดถือเป็นกรอบการปฏิบัติ ในสังคมอิสลามจึงมีท่าน ศาสดามุฮัมมัดเป็นต้นแบบความประพฤติที่ชาวมุสลิมจะต้องมุ่งปฏิบัติตนให้มีลักษณะใกล้เคียง กับรูปแบบมาตรฐานให้มากที่สุด ซึ่งหมายความว่า วิถีปฏิบัติของปัจเจกบุคคลจะต้องมีพร้อมทั้ง ในฐานะปัจเจกชนที่แสวงหาโลกียสุขในโลกปัจจุบันและการประกอบธรรมในฐานะมนุษย์ผู้มุ่งแสวงหา โลกุตระที่จะเกิดขึ้นทั้งในโลกนี้และโลกหลังความตาย

ศาสนาอิสลามไม่ได้ปฏิเสธความมีอยู่ของอารมณ์ใคร่ในมนุษย์และถือว่าเป็นเรื่องปกติ ธรรมดาของปฏิกิริยาอันเป็นผลมาจากพระเป็นเจ้าที่ทรงประทานไว้ให้ด้วยความเมตตา และต่อต้าน การเก็บกดอารมณ์เพศ เพราะเชื่อว่าการสมรสจะช่วยลดความโหดเหี้ยมที่มีอยู่ในธรรมชาติของ มนุษย์ลงได้และเป็นการสร้างความมั่นคงและความสมบูรณ์แห่งศีลธรรมของสังคม (โมฮัมมัด อับดุลกาเดร์, 2520: 59) แต่ถึงอย่างไร การแสดงออกถึงอารมณ์ปรารถนาทางเพศก็ถูกจำกัดด้วย คำสอนของศาสนาที่มีการกำหนดจัดระเบียบไว้อย่างเข้มแข็งและรอบด้าน ซึ่งวัตถุประสงค์ที่เป็น รากเหง้าของการจัดระเบียบพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ก็คือ ประโยชน์สูงสุดในความเป็น ระเบียบเรียบร้อยของสังคม

ศาสนาอิสลามมองทารกที่เกิดมาว่าเป็นผู้บริสุทธิ์หาได้มีกรรมอันใดติดตัวมาแต่อดีตชาติ จะมีก็แต่เพียงกฎกำหนดสภาพการณ์ที่พระอัลลอฮฺทรงกำหนดให้ตั้งแต่อยู่ในครรภ์ เช่น ช่วงอายุที่ จะอยู่บนโลกปัจจุบัน ความมากมายของปัจจัยยังชีพ ลูกจึงเป็นสิ่งมีชีวิตที่พระองค์ทรงมอบให้แก่

ผู้ที่เป็นพ่อแม่ในฐานะบุคคลที่พระองค์ทรงไว้วางใจให้เป็นผู้รับผิดชอบดูแลของฝากอันมีค่ายิ่งของพระองค์ พ่อและแม่จึงต้องเลี้ยงดูอบรมบุตรอย่างดีตามที่พระองค์มีพระประสงค์และทรงบัญญัติไว้ในคำสอนภาคปฏิบัติ ซึ่งความรับผิดชอบต่อการเลี้ยงดูบุตรของพ่อแม่จะได้รับการชำระและตัดสินในวันสิ้นโลก ลูกจึงเป็นบททดสอบความรับผิดชอบอันเป็นจริยธรรมอันสูงส่งประการหนึ่งของมนุษย์ในสภาพของความเป็นพ่อแม่ (เสาวนีย์ จิตต์หมวด, 2535: 114 - 116) เมื่อบุตรเป็นของขวัญและของฝากจากพระเป็นเจ้า การละเมิดหรือกระทำผิดบาปที่พ่อแม่หรือแม่มีต่อบุตรจึงเป็นการละเมิดต่อพระอัลลอฮ์โดยตรง การกำหนดโทษทั้งในโลกปัจจุบันและโลกหลังความตายจึงเกิดขึ้นและอยู่ในระดับที่รุนแรง

การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตถือเป็นการประพฤติดิถีประเวณีต่อบุคคลที่เป็นมะฮอรอม ซึ่งเป็นบุคคลต้องห้ามในการสมรสของศาสนาอิสลาม และหากเป็นการร่วมเพศที่เกิดขึ้นระหว่างพ่อหรือแม่ที่กระทำกับลูกนอกจากเป็นการละเมิดต่อบัญญัติของพระเจ้าแล้วยังเป็นการละเมิดต่อพระเจ้าโดยตรงอีกด้วยจึงเป็นความชั่วที่เกิดจากความผิดบาปที่ยิ่งใหญ่ แม้ผู้กระทำจะได้รับการลงโทษตามบัญญัติของศาสนาในโลกปัจจุบันแล้วก็ตามหาได้สิ้นสุดไม่ เพราะเมื่อถึงวันสิ้นโลกชีวิตของมนุษย์จะฟื้นคืนชีพอีกครั้ง และวันนั้นชีวิตของผู้ประพฤติดิถีประเวณีกับบุคคลร่วมสายโลหิตก็จะต้องถูกพระเจ้าพิพากษาลงโทษอย่างหนักอีกครั้ง

การสร้างวาทกรรมของการรับรู้อันไร้ขอบเขตของพระเป็นเจ้าและบทลงโทษที่พระองค์เป็นผู้ตัดสินในวันสุดท้ายของโลก ทำให้มนุษย์จะต้องควบคุมและระมัดระวังการกระทำของตนเองให้อยู่ในกรอบคำสอนของศาสนา เพราะไม่ว่าที่ใดและเวลาใดก็ไม่สามารถพ้นไปจากการรับรู้ของพระเป็นเจ้า การสร้างวาทกรรมเช่นนี้จึงเป็นวิธีการควบคุมความประพฤติของชาวมุสลิมได้ตลอดเวลา อีกทั้งยังได้รับการกระตุ้นเตือนตลอดเวลาจากพระบัญญัติภาคปฏิบัติของศาสนา ทำให้วิธีการควบคุมเพื่อจัดระเบียบพฤติกรรมมนุษย์สามารถทะลุทะลวงเข้าไปได้ในทุกพฤติกรรม ไม่เว้นแม้พฤติกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นในพื้นที่ส่วนบุคคล แต่ด้วยความเชื่อและความศรัทธาที่มีอยู่ในปัจเจกบุคคลทำให้เขาเหล่านั้นยอมรับและเข้าควบคุมพฤติกรรมของตนเองนอกเหนือไปจากการถูกบุคคลสอดส่องดูแลและควบคุม

คริสต์ศาสนากับวาทกรรมทางเพศ

คริสต์ศาสนาเข้ามาสู่ประเทศไทยครั้งแรกเป็นนิกายโรมันคาทอลิก โดยชาวโปรตุเกสนำเข้ามาเผยแพร่ตั้งแต่ ค.ศ. 1511 ในรัชสมัยของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 2 ต่อจากนั้นอีก 27 ปี ได้มีการสร้างโบสถ์ของคริสต์ศาสนาขึ้นเป็นครั้งแรก ซึ่งตรงกับรัชสมัยของสมเด็จพระไชยราชาธิราช (दनัย ไชโยธา, 2543: 369 - 370) แต่คริสต์ศาสนานิกายโรมันคาทอลิกก็มิได้หยั่งรากลงลึกในสังคมไทยแต่อย่างใด กระทั่งช่วงปลายของอาณาจักรอยุธยาราวปี ค.ศ. 1662 ในรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช จึงสามารถเข้ามามีบทบาทและหยั่งรากทางความคิดลงในประเทศไทยได้อย่างมั่นคงเป็นครั้งแรก (เคนเนท อี. แวลส์, 1958: 6) และยุติบทบาทลงเมื่อสิ้นรัชสมัยของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ก่อนที่จะกลับเข้ามามีบทบาทใหม่อีกครั้งในช่วงต้นของกรุงรัตนโกสินทร์โดยเฉพาะในรัชสมัยของพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวต่อเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน

คำสอนในคริสต์ศาสนามีรากมาจากศาสนายูดาห์ของชาวยิว ซึ่งถือกำเนิดขึ้นมาท่ามกลางชนชาวยิวหรืออิสราเอล ทำให้ประวัติศาสตร์ของชนชาวยิวมีความเกี่ยวข้องกับหลักศีลธรรมของศาสนาอย่างแยกไม่ออก (พิชญ อรรถมภิษฎา, 2522: 18) ศาสนายูดาห์ให้ความสำคัญเคารพต่อพระยาห์เวห์เป็นพระเจ้าสูงสุด มีคัมภีร์ทัลมุด (Talmud) และคัมภีร์โตราห์ (Torah) หรือพันธสัญญาเดิมในคัมภีร์ไบเบิลของศาสนาคริสต์เป็นหลักคำสอน

การถือกำเนิดขึ้นของมนุษย์ชาย-หญิงคู่แรกเป็นผลมาจากการสร้างของพระเป็นเจ้า จากนั้นก็เป็นการเกิดขึ้นผ่านการสมสู่ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน แม้การมีบรรพบุรุษร่วมกันจะก่อให้เกิดแนวคิดของความเป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน (พินิจ รัตนกุล, 2544: 23) แต่สิ่งเหล่านี้กลับแสดงถึงปัญหาของการสมสู่ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิต เมื่อชาย-หญิงคู่แรกที่พระเป็นเจ้าทรงสร้างนั้นให้กำเนิดเฉพาะบุตรชาย ซึ่งมีการกล่าวชื่อไว้ในคัมภีร์ คือ คาอิน อาเบล และเซท ด้วยเงื่อนไขดังกล่าวจึงเป็นไปได้ที่มนุษย์จะมีทายาทสืบต่อหากไม่มีการสมสู่ระหว่างบุตรชายกับมารดา ซึ่งในตอนต้นของกำเนิดมนุษย์ก็มีการกล่าวถึงการสมสู่ในสายเลือดอีกหลายครั้ง จนกระทั่งเมื่อโมเสสนำบัญญัติ 10 ประการจากพระผู้เป็นเจ้ามาประกาศต่อชาวยิว การสมสู่ในสายเลือดก็ไม่ถูกกล่าวถึงอีกในคัมภีร์ อย่างไรก็ตาม ในบัญญัติ 10 ประการนั้นก็ได้มีข้อใดที่ห้ามการสมสู่ในสายเลือดอย่างชัดเจน ดังจะได้กล่าวในรายละเอียดต่อไป

คริสต์ศาสนาประดิษฐ์ขึ้นบนโลกภายหลังพระเยซูถือกำเนิดและได้รับการเลือกสรรจากพระเจ้าที่จะเป็นช่องทางติดต่อสื่อสารนำข่าวสารจากพระเจ้ามาเป็นเจ้ามาประกาศแก่เหล่ามนุษย์ตามที่มีพยากรณ์ไว้ในคัมภีร์พันธสัญญาเดิม การอ้างถึงคัมภีร์ในศาสนายูดาห์จึงเป็นปฐมบทของคำสอนในคริสต์ศาสนา ฉะนั้นคำสอนในศาสนายูดาห์ที่มีหลักธรรมกำหนดไว้อย่างละเอียดกว่า 400 ข้อ จึงมิได้ถูกปฏิเสธหรือกล่าวบิดเบือนแต่ประการใด พระเยซูได้ตรัสถึงพระประสงค์ของพระองค์ในการบัญญัติธรรมว่าเป็นไปเพื่อให้คำสอนในพันธสัญญาเดิมเกิดความสมบูรณ์ (มัทธิว, 5: 17 - 18) สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม

การเกิดขึ้นของสรรพสิ่งจึงมีพระเป็นเจ้าเป็นผู้สร้างและกำหนดความเป็นไป พระองค์ทรงสร้างโลกและธรรมชาติให้มีความเหมาะสมเพื่อรองรับมนุษย์ที่ทรงสร้างขึ้นภายหลัง ธรรมชาติทั้งพืชและสัตว์จึงอุบัติขึ้นเพื่อได้รับใช้มนุษย์ชาติ (เยเนซิส 1: 29 - 30) แม้พระองค์จะเป็นผู้ทรงสร้างมนุษย์และมีอำนาจที่จะกำหนดชะตาชีวิตของมนุษย์ แต่ด้วยพระเมตตา พระองค์ได้ทรงสร้างธรรมชาติและสรรพสิ่งเพื่อให้มนุษย์มีชีวิตอยู่บนโลกอย่างมีความสุข และยังทรงมอบเสรีภาพให้กับมนุษย์ แต่มนุษย์กลับใช้เสรีภาพที่ได้รับไปในทางที่สร้างความเสื่อมถอยให้แก่ชีวิตมุ่งสู่บาปและถอยห่างจากพระเจ้า (เยเนซิส, 3: 1 - 7) จากการละเมิดข้อห้ามของพระเจ้าส่งผลให้ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับมนุษย์และมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมต้องแปรเปลี่ยนไป (เยเนซิส 3: 14 - 19) การละเมิดข้อห้ามจึงเป็นบาปแรกที่มนุษย์กระทำผิดต่อพระเจ้า ผลร้ายที่เกิดตามมาคือมนุษย์ได้สูญเสียความมั่นใจในมิตรภาพที่มีต่อพระเจ้า พวกเขาต้องพากันหลบซ่อนในหมู่ต้นไม้ไม่กล้าปรากฏกายให้พระองค์ได้ทรงพบเห็น (เยเนซิส, 3: 8) และในที่สุดก็ถูกขับไล่ออกจากอุทยานที่แวดล้อมไปด้วยสรรพสิ่งอันเอื้อประโยชน์แก่ตน (เยเนซิส, 3: 23) “มนุษย์จึงต้องต่อสู้กับอสรพิษแห่งความชั่วร้ายต่อไปด้วยความยากเข็ญอย่างไม่เห็นทางชนะ” (กิริติ บุญเจือ, 2529: 29) บาปแรกจึงเป็นต้นกำเนิดแห่งบาป แต่มนุษย์ก็หาได้ยุติพฤติกรรมการสร้างบาป แต่กลับมีพฤติกรรมที่เลวร้ายยิ่งขึ้นและยังคงทำบาปกันต่อไป ตั้งแต่คาอินกับอาเบลผู้เป็นบุตรชายของอาดัมกับเอวาที่ต้องฆ่ากันในที่สุด (เยเนซิส, 4: 1 - 16) ตลอดมาจนถึงความผิดบาปที่ชาวียุติละเมิดพันธสัญญา บาปที่เกิดขึ้นจึงแสดงให้เห็นวิถีทางของความชั่วร้ายที่ฝังอยู่ในจิตใจที่เห็นแก่ตัวของมนุษย์ และส่งผลต่อเนื่องมาจนถึงมนุษย์ในปัจจุบัน แม้พระองค์จะส่งนบิลงมาเพื่อช่วยเหลือมนุษย์ให้รอดพ้นจากความผิดบาปหลายครั้ง แต่มนุษย์ก็ยังคงละเมิดพันธสัญญาที่ได้ให้ไว้กับพระเจ้าภายหลังที่พระองค์ได้ทรงให้ความช่วยเหลือ

พระคริสต์ธรรมคัมภีร์

พระธรรมในคริสต์ศาสนา คือ คัมภีร์ไบเบิล (Bible) ซึ่งมี 2 ภาค คือ ภาคพันธสัญญาเดิม เป็นภาษาฮีบรู และภาคพันธสัญญาใหม่ เป็นภาษากรีก (สมาคมคริสตธรรมไทย, 2541: i - ii) โดยในภาคแรกเป็นเรื่องราวตั้งแต่พระเจ้าทรงเปิดเผยพระองค์และแผนการของพระองค์เริ่มตั้งแต่การสร้างโลกและสรรพสิ่งของพระเจ้าสืบทอดต่อเนื่องมาจนถึงประวัติแห่งชนชาวยิวหรืออิสราเอล โดยเป็นการจดบันทึกจากบุคคลหลายคน และมีการรวบรวมเป็นรูปเล่มเมื่อประมาณศตวรรษที่ 10 ก่อนคริสตกักราช ส่วนภาคสองประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่มุ่งกล่าวถึง ภารกิจและคำสอนของพระเยซูผ่านการบันทึกของสาวกที่ใกล้ชิดและติดตามพระองค์หลายคน

การปรากฏตัวของพระเจ้าได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องนับแต่พระองค์ได้สร้างมนุษย์คู่แรกขึ้นบนโลก จนถึงอับราฮัมบรรพบุรุษต้นตระกูลของชาวยิวในราว 4,000 ปีที่ผ่านมา ซึ่งเดิม อับราฮัมชื่ออัปราม แต่พระเป็นเจ้าได้ทรงเปลี่ยนชื่อให้เป็นอับราฮัม (เยเนซิส, 17: 5) รายละเอียดได้กล่าวไว้ในคัมภีร์พันธสัญญาเก่า พระองค์ทรงให้พันธสัญญาไว้กับอับราฮัมชาวฮีบรูว่าจะให้เขาได้เป็นบรรพบุรุษของชาติที่มีความยิ่งใหญ่และจะทรงประทานแผ่นดินที่อุดมสมบูรณ์ให้แก่ชาวฮีบรู ซึ่งอับราฮัมก็ให้พันธสัญญาว่า ชาวฮีบรูจะสวามิภักดิ์ต่อพระเป็นเจ้าและจะยึดมั่นในพันธสัญญาที่ให้ไว้กับพระองค์ตลอดไป โดยอับราฮัมและชาวฮีบรูได้ยินยอมทำสุหนัต³ เพื่อเป็นเครื่องหมายสำคัญของการมีพันธสัญญาระหว่างตนกับพระเป็นเจ้า (เยเนซิส, 17: 11 - 14) ด้วยพันธสัญญาที่มีความเกี่ยวเนื่องกับชาวฮีบรูโดยตรง พระองค์ทรงปรากฏตัวต่อทายาทของ อับราฮัมหลายครั้ง เพื่อแสดงให้เห็นถึงความยึดมั่นในข้อตกลงที่จะให้การช่วยเหลือชาวฮีบรู ไม่ว่าจะเป็นกับอิสอัค บุตรชายของอับราฮัม หรือยาโคบหลานชายของอับราฮัม อีกทั้งยังได้เปลี่ยนชื่อยาโคบเป็นอิสราเอลและกำหนดให้บุตรชายทั้ง 12 คนของเขาได้เป็นผู้นำของชาวอิสราเอลทั้ง 12 เผ่า ต่อมาพระองค์ได้ปรากฏกายและให้ความช่วยเหลือโยเซฟบุตรชายคนหนึ่งของอิสราเอลจนได้เป็นผู้ครอบครองอียิปต์ ซึ่งต่อมาโยเซฟได้นำครอบครัวเดิมของตนที่ประกอบไปด้วยพ่อ พี่ชาย และบริวารไปอาศัยอยู่ในอียิปต์ จนทำให้ประชากรในอียิปต์ที่มีเชื้อสายฮีบรูทวีจำนวนขึ้นมากมายในเวลาต่อมา กระทั่งฟาโรห์พระองค์ใหม่ขึ้นครองราชย์และเล็งเห็นถึงปัญหาจึงได้สั่งลดฐานะ

³ การขลิบหนังหุ้มปลายอวัยวะเพศชาย

ชาวฮีบรูในอียิปต์ลงเป็นทาส แต่ถึงกระนั้นพระเจ้าก็ได้ทรงทอดทิ้งให้ชาวฮีบรูต้องเผชิญชะตากรรมอย่างโดดเดี่ยว พระองค์ได้ปรากฏกายอีกครั้งเพื่อให้ความช่วยเหลือชาวฮีบรูผ่านทางโมเสส และอาโรนผู้เป็นพี่ชาย ผู้สืบทอดเชื้อสายมาจากชนเผ่าเลวีที่มีบุตรชายคนหนึ่งของอิสราเอลเป็นบรรพบุรุษต้นกำเนิดให้สามารถพาชาวฮีบรูหนีจากอียิปต์ได้สำเร็จโดยการช่วยเหลือของพระองค์ จนถึงเชิงเขาซีนาย พระเจ้าได้ทรงมีพันธสัญญากับชาติฮีบรูหรืออิสราเอลที่โมเสสและพี่ชายนำพาออกมาจากอียิปต์ด้วยความช่วยเหลือของพระองค์ ซึ่งคือ “พันธสัญญาเดิม” ในคัมภีร์ไบเบิลของคริสต์ศาสนา โดยให้ประชาชนปฏิบัติตามบัญญัติสิบประการที่พระองค์กำหนด ในขณะที่ชาวอิสราเอลจะได้เป็นชาติที่ยิ่งใหญ่บนอาณาเขตที่พระองค์ทรงเลือกสรรเป็นการตอบแทนบัญญัติสิบประการจึงเป็นศีลธรรมพื้นฐานในคริสต์ศาสนา (เอ็กโซโด, 20: 3 - 17) ซึ่งมีเนื้อหาคือ

1. อย่ามีพระเจ้าอื่นใดนอกเหนือเรา
2. อย่าทำรูปเคารพสำหรับตน เป็นรูปสิ่งใด ซึ่งมีอยู่ในฟ้าเบื้องบน หรือบนแผ่นดิน เบื้องล่าง หรือในน้ำใต้แผ่นดิน อย่ากราบไหว้หรือปรนนิบัติรูปเหล่านั้น
3. อย่าออกพระนามพระเจ้าของเจ้าอย่างไม่สมควร (จำนวนหลายพันคน)⁴
4. จงระลึกถึงวันสะบาโต⁵ ถือเป็นวันบริสุทธิ์
5. จงให้เกียรติแก่บิดามารดาของเจ้า
6. อย่าฆ่าคน
7. อย่าล่วงประเวณีผู้เมียเขา
8. อย่าลักทรัพย์
9. อย่าเป็นพยานเท็จใส่ร้ายเพื่อนบ้าน
10. อย่าโลภครว้เรือนของเพื่อนบ้าน อย่าโลภภรรยาของเพื่อนบ้าน หรือทาสทาสีของเขา หรือโค ลาของเขา หรือสิ่งใด ๆ ซึ่งเป็นของของเพื่อนบ้าน

⁴ ไม่ให้ออกนามพระเจ้าพระองค์อื่น

⁵ คือ วันหยุดพักผ่อน ให้ทำงาน 6 วันส่วนวันที่ 7 ให้หยุดพัก

จากบัญญัติสิบประการได้มีบทขยายอีกมากมายในภายหลัง เป็นกฎหมายที่จัดระบบ และระเบียบชีวิตของประชาชนให้เรียบร้อยอยู่ในวินัยอันดี ทั้งในเรื่องทรัพย์สิน กฎหมายอาญา กฎมนัสการ และพิธีบูชาัญญ ตลอดจนข้อบังคับทางด้านอนามัยและกฎหมายสมรส ต่อมาเมื่อ โมเสสจบชีวิตลง พระเป็นเจ้าได้ทรงคัดเลือกให้โยชูวาเป็นผู้นำชาวอิสราเอล ซึ่งโยชูวาได้อพยพชาวอิสราเอลข้ามแม่น้ำจอร์แดนไปยังดินแดนที่เป็นอาณาเขตของคานาอันที่พระเจ้าได้ทรงเคยชี้หน้าให้อับราฮัมเข้ามาตั้งรกรากตั้งแต่ครั้งต้นบรรพบุรุษ และสามารถเข้ายึดครองแผ่นดินคานาอันทั้งหมดและแบ่งออกเป็น 12 แคว้นโดยแบ่งให้ชาวอิสราเอลทั้ง 12 เผ่าเป็นผู้ครอบครอง ซึ่งเป็นไปตามพันธสัญญาที่พระเจ้าเคยให้ไว้กับอิสราเอล ต่อมาพระเจ้าได้ตั้งใจให้ซาอูลสถาปนาขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์ของชาวอิสราเอล ต่อเนื่องมาจนถึงเดวิดที่ได้รับเสียงสนับสนุนจากประชาชนเป็นเอกฉันท์ขึ้นเป็นกษัตริย์พระองค์ต่อมา (ซามูเอล ฉบับสอง, 5: 1 - 5) ในรัชสมัยของกษัตริย์เดวิดได้มีการสถาปนาเยรูซาเลมเป็นเมืองหลวง และทรงโปรดให้นำหินแห่งพันธสัญญามาเก็บรักษาไว้ อย่างดีที่กรุงเยรูซาเลม (ซามูเอล ฉบับสอง, 6: 12 - 19) เมื่อสิ้นสุริยกาลของกษัตริย์เดวิด โยโลมอนผู้เป็นพระราชโอรสก็ได้ขึ้นดำรงตำแหน่งสืบต่อ ในรัชสมัยของกษัตริย์โยโลมอนเป็นช่วงประวัติศาสตร์ที่ชนชาติอิสราเอลมีอำนาจและอิทธิพลถึงขั้นสูงสุด แต่กษัตริย์โยโลมอนกลับประพฤติดนทมนอนอยู่ในกามคุณและหลงลืมพระเจ้า ทำให้เกิดการกบฏขึ้นและกษัตริย์โยโลมอนก็สิ้นพระชนม์ลง (พงศาวดารกษัตริย์ ฉบับต้น, 11: 1 - 40) ในที่สุดชาวอิสราเอลก็แตกแยกออกเป็น 2 อาณาจักร คือ อาณาจักรฝ่ายเหนือซึ่งได้แก่อาณาจักรอิสราเอลที่เป็นพลเมืองส่วนใหญ่ของเชื้อสายอิสราเอล กับอาณาจักรฝ่ายใต้หรืออาณาจักรยูดาห์ที่มีพลเมืองซึ่งถูกเรียกว่าชาวิวดีสืบเชื้อสายมาจากอิสราเอลเผ่ายูดาห์และเผ่าเบนยามิน (กิริติ บุญเจือ, 2529: 47 - 48)

พระเจ้าได้กล่าวเตือนประชาชนชาวอิสราเอลทั้งสองอาณาจักรตลอดระยะเวลาหลายร้อยปีผ่านบุคคลที่พระองค์ทรงเลือกสรรแล้ว เช่น เฮลียาห์ อาโมส โยเอล หรือ อิสยาห์ แต่เมื่อชาวอิสราเอลไม่ให้ความสนใจ ความล่มสลายของอิสราเอลก็ปรากฏให้เห็นเมื่อชาวอัสซีเรียเริ่มบุกเข้าทำลายอาณาจักรอิสราเอลฝ่ายเหนือ และต่อมาอาณาจักรยูดาห์ก็ถูกรุกรานจากบาบิโลน จนทั้งสองอาณาจักรต้องจบสิ้นอำนาจ พลเมืองจากทั้งสองอาณาจักรก็ถูกกวาดต้อนไปเป็นทาสจวบจน 400 ปีก่อนคริสต์กาลชาวอิสราเอลก็ตกอยู่ภายใต้อำนาจของชาวกรีก ก่อนจะกลับไปอยู่ภายใต้อำนาจของอัสซีเรียอีกครั้ง และในที่สุดในช่วงศตวรรษก่อนคริสต์ศักราชก็ตกอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของโรมัน

พระเป็นเจ้าของเจ้าได้ทรงกล่าวถึงพระเมสสิยาห์หรือพระคริสต์ว่าจะเป็นผู้ที่พระองค์จะส่งลงมาช่วยเหลือชาวอิสราเอลในวันหนึ่งข้างหน้า (ยะชายา, 35: 1 – 10) ชาวอิสราเอลจึงมีชีวิตอยู่บนรากฐานความเชื่อและการรอคอยวันที่พระคริสต์จะจุติลงมาเพื่อปลดปล่อยชีวิตที่ยากเข็ญและนำความสงบสุขมาให้แก่ชนชาติของตน ในที่สุดพระเมสสิยาห์ที่ชาวอิสราเอลรอคอยก็ได้จุติลงมาในร่างมนุษย์พระนามว่า เยชู แต่การมาของพระเยซูมิได้เป็นไปตามความคาดหวังของชาวยิวที่ต้องการให้พระเมสสิยาห์นำพาให้ชนชาติของตนขยายอำนาจแผ่อิทธิพลครอบคลุมอาณาบริเวณที่กว้างใหญ่ เพราะพระเยซูกลับสอนให้ชาวยิวมุ่งเปลี่ยนแปลงจิตใจและวิถีคิดให้เป็นผู้ที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความรักแม้กระทั่งกับศัตรู พระเยซูเป็นพระเมสสิยาห์ที่จะนำพาประชากรของพระองค์ไปสู่อาณาจักรอันยิ่งใหญ่ทางจิตใจ

คัมภีร์พันธสัญญาใหม่ถือกำเนิดขึ้นภายหลังการประกาศคริสต์ศาสนาโดยพระเยซู และเป็นส่วนหนึ่งของคัมภีร์ไบเบิล ซึ่งประกอบด้วยคัมภีร์ย่อย 27 ฉบับ แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มคัมภีร์ย่อย คือ พระวรสาร (Gospels) 4 ฉบับ ที่แม้เนื้อหาสาระจะมุ่งเน้นไปที่การเล่าเรื่องชีวิตและคำสอนของพระเยซู แต่ก็เป็นอย่างไม่สมบูรณนัก โดยเฉพาะในส่วนของประวัติของพระเยซูที่มีกล่าวไว้ค่อนข้างน้อย ส่วนที่สองคือกิจการอัครธรรมทูต 1 ฉบับ ซึ่งเล่าเรื่องการเผยแพร่ธรรมะและชีวิตของคริสตชนในระยะแรก ส่วนที่สามเป็นจดหมาย 21 ฉบับ ที่นักบุญเขียนถึงผู้ศรัทธาหรือศิษย์ของตน และในส่วนสุดท้ายเป็นวิวรณ์ 1 ฉบับ ซึ่งบรรยายเหตุการณ์ของพระศาสนาจักรในรูปแบบสัญลักษณ์ พระวรสารทั้งหมดถูกเขียนขึ้นโดยนักบุญมัทธิว (St. Matthew) ในปี ค.ศ. 37 นักบุญมาระโก (St. Mark) ในช่วงปี ค.ศ. 57 – 63 นักบุญลูกา (St. Luke) ในช่วงประมาณปี ค.ศ. 63 – 68 และนักบุญจอห์น (St. John) ราวปี ค.ศ. 100 (แสง จันทร์งาม, 2531: 150) โดยมีจุดประสงค์เพื่อแจ้งข่าวการมาจุติของพระเมสสิยาห์ ซึ่งเนื้อหาสาระหลักของพระวรสารแต่ละฉบับมิได้แตกต่างกันมากนักจะมีก็เพียงสำนวนที่ใช้ในการเรียบเรียงที่อาจจะแตกต่างกันไป พระคริสต์ธรรมคัมภีร์ฉบับพันธสัญญาใหม่ได้ถูกเรียบเรียงขึ้นในช่วงประมาณ ค.ศ. 50 - 100 โดยนักบุญเปาโล และเกิดขึ้นอีกครั้งเมื่อนักบุญเปโตรถูกประหารชีวิต และนักบุญมาระโกผู้เป็นศิษย์ได้เขียนถึงชีวิตและคำสอนของพระเยซูตามที่ได้ฟังจากนักบุญเปโตรส่งผลให้เกิดการบันทึกในลักษณะเช่นนี้จากนักบุญอีกหลายท่านในเวลาต่อมา จนในปี ค.ศ. 367 นักบุญอาทานาซิอุส จึงได้กำหนดให้การเขียนบันทึกจำนวน 27 คัมภีร์อยู่ในสารบบของคัมภีร์ไบเบิลฉบับพันธสัญญาใหม่ ซึ่งคริสตชนทุกนิกายก็ให้การยอมรับเป็นเอกฉันท์

วาทกรรมว่าด้วยข้อบัญญัติทางเพศ

ในพันธสัญญาเดิมที่พระเจ้าได้ทรงกำหนด “บัญญัติ 10 ประการ” เป็นกฎเกณฑ์แห่งวิถีปฏิบัติของมนุษย์ สองข้อจากสิบข้อได้บัญญัติถึงข้อห้ามการมีพฤติกรรมทางเพศที่ถือเป็นความผิดบาปทางศาสนา คือ ข้อ 7 ที่ห้ามการมีพฤติกรรมล่วงประเวณีกับผิวหรือเมียเขา และข้อ 10 ที่แม้จะมุ่งเน้นไม่ให้เกิดความโลภ แต่ก็เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศอยู่ด้วย เพราะได้บัญญัติห้ามการโลภในภรรยาของเพื่อนบ้าน ข้อห้ามพฤติกรรมทางเพศได้ถูกขยายความอยู่ในคัมภีร์ย่อยอีกหลายครั้ง เนื้อหาสาระโดยส่วนใหญ่เป็นการห้ามผิดประเวณีในสิ่งที่เป็เป้าหมาย (object) ของการร่วมประเวณี และมีการกล่าวถึงหน้าที่ของบุคคลที่จะต้องกระทำเพื่อป้องกันบุคคลใกล้ชิดมิให้ถูกล่วงประเวณี โดยวิธีการปิดช่องทางอันอาจจะนำไปสู่การเปิดโอกาสให้บุคคลใดเข้ามาละเมิดทางเพศต่อญาติสนิทของตน ซึ่งถือว่าเป็นหน้าที่ของมนุษย์ที่จะต้องให้ความคุ้มครองแก่ญาติของตนเป็นเบื้องต้น ดังที่มีบัญญัติไว้ในคัมภีร์ว่า “อย่าให้ผู้ใดเข้าใกล้ญาติสนิทของตนหรือเปิดของลับของเขา” (เลวีติโก, 18: 6) นอกจากนี้ยังต้องมีหน้าที่ไม่ให้ใครเข้ามาผิดประเวณีหรือล่วงละเมิดทางเพศกับญาติสนิทของตนอีกด้วย

ส่วนที่เป็นบทขยายข้อห้ามทางเพศในประเด็นสิ่งที่เป็เป้าหมาย (object) ของการร่วมประเวณี คริสต์ศาสนาได้กำหนด “สิ่งที่เป็เป้าหมายอันต้องห้ามมิให้สัมผัส” ตามพันธสัญญาเดิมไว้หลายประการทั้งที่เป็นคนและสัตว์ สิ่งที่เป็เป้าหมายต้องห้ามสำหรับการสัมผัสที่เป็นผลมาจากบัญญัติสิบประการโดยตรงคือ ห้ามผิดประเวณีกับสามีหรือภรรยาของคนอื่น เพราะนอกจากเป็นการล่วงประเวณีแล้วยังเป็นการละเมิดในสิ่งที่มิใช่เจ้าของ ข้อห้ามนี้รวมไปถึงห้ามการกระทำอันเป็นการอนาจารกับหญิงอื่นอีกด้วย (เลวีติโก, 18: 20)

แม้ในพันธสัญญาเดิมจะมีได้ระบุห้ามชายมีภรรยามากกว่าหนึ่งคน แต่ห้ามชายมีเพศสัมพันธ์กับหญิงมากกว่าหนึ่งคนโดยที่หญิงนั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางสายเลือด เพราะถือเป็นความไม่ยุติธรรม (เลวีติโก, 20: 14) ไม่ว่าจะเป็นการสัมผัสกับลูกเลี้ยงในกรณีอยู่กับภรรยาที่เคยสมรสและมีลูกสาว หรือเป็นการสัมผัสกับแม่ยาย ในกรณีที่ชายนั้นสมรสกับภรรยาผู้เป็นบุตรสาวก่อน (ธรรมบัญญัติ, 27: 23) หรือแม้แต่จะเป็นการสมรสพร้อมกันทั้งสองคนก็ตาม ล้วนเป็นสิ่งต้องห้ามทางศาสนาทั้งสิ้น

นอกจากนี้ยังห้ามมีเพศสัมพันธ์กับหญิงที่มีความสัมพันธ์เป็นย่าหรือยายของภรรยาตน หรือหลานอันเกิดจากลูกของภรรยาตน ดังธรรมบัญญัติที่ว่า “เจ้าอย่าเปิดของลับของสตรีคนใด และของบุตรสาวของนางและเจ้านำบุตรสาวของบุตรชายของนางหรือบุตรสาวของบุตรสาวของนางไปเปิดของลับ เพราะว่าเขาเป็นญาติหญิงที่สนิท เป็นการอธรรม” (เลวีติโก, 18: 17) ส่วนในกรณีที่หญิงทั้งสองมีความสัมพันธ์เป็นพี่น้องกัน ก็ห้ามการมีเพศสัมพันธ์กับน้องสาวหรือพี่สาวของภรรยาหากภรรยายังมีชีวิตอยู่ เพราะเป็นการไม่สมควรที่จะให้พี่น้องที่เกิดมาร่วมกันต้องกลายเป็นคู่แข่งกัน (เลวีติโก, 18: 18) แต่หากภรรยาผู้เป็นเจ้าของประเวณีอย่างถูกต้องได้เสียชีวิตลง ช่องโอกาสที่ชายนั้นจะร่วมประเวณีกับเหล่าพี่สาวหรือน้องสาวของภรรยาย่อมเกิดขึ้นได้ ถ้าเธอเหล่านั้นให้ความยินยอมพร้อมใจและมีได้ขจัดต่อศาสนบัญญัติในข้ออื่น

หากขยับวงความสัมพันธ์ระหว่างผู้กระทำ (subject) กับบุคคลที่เป็นเป้าหมาย (object) ให้เข้าใกล้กันมากขึ้น จะพบว่าบุคคลต้องห้ามในคริสต์ศาสนาที่มีให้มีเพศสัมพันธ์ระหว่างกันในหลายความสัมพันธ์ ทั้งทางสังคมและทางชีววิทยา การห้ามบุตรชายมีเพศสัมพันธ์กับภรรยาของบิดาตนเอง (เลวีติโก, 20: 11) ผู้ฝ่าฝืนจึงเป็นการละเมิดที่นอกจากจะไม่ปฏิบัติตามศาสนบัญญัติซึ่งห้ามการร่วมประเวณีกับหญิงที่มีสามีในฐานะภรรยาของชายอื่นแล้ว ยังเป็นการละเมิดต่อบิดาซึ่งเป็นบุคคลใกล้ชิดทางสายเลือดในฐานะกระทำต่อภรรยาของบิดาอันเป็นผู้หญิงของบิดาตน (เลวีติโก, 18: 8) แม้หญิงที่เป็นภรรยาของบิดาจะมีไฉมารดาผู้มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตกับตนก็ตาม แต่ภรรยาของบิดาในฐานะที่มีความสัมพันธ์ทางสังคมกับตนและบิดาของตนอย่างใกล้ชิดเสมือนเป็นบุคคลภายในครอบครัวจึงไม่สมควรอย่างยิ่งที่บุตรชายของบิดาจะกระทำการให้เกิดความสัมพันธ์ทางเพศกับภรรยาของบิดาที่มีสถานภาพทางสังคมเป็นแม่เลี้ยงของตนเอง การห้ามร่วมประเวณีที่กล่าวมามีไฉเป็นการห้ามเฉพาะพฤติกรรมการสมสู่ระหว่างกันเท่านั้น แม้ชายผู้เป็นบุตรของบิดาจะสมรสเพื่อการอยู่กินฉันสามีภรรยา กับภรรยาของบิดาก็เป็นสิ่งต้องห้ามด้วยเช่นกัน (พระบัญญัติ, 22: 30) ส่วนการสมสู่ในสายเลือดของมนุษย์ในยุคแรก ๆ หลังจากที่พระเป็นเจ้าได้ทรงสร้างมนุษย์คู่แรกขึ้นนั้น ไม่ปรากฏคำอธิบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นดังกล่าวจากคัมภีร์ทั้งในพันธะสัญญาเก่าและพันธะสัญญาใหม่

การห้ามมีเพศสัมพันธ์กับภรรยาของบุคคลอื่นได้รับการขยายซ้ำเพื่อเน้นย้ำให้หลีกเลี่ยง และปฏิเสธพฤติกรรมดังกล่าวโดยเฉพาะกับหญิงที่เป็นภรรยาของบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับตนเอง ทั้งภรรยาของลูกที่เป็นพี่ชายของบิดาหรือมารดาและภรรยาของอาผู้ชายที่เป็นน้องชายของบิดา ซึ่งเป็นญาติใกล้ชิดทางสายโลหิตกับบิดาหรือมารดาของตน (เลวีติโก, 18: 14) นอกจากนี้ยังมีบัญญัติห้ามการมีเพศสัมพันธ์กับภรรยาของลูกชายตนเอง ในลักษณะพอสามีกับลูกสะใภ้ (เลวีติโก, 18: 15) หรือห้ามมีความสัมพันธ์ทางเพศกับภรรยาของน้องชายหรือภรรยาของพี่ชายตนเองในลักษณะน้องสามีกับพี่สะใภ้หรือพี่สามีกับน้องสะใภ้ (เลวีติโก, 18: 16) ด้วยเหตุผลเพราะผู้หญิงเหล่านั้นมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับผู้กระทำในฐานะป้าสะใภ้ อาสะใภ้ ลูกสะใภ้ พี่สะใภ้ หรือน้องสะใภ้ของตน การมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลเหล่านี้จึงเป็นการกระทำที่ละเมิดต่อทรัพย์ของสามีของเธอซึ่งเป็นญาติที่มีความใกล้ชิดกับตนเองหรือกล่าวได้ว่าการกระทำที่ได้ละเมิดต่อญาติตนเอง นอกเหนือไปจากความผิดบาปที่เกิดขึ้นในฐานะกระทำผิดต่อบุคคลอื่นตามที่มีบัญญัติไว้ในบัญญัติสิบประการโดยตรงด้วยเหตุเพราะเธอทั้งหมดที่กล่าวมาล้วนเป็นบุคคลที่มีสามีแล้วทั้งสิ้น

ข้อขยายความผิดฐานล่วงประเวณี มิใช่ใช้เกณฑ์พิจารณาเพียงเพราะว่าชายผู้นั้นมีเพศสัมพันธ์กับหญิงที่เป็นภรรยาของผู้อื่นหรือไม่เท่านั้น แม้ในหญิงพรหมจารีที่ยินยอมพร้อมใจก็อาจตกอยู่ภายในกรอบของความเลวร้ายได้ หากเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นระหว่างชายหญิงที่มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดทางสายเลือดหรือทางสังคม ทั้งในกรอบวงของสมาชิกภายในครอบครัวเดียวและระหว่างสมาชิกที่เป็นเครือญาตินอกครอบครัวเดียว การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างหลานชายกับอาผู้หญิงที่เป็นน้องสาวของบิดา หรือกับป้าที่เป็นพี่สาวของบิดา เป็นพฤติกรรมต้องห้ามระหว่างสมาชิกที่มีความสัมพันธ์ทางเครือญาตินอกกรอบของครอบครัวเดียว เช่นเดียวกับ การห้ามหลานชายมีเพศสัมพันธ์กับนำผู้หญิงที่เป็นน้องสาวของมารดา หรือกับป้าที่เป็นพี่สาวของมารดา (เลวีติโก, 18: 12 - 13) สิ่งที่ศาสนายกขึ้นมาเป็นเหตุผลรองรับข้อห้ามดังกล่าวก็คือบุคคลเหล่านั้นเป็นญาติสนิทของบิดาหรือมารดาของฝ่ายชายแล้วแต่กรณี และมีได้เปิดช่องว่างให้เกิดมีข้อยกเว้นแต่อย่างใด ไม่ว่าจะด้วยเจตนาเพื่อการสมรสหรือเพียงการสมสู่ และไม่ว่าหญิงนั้นจะเป็นผู้ที่มีสามีแล้วหรือเป็นหญิงพรหมจารี หากเกิดพฤติกรรมการล่วงประเวณีหรือการทำลามกอนาจารขึ้นก็ล้วนตกอยู่ภายในกรอบของความผิดบาปและเป็นการละเมิดข้อห้ามทั้งสิ้น

เพราะศาสนาได้กำหนดข้อห้ามที่เข้มแข็ง ปิดช่องทางการยอมรับที่จะให้กับหลานสาว อันเกิดจากบุตรชายตนเอง หรือตากับหลานสาวอันเกิดจากบุตรสาวของตนเองมีความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างกันได้ ด้วยเหตุผลที่ว่าหลานสาวผู้นั้นเป็นสมบัติที่แหงนหวงซึ่งลูกชายหรือลูกสาวของตนในฐานะบิดาหรือมารดาต้องปกป้องปิดกั้นจากภายนอก ขณะเดียวกันจากความสัมพันธ์ทางเครือญาติระหว่างปู่หรือตากับหลานสาวซึ่งมีความใกล้ชิดเกี่ยวพันทางสายโลหิต ทำให้หลานสาวก็อยู่ในฐานะเป็นสมบัติที่ต้องหวงแหนและต้องได้รับการปกป้องรักษาจากปู่หรือตาของตนเองด้วยเช่นกัน (เลวีตีกอ, 18: 10) แต่หากปู่หรือตากลับเป็นผู้ร่วมประเวณีกับหลานของตนเอง ย่อมเป็นการละเมิดที่กระทำต่อหลายฝ่าย คือ ทั้งต่อบุตรชายหรือบุตรสาวตนเอง ต่อลูกสะใภ้หรือลูกเขยของตน และยังเป็นการละเมิดต่อตนเองอีกด้วย กล่าวได้ว่า ข้อห้ามทางศาสนาที่กำหนดมิให้บุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมีเพศสัมพันธ์กันจะทวีความเข้มข้นยิ่งขึ้นเมื่อทั้งสองฝ่ายมีความใกล้ชิดทางสังคมมากขึ้น โดยเฉพาะความสัมพันธ์ที่มีรากฐานมาจากสายโลหิต

ในวงแคบเฉพาะสมาชิกภายในครอบครัวเดียว นับเป็นปรากฏการณ์ที่เข้มแข็งในการห้ามการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกทุกคนยกเว้นเฉพาะบิดากับมารดา การห้ามบิดาหรือมารดาร่วมเพศกับบุตรสาวหรือบุตรชาย (เลวีตีกอ, 18: 7) ตั้งอยู่บนเหตุผลที่ว่า บิดาเป็นของมารดา และมารดาเป็นของบิดา ฉะนั้นจึงเป็นการผิดบาปอย่างยิ่งที่บุตรจะไปละเมิดสิ่งที่เป็นของบิดาหรือมารดาของตน นอกจากนี้ยังเป็นการละเมิดทางเพศในบุคคลที่มีคู่สมรสแล้วอีกด้วย ส่วนข้อห้ามพฤติกรรมทางเพศระหว่างพี่ชายกับน้องสาวหรือพี่สาวกับน้องชายในทุกกรณี เป็นการห้ามด้วยเหตุผลที่พี่น้องทั้งหมดเป็นบุตรของบิดาและมารดา (เลวีตีกอ, 18: 9 และพระบัญญัติ, 27: 22) ข้อห้ามมิให้พี่น้องมีเพศสัมพันธ์กันได้ขยายรวมไปถึงพี่น้องต่างมารดาด้วย (เลวีตีกอ, 18: 11)

เป้าหมายต้องห้ามในการที่บุคคลจะมีเพศสัมพันธ์ ด้วยเหตุเพราะความสัมพันธ์ทางสังคมมีความใกล้ชิดกันแล้ว สาเหตุอื่นก็อาจทำให้เป้าหมายทางเพศที่เคยเป็นสิ่งที่ได้รับอนุญาตให้กระทำได้กลายเป็นสิ่งต้องห้ามได้เช่นกัน ซึ่งคริสต์ศาสนาได้บัญญัติห้ามการมีเพศสัมพันธ์กับสตรีที่กำลังมีประจำเดือน (เลวีตีกอ, 18: 19) ห้ามการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างผู้ชายด้วยกัน (เลวีตีกอ, 18: 22) และห้ามการสมสู่กับสัตว์ทุกชนิด ซึ่งนอกจากตนต้องไม่กระทำแล้ว ยังต้องห้ามบุคคลอื่นในสังคมไม่ให้กระทำด้วย (เลวีตีกอ, 18: 23, เอ็กไซโด, 22: 19 และพระบัญญัติ, 27: 21)

บทลงโทษผู้ฝ่าฝืน

ในคัมภีร์ถือว่าผู้ที่ร่วมประกอบกิจทางเพศได้ร่วมกันกระทำความผิดบาป โดยมีได้ให้ความสำคัญกับข้อเท็จจริงว่าใครเป็นผู้กระทำ/ถูกกระทำ บทลงโทษที่จะได้รับตั้งแต่ในโลกปัจจุบันต่อผู้ละเมิดข้อห้ามทางเพศที่บัญญัติไว้ตามพันธสัญญาเดิม มีตั้งแต่การเนรเทศออกจากสังคม การใช้หินขว้างผู้กระทำผิดจนถึงแก่ความตาย (เลวีติโก, 18: 9, 20: 17 และพระบัญญัติ, 27: 22) โทษจะทวีความรุนแรงมากขึ้นหากเป็นการกระทำผิดประเวณีกับบุคคลที่มีความใกล้ชิดทางสังคม ซึ่งมีรากฐานทางสายโลหิต (เลวีติโก, 18: 8, 20: 11 และพระบัญญัติ 22: 30, 27: 20)

แม้พันธสัญญาเดิมได้กำหนดบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืนไว้อย่างรุนแรง โดยใช้พฤติกรรมที่เกิดขึ้นตามข้อเท็จจริงเป็นเงื่อนไขในการตัดสิน และการได้รับโทษในโลกปัจจุบันแล้ว ก็หาได้ทำให้บุคคลนั้นหลุดรอดไปจากการได้รับโทษ ณ วันพิพากษาในชีวิตหลังความตาย การลงโทษในชีวิตหลังความตายจึงเป็นการปิดช่องว่างของข้อจำกัดในการลงโทษผู้ฝ่าฝืนในโลกปัจจุบัน เพราะทุกคนไม่สามารถหลีกเลี่ยงไปจากการรับรู้ของพระเจ้าได้ (ลูกา, 12: 7) การลงโทษในชีวิตหลังความตายจึงเป็นมาตรการสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการควบคุมพฤติกรรมเพื่อการจัดระเบียบทางสังคมของมนุษย์นอกเหนือจากการลงโทษในโลกปัจจุบัน

การที่คริสต์ศาสนาต้องบัญญัติบทลงโทษต่อผู้ฝ่าฝืนและมีพฤติกรรมละเมิดต่อข้อห้ามทางเพศ เพราะบทลงโทษจะเป็นกรอบที่ทำหน้าที่ปิดกั้นไม่ให้มนุษย์มีพฤติกรรมทางเพศอย่างอิสระไร้ขอบเขต การสร้างชุดวาทกรรมเรื่องผลตอบแทนแห่งความดีที่จะได้รับในชีวิตหลังความตายจึงเป็นวิธีการหนึ่งเพื่อควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ให้ปฏิบัติเฉพาะในสิ่งที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของศาสนา นอกเหนือจากการปฏิเสธการกระทำที่เป็นการละเมิดข้อห้ามอันจะนำมาซึ่งบทลงโทษทั้งในโลกปัจจุบันและโลกหลังความตาย วาทกรรมทั้งสองชุดจึงมีลักษณะการส่งเสริมซึ่งกันและกันให้สามารถปักหลักหยั่งลึกลงไปในชีวิตและความศรัทธาของคริสต์ชน

ภาคปฏิบัติของคำสอนในศาสนา: การสร้างพื้นที่พิเศษปฏิบัติต้องห้าม

เมื่อพิจารณาว่าทฤษฎีของศาสนบัญญัติเรื่องพิเศษปฏิบัติต้องห้าม จะพบว่าเป็นการเกิดขึ้นบนรากฐานของทฤษฎีสองชุด คือ “ชุดทฤษฎีที่ว่าด้วยความเหมือน” กับ “ชุดทฤษฎีที่ว่าด้วยความแตกต่าง” ซึ่งเป็นปฏิบัติการของทฤษฎีทางศาสนาที่สำคัญเพื่อยกระดับตนเองให้แตกต่างจากคนอื่นและให้วิถีปฏิบัติในสังคมของตนกลายเป็นเป้าหมายชักนำให้คนในสังคมอื่นยอมรับและยินยอมเปลี่ยนวิถีปฏิบัติเพื่อก้าวมาอยู่ในสังคมเดียวกับตน

ทฤษฎีความเหมือน

ทั้งสามศาสนาที่กล่าวมาล้วนยอมรับว่าความปรารถนาทางเพศเป็นความต้องการพื้นฐานอย่างหนึ่งของชีวิตมนุษย์ที่ไม่แตกต่างไปจากสัตว์ประเภทอื่น แม้ศาสนาคริสต์และศาสนาอิสลามจะมีรากฐานคำสอนที่เป็นรากเหง้าความคิดร่วมกันจากศาสนายูดาห์ของชาวยิว ซึ่งเชื่อว่ามนุษย์เกิดมาจากการสร้างขึ้นของพระเป็นเจ้า และเมื่อมนุษย์ถูกสร้างขึ้นแล้ว การขยายเผ่าพันธุ์ก็ตกเป็นภาระหน้าที่ของมนุษย์ผ่านการผสมระหว่างเพศ แม้การผสมพันธุ์จะเป็นภาระหน้าที่ที่ต้องสูญเสียเวลาและพลังงานเพียงใด มนุษย์ก็พึงพอใจที่จะปฏิบัติตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย โดยได้รับความสุขจากเพศรสเป็นสิ่งตอบแทน ผ่านอารมณ์ความปรารถนาทางเพศเป็นแรงกระตุ้น และมีความรักความผูกพันเป็นสิ่งเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างกัน

ความเหมือนกันของมนุษย์ได้รับการขานรับจากคำสอนในพุทธศาสนาอย่างชัดเจน แม้จะได้รับอิทธิพลจากแนวคิดของศาสนาฮินดูมาบ้างที่ทำให้เพศหญิงในพุทธศาสนาอาจอยู่ในสถานะที่เป็นรองจากเพศชายในบางกรณี แต่หากพิจารณาถึงจุดหมายของศาสนาคือการบรรลุมรรคผลสูงสุด พุทธศาสนาถือว่าทั้งหญิงและชายสามารถบรรลุสู่ความรู้แจ้งได้อย่างเท่าเทียมกัน รากฐานที่บ่งแสดงถึงความเหมือนกันที่ชัดเจนที่สุดคือ สรรพสัตว์ล้วนเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในกฎแห่งกรรม ไม่ว่าจะมนุษย์หรือสัตว์เดียรัจฉาน เมื่อสรรพสัตว์มีกรรมเป็นเจ้าของ ชีวิตทุกชีวิตก็ต้องดำเนินไปตามกรรมอันเป็นผลมาจากการกระทำของตนเอง เส้นแบ่งระหว่างการเกิดเป็นคนหรือสัตว์เป็นผลมาจากกรรมของตนทั้งสิ้น มนุษย์จึงไม่ได้เกิดมาเพื่อเป็นนายปกครองสรรพสัตว์อื่น

ในคริสต์ศาสนาและศาสนาอิสลามที่ได้รับอิทธิพลจากคำสอนของศาสนายูดาห์ที่เชื่อว่ามนุษย์มีลักษณะที่พิเศษกว่าสรรพสิ่งที่มีชีวิตบนโลกนี้ เพราะพระเป็นเจ้าได้สร้างมนุษย์ขึ้นมาตามฉายาของพระองค์ ทำให้มนุษย์สามารถที่จะบรรลุความสมบูรณ์อันเป็นอมตะได้โดยความสัมพันธ์กับพระเป็นเจ้า (คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527: 214) การเชื่อฟังและศรัทธาต่อพระองค์จะทำให้ชีวิตได้ใกล้ชิดพระองค์ยิ่งขึ้น แม้ในคำสอนของศาสนายูดาห์จะยกย่องชนชาติอิสราเอล ว่าเป็นประชากรของพระเป็นเจ้าที่พระองค์ทรงเลือกสรรและให้ความช่วยเหลือเป็นพิเศษกว่าชนชาติอื่นใด⁶ แต่ต่อมาเมื่อคำสอนได้รับการเพิ่มเติมจากพระเยซูในพันธสัญญาใหม่และในคัมภีร์อัล-กุรอานของพระอัลลอฮ์จึงมีการเพิ่มเติมให้พระเป็นเจ้าทรงเป็นพระเป็นเจ้าของมนุษย์ทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน

วาทกรรมว่าด้วยความแตกต่าง

บนรากฐานของชุดวาทกรรมที่ว่าด้วยความเหมือนที่ชี้ให้เห็นถึงลักษณะร่วมของมนุษย์กับสัตว์ว่าเป็นสิ่งมีชีวิตที่มีลักษณะร่วมกันหลายประการ ได้ถูกอธิบายด้วยชุดของวาทกรรมที่ว่าด้วยความแตกต่างเพื่อแยกประเภทให้สามารถทราบได้ว่า สิ่งมีชีวิตประเภทใดเป็นมนุษย์ และสิ่งมีชีวิตประเภทใดคือสัตว์เดรัจฉาน ซึ่งนอกจากความแตกต่างทางรูปธรรมแล้วยังมีความแตกต่างทางด้านจิตวิญญาณที่เป็นนามธรรม

แม้มนุษย์ซึ่งดูเหมือนจะไม่มี ความแตกต่างกันด้วยเหตุผลที่เป็นสัตว์ชนิดเดียวกัน ก็มีได้รอดพ้นไปจากการถูกชุดวาทกรรมว่าด้วยความแตกต่างของทางศาสนาเข้าจัดประเภท โดยมีชุดวาทกรรมที่ว่าด้วยคุณลักษณะของมาตรฐานมนุษย์ต้นแบบเป็นมาตรวัด ศาสดาของแต่ละศาสนาเป็นต้นแบบที่สมบูรณ์ที่สุดที่มนุษย์จะสามารถปฏิบัติตนให้ใกล้ชิดที่สุดได้ แม้ไม่สามารถที่จะกระทำได้อย่างสมบูรณ์แบบเหมือนกับองค์ศาสดา ด้วยข้อจำกัดของเงื่อนไขและสถานที่ที่ศาสดาไม่สามารถปฏิบัติตนให้มนุษย์ที่ศรัทธาต่อพระองค์เห็นเป็นแบบอย่างได้ การกำหนดเป็นพระธรรมคำสอนเพื่อให้ผู้ศรัทธาได้นำไปเป็นหนทางปฏิบัติเพื่อการบรรลุสู่เป้าหมายตามลักษณะ

⁶ รายละเอียดในพันธสัญญาเดิม โดยเฉพาะในส่วนของ พระธรรมฉบับเยเนซิส, เอ็กโซโด, เลวีติโก, ฮาตุโรโม และพระบัญญัติ ที่กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า พระองค์ทรงเป็นพระเจ้าของชาวอิสราเอลหรือของชาวยิวหลายครั้ง ในแต่ละฉบับพระธรรม เช่น เยเนซิส, 28: 13 เอ็กโซโด, 3: 5 หรือ เลวีติโก, 18: 1 - 5 เป็นต้น

ของมนุษย์ต้นแบบจึงเป็นช่องทางที่สำคัญช่องทางหนึ่งในการหลีกเลี่ยงไปจากข้อจำกัดที่กล่าวมา อีกทั้งในพระธรรมยังเป็นการแยกแยะให้เห็นถึงระดับความสำคัญของการกระทำที่ศาสนาประสงค์ที่จะให้ศาสนิกชนผู้ศรัทธาปฏิบัติตน ว่าการกระทำใดควรละเว้นหรือควรกระทำ

วาทกรรมที่ว่าด้วยความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์จึงเป็นรากฐานที่ชี้ให้เห็นถึงความเหนือกว่าของมนุษย์ในทางจิตวิญญาณ มนุษย์จึงต้องมีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากสัตว์ แม้จะเป็นพฤติกรรมที่ต้องกระทำเหมือนสัตว์ เช่น การกิน การผสมสุ หรือแม้แต่การขับถ่ายก็ตาม คริสต์ศาสนามีคำสอนที่ชี้ชัดแสดงให้เห็นถึงรากเหง้าของความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับสัตว์ อันเป็นที่มาของความเหนือกว่า เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยพระประสงค์ของพระเป็นเจ้าที่พระองค์ได้ทรงสร้างมนุษย์ขึ้นมาเพื่อปกครองสรรพสิ่งบนโลกและมอบแผ่นดินนี้เป็นมรดกแก่มนุษย์ (เลวีติโก, 20: 24) และยังมีความคล้ายพระเจ้ามากที่สุดเพราะถูกสร้างขึ้นมาจากกายาของพระองค์ (เยเนซิส, 1: 26 - 28) อันแสดงถึงความใกล้ชิดและความผูกพันที่พระเป็นเจ้ามีต่อมนุษย์เหนือสิ่งอื่นใด มนุษย์จึงมีเกียรติและศักดิ์ศรีสูงกว่าสรรพสิ่งทั้งปวงในโลก (บุญเลื่อน หมั่นทรัพย์, 2522: 11) ความเหนือกว่าของมนุษย์ต่อสรรพสิ่งบนโลกในคำสอนของศาสนาอิสลามก็ไม่ได้แตกต่างไปจากในคริสต์ศาสนาที่ยกย่องมนุษย์ว่ามีความใกล้ชิดกับพระเจ้มากที่สุดและพระเจ้ทรงรักและห่วงใยมนุษย์เหนือกว่าสิ่งใดบนโลก บรรดาสัตว์ต่าง ๆ ถูกสร้างขึ้นเพื่อให้มนุษย์ใช้เป็นอาหาร แรงงาน หรือประโยชน์อื่นใดทั้งสิ้น สำหรับพุทธศาสนาแม้จะสอนให้พุทธศาสนิกชนมีความรู้สึกต่อสรรพสัตว์ว่าเป็นเพื่อนร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย ที่ตกอยู่ในวงจรกรรมเช่นเดียวกับมนุษย์ สัตว์ตามแนวของพุทธศาสนาจึงมิได้เกิดมาเพื่อเติมเต็มให้แก่มนุษย์ แต่ถึงอย่างไร พุทธศาสนาก็ได้สร้างชุดวาทกรรมที่แสดงความเหนือกว่าให้แก่มนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของปัญญาที่มีเฉพาะในมนุษย์ ไปจนถึงบทสรุปว่ามนุษย์เป็นสัตว์ประเสริฐและเป็นสิ่งมีชีวิตเพียงชนิดเดียวที่สามารถพัฒนาตนเพื่อก้าวไปสู่ภาวะสุญตาแห่งนิพพานอันเป็นความสุขสูงสุดเหนือความสุขทั้งปวง

เมื่อมนุษย์เหนือกว่าสรรพสัตว์ทั้งปวง มนุษย์จึงต้องมีพฤติกรรมที่แสดงถึงความเป็นผู้มีอารยะ พฤติกรรมทางเพศถูกนำมาใช้เป็นมาตรฐานหนึ่งในการจัดระดับความมีอารยะเพื่อแยกประเภทสิ่งมีชีวิตระหว่างมนุษย์กับสัตว์ มนุษย์กับมนุษย์ หรือแม้แต่มนุษย์กับเทพ ในประเด็นพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์มีการอธิบายถึงพัฒนาการได้อย่างชัดเจนในคัมภีร์ของศาสนาคริสต์ และศาสนาอิสลามว่า มนุษย์ในช่วงแรกเริ่มภายหลังจากที่พระเจ้ได้ทรงสร้างขึ้นมาต้องมีพฤติกรรมทาง

เพศที่ไม่แตกต่างกันไปจากสัตว์มากนัก กระทั่งต่อมานุษยจึงมีพฤติกรรมทางเพศบนรากฐานล้ากันในความคิดบาปเมื่อพระเจ้าได้ทรงบัญญัติข้อห้ามและข้อปฏิบัติทางเพศผ่านทางนบีหรือบุคคลที่พระองค์ทรงเลือกสรรแล้ว เพื่อมิให้มนุษย์ที่พระองค์ทรงสร้างขึ้นต้องหมกมุ่นอยู่กับการกระทำความคิดบาปและเป็นเหตุให้มนุษย์ต้องถอยห่างไปจากพระองค์อันจะยังผลให้เกิดสิ่งเลวร้ายต่อมวลมนุษยชาติในเวลาต่อไป

พัฒนาการของพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ที่มีบันทึกไว้ในพันธสัญญาเดิมของคริสตศาสนา ไม่ปรากฏในช่วงตอนใดของคัมภีร์ที่แสดงให้เห็นว่ามีชาย-หญิงอื่นใดนอกเหนือจากอาดัมและเอวามนุษย์ชาย-หญิงที่พระเจ้าทรงสร้างขึ้นเป็นปฐมบท ทายาทที่ถือกำเนิดจากอาดัมและเอวา คือ คาอิน อาเบล และเซท ซึ่งเป็นชายทั้งหมด แต่ต่อมาอาเบลถูกคาอินฆ่าตาย จากข้อมูลเบื้องต้นทำให้ทราบได้ว่า มีมนุษย์ในสองช่วงรุ่นเป็นชาย 3 คนและหญิง 1 คน การสมสู่และมีทายาทได้เกิดขึ้นตลอดมา จนในช่วงรุ่นที่ 6 คัมภีร์ได้กล่าวถึงทายาทของคาอินชื่อ ลามะค ซึ่งมีการยาสองคน คือ อาดัมและซิลลาห์ (เยเนซิส, 4: 1 - 26) นับเป็นครั้งแรกที่คัมภีร์เอ่ยนามผู้หญิงอื่นนอกเหนือจากเอวา จึงเชื่อได้ว่าการสมสู่ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตเป็นสิ่งที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ในเวลาที่มีข้อจำกัดในเรื่องจำนวนมนุษย์ รวมทั้งการมีคู่สมรสมากกว่าหนึ่งคนในเวลาเดียวกัน ข้อจำกัดเรื่องจำนวนมนุษย์ชายหญิงได้เกิดขึ้นอีกครั้งเมื่อพระเจ้าทำให้น้ำท่วมโลก (เยเนซิส, 7: 1 - 24) และคัดเลือกมนุษย์ไว้เพียงไม่กี่คน (เยเนซิส, 5: 1 - 32) ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของมนุษย์บนโลกนี้ในเวลาต่อมา (เยเนซิส, 10: 1 - 32)

แม้มนุษย์จะทวีจำนวนเพิ่มมากขึ้น แต่ร่องรอยของการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตยังคงมีปรากฏให้เห็นในหลายลักษณะความสัมพันธ์ เช่น กรณีลูกกับหลานสาวที่เกิดกับนาโฮร์ทายาทรุ่นที่ 8 ของ เชม ซึ่งเป็นลูกชายคนหนึ่งในจำนวนทั้งหมดสามคนของโนอาห์ที่มีชีวิตรอดจากน้ำท่วมโลกก็สมรสกับมิลคาร์หลานสาวที่เกิดจากน้องชายของตนเอง⁷ (เยเนซิส, 11: 10 - 31) กรณีพ่อกับลูกสาว เมื่อโลหิตพี่ชายของมิลคาร์ต้องหนีออกจากเมืองโสโดมพร้อมภรรยา และ

⁷ เทราห์เป็นทายาทรุ่นที่ 8 ของเชมบุตรชายคนโตของโนอาห์ เทราห์มีบุตรชายสามคน คือ อับราม นาโฮร์ และฮาราน ซึ่งต่อมาอับรามได้ก้อพันธสัญญากับพระเจ้า พระองค์ทรงประทานชื่อใหม่ว่า อับราฮัม และเป็นผู้ให้กำเนิดชนชาติยิว

บุตรสาวสองคนของตน เพราะพระเจ้าได้ลงโทษประชาชนในเมืองโสโดมโดยการทำลายเมือง และคนของโสโดมจนหมด แต่ภรรยาของโลทละเมิดข้อห้ามในขณะนั้นจึงต้องกลายเป็นโสไดนาค เหลือแต่โลทและบุตรสาวทั้งสอง ในที่สุดบุตรสาวทั้งสองก็วางแผนมอมเหล้าโลทและมีเพศสัมพันธ์กับบิดาตนเอง จนกำเนิดบุตรชื่อ โมอับ จากบุตรสาวคนโต และบุตรชื่อ อัมมี จากบุตรสาวคนรอง (เยเนซิส, 19: 36)

นอกจากนี้ยังปรากฏความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างลูกพี่ลูกน้อง คือ อีสอัค กับเรเบคkah (เยเนซิส, 24: 37 - 38) ระหว่างหลานกับหลาน คือ เอซาว ที่เกิดจาก อีสอัคกับเรเบคkah ที่มี ความสัมพันธ์เป็นลูกพี่ลูกน้องกัน เอซาวแต่งงานกับมะหะลัทซึ่งเป็นบุตรของอิสมาเอล เอซาวและ มะหะลัทจึงมีต้นกำเนิดมาจากปู่คนเดียวกันคือ อับราฮัม เพราะอิสมาเอลเป็นพี่ชายของอีสอัค (เยเนซิส, 28: 6 - 9) ลูกชายที่เกิดจากอีสอัคและเรเบคkah คนต่อมาคือ ยาโคบ ก็สมรสกับราเชล ลูกสาวของลุงผู้เป็นพี่ชายของเรเบคkah ซึ่งเป็นการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างลูกพี่ลูกน้องอีกเช่นกัน แต่มีลักษณะต่างไปจากกรณีของอีสอัคกับเรเบคkah ผู้เป็นบิดามารดาก็คือ ยาโคบได้สมรสกับ เลอาห์พี่สาวของราเชลอีกคนด้วย จึงเป็นการสมรสระหว่างลูกพี่ลูกน้องที่ฝ่ายชายได้ทั้งพี่สาวและ น้องสาวซึ่งมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติกับตนเป็นภรรยาพร้อมกันทั้งสองคน (เยเนซิส, 29: 19 - 25) และในกรณีระหว่างหลานชายกับอาหญิงซึ่งเป็นน้องสาวของบิดา เมื่อ อับราม บุตรชาย ของโคฮาน^๑ สมรสกับโยเคเบคคาสาวซึ่งเป็นน้องของโคฮานผู้เป็นพ่อ (เอ็กไซโด, 5: 14 - 27) จากปรากฏการณ์การมีเพศสัมพันธ์และการสมรสระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตที่แสดงผ่านคัมภีร์ พันธสัญญาเดิม ล้วนเกิดขึ้นก่อนที่พระเจ้าจะมอบบัญญัติสิบประการให้แก่โมเสสและได้รับการขยายสู่อับัญญัติทางเพศในเวลาต่อมา

ในพุทธศาสนาก็มีการผลิตวาทกรรมเพื่อแสดงให้เห็นถึงความแตกต่างระหว่างมนุษย์กับ สัตว์ในประเด็นของพฤติกรรมทางเพศ โดยมุ่งเน้นให้หลีกเลี่ยงจากการลุ่มหลงในสุขเวทนาอันเกิด จากเพศรส มนุษย์ผู้มีปัญญาเหนือกว่าสัตว์จึงต้องปฏิบัติตนเพื่อชำระใจให้สะอาดจากความโลภ โกรธ หลง ต้องมีสติเล็งเห็นถึงทุกข์อันเกิดจากกิเลสทั้งปวง คำสอนของพุทธศาสนาในเรื่องการมี

^๑ เลวีเป็นบุตรหนึ่งในสิบสองคนของอิสมาเอล มีลูกชายสามคน คือ เกอริโชน โคฮาน และ เมราวี และคัมภีร์ กล่าวต่อไปว่าเลวีมีบุตรสาว คือ โยเคเบคซึ่งเป็นน้องของโคฮาน และสมรสกับอัมราม ลูกชายคนแรกโคฮาน

เพศสัมพันธ์แม้ธรรมชาติในระดับของปุถุชนก็ปฏิเสธการลุ่มหลงในกาม เพราะความสุขทางโลกก็ย่ำเป็นของต่ำ เต็มไปด้วยความเสียหาย (แสง - จันทร์งาม, 2531: 196) ศิลที่ห้ามประพฤตินิดในกามของพุทธศาสนาจึงมีเนื้อหาสาระหลักสอดคล้องต้องกันกับคำสอนในคริสต์ศาสนาและศาสนาอิสลาม ที่มีให้ล่วงประเวณีกับหญิงหรือชายอื่นที่มีใจคู่สมรสของตน ศาสนบัญญัติเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ จึงเป็นการผลิตวาทกรรมเพื่อสร้างความแตกต่างระหว่างสัตว์เดียรัจฉานกับมนุษย์ผู้มีศีลธรรม นอกจากนี้ยังเป็นการสร้างความแตกต่างระหว่างมนุษย์ด้วยกันว่าเป็นผู้มีศีลธรรม และจริยวัตรสูงต่ำแตกต่างกันเพียงไร โดยพิจารณาจากพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมาแล้ว ให้เป็นข้อมูลเชื่อมโยงสะท้อนกลับไปสู่จิตสำนึกและความคิดของบุคคลผู้แสดงพฤติกรรมนั้น

ทั้งวาทกรรมทางเพศที่ว่าด้วยความเหมือนและความต่างล้วนร่วมมือและส่งเสริมกันในการสร้างพลังอำนาจให้แก่กฎปฏิบัติการของวาทกรรมทางศาสนาที่ห้ามการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตในการเบียดโล้เพื่อยึดครองพื้นที่ทางความคิดและการประพฤติปฏิบัติทางเพศของคนในสังคม ประกอบกับปฏิบัติการของชุดคำสอนต่าง ๆ ทางศาสนา เช่น อำนาจและการรับรู้ที่ไร้ขอบเขตของพระเจ้า บทลงโทษในชีวิตโลกปัจจุบัน คำพิพากษาในชีวิตหลังความตาย และวัฏจักรของกฎแห่งกรรม ทำให้คำสอนของศาสนาได้รับการยอมรับและเกิดความเชื่อความศรัทธามากยิ่งขึ้น จนเป็นพลังอำนาจที่คอยควบคุม ชี้นำ และกำกับพฤติกรรมของบุคคลในสังคมให้เป็นไปในทิศทางที่วาทกรรมทางศาสนาปรารถนาจะให้ เป็น อันเป็นกลยุทธ์หนึ่งของการจัดระเบียบทางสังคมของมนุษย์

เพศสัมพันธ์ในสายเลือด: วาทกรรมด้านจิตวิทยา

ภายใต้กรอบคิดที่แตกต่างหลากหลายของนักจิตวิทยาที่มุ่งนำเสนอคำอธิบายเพื่อตอบข้อสงสัยเกี่ยวกับปรากฏการณ์การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตนั้น ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud, ค.ศ. 1856 - 1939) เป็นบุคคลที่ทรงอิทธิพลทางความคิดอย่างมากคนหนึ่งที่ได้นำเสนอกรอบโครงสร้างทางจิตวิทยาเพื่ออธิบายถึงปรากฏการณ์นี้และได้รับการตอบรับจากทั้งบุคคลที่อยู่ในแวดวงจิตวิทยาและชุมชนวิชาการในแขนงอื่น จนได้รับการอ้างถึงและเป็นรากฐานให้กับสำนักคิดต่าง ๆ มากมายในเวลาต่อมา โดยเฉพาะการนำกรอบคิดในประเด็นต่าง ๆ ไปใช้

กับงานด้านจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) เพื่อการถอยกลับไปค้นหาสาเหตุของพฤติกรรมและเพื่อประโยชน์ในทางการรักษาผู้ป่วย แม้แนวคิดของฟรอยด์จะถูกต่อต้านและโต้เถียงจากบางสำนักคิดในเรื่องหลักฐาน และวิธีการศึกษา (ศึกษารายละเอียดใน Jean, 1982)

ฟรอยด์ กล่าวว่า การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตนั้น แท้ที่จริงแล้วเป็นเพียงผลผลิตของการจินตนาการที่มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะมีเพศสัมพันธ์กับบิดาหรือมารดาที่มีเพศตรงข้ามกับตน ซึ่งเป็นแรงขับทางเพศที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก แต่เมื่อวัยเด็กไม่สามารถกระทำให้เป็นผลสำเร็จได้ด้วยเหตุผลหลายประการทำให้ความรู้สึกเช่นนั้นถูกเก็บกดไว้ในจิตไร้สำนึกของมนุษย์ทุกคน ก่อนที่จะกล่าวถึงกระบวนการการเกิดขึ้นของความปรารถนาทางเพศที่มีกับพ่อหรือแม่ตนเองและกระบวนการในการควบคุมและเก็บกดความรู้สึกนั้น จะขอกล่าวถึงรากฐานในส่วนที่เป็นเนื้อหาสำคัญของแนวคิดทางจิตวิเคราะห์ที่ใช้อธิบายถึงพฤติกรรมที่บุคคลร่วมสายโลหิตมีกิจกรรมทางเพศระหว่างกัน

บ่อเกิดแห่งพฤติกรรมอันส่งผลถึงบุคลิกภาพของมนุษย์นั้น ฟรอยด์เชื่อว่ามียากฐานมาจากพัฒนาการและกระบวนการทำงานของส่วนประกอบสามส่วน คือ อิด (Id) อีโก้ (Ego) และซูเปอร์อีโก้ (Superego) ที่มีอยู่ในมนุษย์ทุกคน

อิด เป็นบ่อเกิดของพลังแห่งจิต (psychic energy) และสัญชาตญาณ (instinct) ที่ติดตัวอยู่กับมนุษย์นับตั้งแต่เกิดจนตายโดยไม่ต้องผ่านการเรียนรู้ ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากประสบการณ์ของมนุษย์ในอดีตที่เกิดขึ้นซ้ำซากและต่อเนื่องยาวนานหลายชั่วอายุคนจนเกิดการสะสมตกผลึกฝังแน่นอย่างถาวรอยู่ในอิด ทำให้มนุษย์มีสัญชาตญาณร่วมหลายประการซึ่งปรากฏให้เห็นได้ ลักษณะสำคัญของอิดอีกประการก็คือ การอยู่ในสถานภาพที่มีความเสถียรไม่เปลี่ยนแปลงไปตามเวลาหรือสถานที่ ไม่สามารถปรับปรุงแก้ไขได้ไม่ว่าจะด้วยประสบการณ์หรือการเรียนรู้เพราะอิดไม่มีช่องทางโดยตรงที่จะติดต่อกับโลกภายนอกได้ หน้าที่สำคัญของอิดคือ การกำจัดความรู้สึกตึงเครียดอันเกิดจากสิ่งเร้าไม่ว่าจากภายในหรือภายนอกให้หมดไปในทันที โดยหลักของความพึงพอใจ (pleasure principle) เพื่อให้ทุกอย่างกลับสู่สภาพเดิมหรืออย่างน้อยก็ให้เหลืออยู่ในระดับต่ำที่สุดเท่าที่อิดจะสามารถทนรับต่อความตึงเครียดนั้นได้ ตัวอย่างการทำงานของอิดในระดับพื้นฐานที่เห็นได้ชัดเจนก็คือ ปฏิกริยาสะท้อน (reflex action) ซึ่งเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่เกิดขึ้น

โดยมีเป้าหมายสำคัญเพื่อกำจัดความตึงเครียดออกไปอย่างฉับพลันทันใดภายหลังที่ได้รับ การกระตุ้นจากสิ่งเร้าจนก่อให้เกิดภาวะอันไม่พึงประสงค์

การกำจัดภาวะตึงเครียดของร่างกายมนุษย์ผ่านปฏิกิริยาสะท้อนไม่ได้เป็นวิธีการที่สามารถใช้ได้อย่างสัมฤทธิ์ผลในทุกความตึงเครียดที่เกิดขึ้น อิตจึงต้องมีพัฒนาการไปสู่การแสวงหาหนทางที่จะทำให้ตนเองสามารถกำจัดหรือลดระดับความตึงเครียดที่เกิดขึ้นให้อยู่ในระดับที่สามารถจะรองรับความตึงเครียดอันนั้นได้ ซึ่งฟรอยด์เรียกการพัฒนาของอิตในระดับนี้ว่า กระบวนการขั้นปฐมภูมิ (primary process) (มธุรส สว่างบำรุง, 2542: 314)

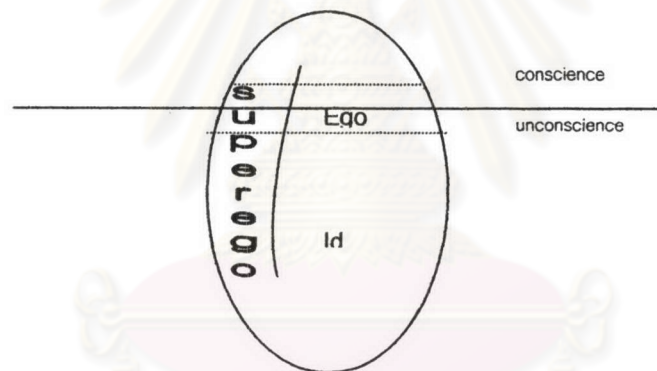
กระบวนการขั้นปฐมภูมิเป็นผลผลิตจากความล้มเหลวของปฏิกิริยาสะท้อน โดยมีระบบการรับรู้ที่เกิดจากอวัยวะสัมผัสเป็นจุดเริ่มและระบบการจำที่เกิดจากการสร้างภาพที่เป็นตัวแทนของสิ่งเร้าที่ระบบการรับรู้ส่งมาเก็บไว้เป็นปัจจัยสำคัญ ซึ่งการสร้างภาพจากร่องรอยในระบบความจำที่เก็บสะสมไว้เป็นวิธีการที่อิตใช้ในการลดระดับความตึงเครียดลงไม่ให้เกินขีดความสามารถในการทานรับแรงตึงเครียดที่เกิดขึ้น แม้ภาพที่สร้างขึ้นจะไม่ใช่วัตถุอาศัยที่แท้จริง แต่เพราะอิตขาดความสามารถในการแยกแยะความแตกต่างระหว่างมายาภาพ (illusion) ที่สร้างขึ้นกับวัตถุอาศัยที่เป็นจริง ทำให้ภาพที่สร้างขึ้นมีความเหมือนจริงจนระดับความตึงเครียดที่เกิดขึ้นกับอิตลดระดับผ่านคลายลง ในลักษณะของการถ่ายแบบการรับรู้ เพื่อหลอกหลวงตัวเองจึงแสดงออกมาในรูปแบบของความฝัน ไม่ว่าจะเป็นการสร้างฝันในขณะตื่นหรือฝันที่เกิดขึ้นในขณะที่ร่างกายนอนหลับพักผ่อนก็ตาม ซึ่งหากกระบวนการขั้นปฐมภูมิไม่สามารถนำไปสู่การบรรลุมเป้าหมายได้สำเร็จ กระบวนการขั้นทุติยภูมิ (secondary process) ก็เกิดขึ้นเป็นลำดับต่อไป

กระบวนการขั้นทุติยภูมิเป็นผลมาจากการทำงานของอีโก้ ซึ่งก็คือบางส่วนของอิตที่ได้รับการพัฒนาจนเกิดความสามารถและคุณสมบัติแตกต่างไปจากอิตที่เป็นต้นกำเนิด พัฒนาการของอีโก้นอกจากจะเป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นโดยมีสิ่งแวดลอมเป็นปัจจัยหลักแล้ว ยังตกอยู่ภายใต้ปัจจัยทางพันธุกรรมและกระบวนการเติบโตตามธรรมชาติอีกด้วย เพราะแม้มนุษย์ทุกคนจะถือกำเนิดขึ้นมาพร้อมกับศักยภาพของการพัฒนาอิตไปสู่อีโก้ ก็ใช่ว่าทุกคนจะมีขีดความสามารถและระดับความเข้มแข็งของอีโก้ในระดับที่เสมอเหมือนกันแต่อย่างใด หากแต่ยังมีปัจจัยอื่นที่เข้ามาเป็นเงื่อนไขเกี่ยวข้อง เช่น ประสบการณ์ การเรียนรู้ และพันธุกรรมในแต่ละบุคคล

เมื่อมนุษย์มีพัฒนาการจนสามารถสร้างระบบอีโก้ขึ้นมาได้ กระบวนการทำงานของอีโก้จะยึดหลักของความเป็นจริง (reality principle) โดยการประนีประนอมระหว่างพลังการที่นำของ ความปรารถนาที่มาจากอิดกับปัจจัยที่เกิดขึ้นในโลกแห่งความจริงและข้อเรียกร้องทางคุณธรรมของซูเปอร์อีโก้ ซึ่งตรงข้ามกับอิดที่ใช้ความหึงใจและแก้ปัญหาความตึงเครียดโดยการสร้างภาพมายาเป็นหลักในการทำงานและแก้ปัญหา การเหนี่ยวรั้งถ่วงดึงเพื่อชะลอความต้องการของอิดจึงเป็นวิธีการที่สำคัญวิธีการหนึ่งที่อีโก้ใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมความปรารถนาของอิดไม่ให้มนุษย์ต้องตกอยู่ภายใต้พลังอำนาจของความต้องการจนก่อให้เกิดพฤติกรรมไปในทิศทางที่อิดต้องการ กระทั่งเมื่อถึงโอกาสที่เหมาะสมตามหลักความเป็นจริงอีโก้จึงจะยินยอมให้พลังความกดดันที่มีอยู่ภายในอิดได้รับการถ่ายเทออกไป การทำงานของอีโก้จึงตั้งอยู่บนหลักการของการใช้เหตุผลโดยมีสภาพความเป็นจริงที่อยู่ภายนอกจิตใจของมนุษย์เป็นเหตุปัจจัยที่สำคัญในการโคจรควบคุมตัดสิน

ซูเปอร์อีโก้เป็นส่วนสุดท้ายของบ่อเกิดแห่งพฤติกรรมและบุคลิกภาพ มีรากเหง้าที่เป็นต้นกำเนิดจากอีโก้ที่ผ่านการอบรมสั่งสอน บังคับ และ/หรือให้รางวัลเพื่อให้ระบบทำงานโดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม ไม่ให้มนุษย์มีพฤติกรรมเพื่อสนองตอบต่อความหึงใจตามแนวทางของอิดหรือยึดหลักเหตุผลในเชิงข้อเท็จจริงจากโลกภายนอกของอีโก้แต่เพียงอย่างเดียว บุคคลแรกที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาระบบซูเปอร์อีโก้ก็คือพ่อ แม่ หรือบุคคลที่เลี้ยงดูเด็ก ซึ่งล้วนมุ่งเน้นการสั่งสอนให้เด็กมีบุคลิกภาพเป็นไปในทิศทางที่ผู้สั่งสอนต้องการ ซึ่งมีทั้งในลักษณะที่เป็น การแนะนำให้ทำในสิ่งที่ต้องการ โดยมีรางวัลเป็นสิ่งตอบแทนเมื่อเด็กกระทำตามที่แนะนำ หรือที่เรียกว่าซูเปอร์อีโก้อุดมคติ (Ideal Superego) และในลักษณะของการบีบบังคับ ห้ามกระทำในสิ่งที่ผู้สอนไม่ต้องการ และมีบทลงโทษเป็นผลตอบแทนหากเด็กมีพฤติกรรมที่ฝ่าฝืน หรือที่เรียกว่าซูเปอร์อีโก้จิตสำนึก (Conscience Superego) (มูร์ส สว่างบำรุง, 2542: 315) ซึ่งตลอดชีวิตของมนุษย์ก็จะถูกบุคคลอื่นนอกเหนือจากพ่อแม่หรือบุคคลผู้เลี้ยงดูในวัยเด็กแต่งเติมซูเปอร์อีโก้ อยู่ตลอดเวลา

จากส่วนประกอบทั้งสาม สามารถสรุปได้ว่า อิดเป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นจากวิวัฒนาการและเป็นตัวแทนจิตใจทางด้านชีวภาพของบุคคล และอีโก้เป็นผลผลิตที่ได้รับจากการมีปฏิริยาตอบโต้ของบุคคลกับโลกความจริงอันเป็นกระบวนการอันซับซ้อนทางจิตใจของบุคคล ส่วนซูเปอร์อีโก้ซึ่งเป็นผลผลิตที่ถือกำเนิดเกิดมาจากสังคมและยังถือเป็นพาหะของวัฒนธรรมประเพณีอีกด้วย แต่ถึงกระนั้น การแบ่งแยกส่วนประกอบทั้งสามก็หาได้มีเส้นคันตัดแบ่งขอบเขตของปริมาตรระหว่างกันโดยเด่นชัดไม่ เพราะในความเป็นจริงทั้งสามส่วนประกอบนี้มีส่วนซ้อนทับผสมกลมกลืนระหว่างกันไม่สามารถตัดแบ่งให้ขาดจากกันได้โดยเด็ดขาด จะต่างกันก็เพียงแต่ชื่อและหน้าที่เป็นสำคัญ (กิติกร มีทรัพย์, 2531: 50) การจัดแบ่งจึงน่าจะเกิดขึ้นเพื่อให้สะดวกต่อการศึกษาและทำความเข้าใจในเชิงวิชาการเป็นเป้าประสงค์หลัก

แผนภาพแสดงส่วนประกอบของบุคลิกลักษณะของมนุษย์

ดัดแปลงจาก: Strachey, 1975 : 111 และ Myers, 1996: 379

จากแผนภาพจะเห็นได้ว่า การทำงานของส่วนประกอบทั้งหมดล้วนมีความเกี่ยวเนื่องส่งผลถึงกันและกันอันเป็นผลมาจากการเลื้อนไหลของพลังงานเริ่มต้นที่ได้มาจากสัญชาตญาณที่ฝังตัวอยู่ในส่วนของอิดซึ่งเป็นพลังแห่งชีวิตที่มีติดตัวมนุษย์ทุกคนมาตั้งแต่เกิดและมีการพัฒนาเลื้อนไหล ถ่ายเทอยู่ภายในส่วนประกอบอื่นตามเหตุปัจจัยและเงื่อนไขที่แตกต่างกันออกไปจนกลายเป็นพฤติกรรมและบุคลิกลักษณะเฉพาะของแต่ละบุคคล จึงอาจกล่าวได้ว่า สัญชาตญาณเป็นผลรวมของพลังทางจิตที่มีลักษณะเป็นนามธรรมอันจะก่อให้เกิดกระบวนการทางจิตใจและส่งผล

ไปถึงการแสดงพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคลให้สามารถรับรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม อย่างไรก็ตาม ฟรอยด์ได้จัดแบ่งสัญชาตญาณซึ่งหลากหลายแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคลออกเป็น 2 ประเภทคือ สัญชาตญาณแห่งความมีชีวิต (life instinct) และสัญชาตญาณแห่งความตาย (death instinct) ในลักษณะคู่ตรงข้ามเช่นเดียวกับแรงส่งและแรงต้าน โดยสัญชาตญาณแห่งความมีชีวิตมีเป้าหมายคือการดำรงอยู่ ความเจริญงอกงาม และการพัฒนาเติบโตไปข้างหน้า ในขณะที่สัญชาตญาณแห่งความตายมีเป้าหมายคือการถดถอย ทำลาย และกลับสู่สภาพไร้ชีวิต

ทั้งกลุ่มของสัญชาตญาณแห่งความมีชีวิตและกลุ่มของสัญชาตญาณแห่งความตายต่างก็มีฐานที่มั่นอยู่ในจิต และปรากฏตัวให้เห็นเป็นรูปธรรมในรูปแบบของพฤติกรรมผ่านช่องทางปฏิบัติการของอีโก้และซูเปอร์อีโก้ จากการที่อีโก้มีหน้าที่ในการตอบสนองความพึงใจที่เกิดจากจิตให้ดำเนินไปได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นจริงและคอยประนีประนอมการถูกควบคุมจากระบบคุณธรรมของซูเปอร์อีโก้ ทำให้อีโก้เป็นเสมือนตัวแทนของสัญชาตญาณแห่งความมีชีวิต ในขณะที่ซูเปอร์อีโก้มีหน้าที่ควบคุมต่อต้าน และคัดค้านปฏิบัติการของอีโก้โดยใช้หลักการของคุณธรรม ทำให้ซูเปอร์อีโก้กลายเป็นคู่ตรงข้ามกับสัญชาตญาณแห่งความมีชีวิต นั่นคือ การเป็นตัวแทนสัญชาตญาณแห่งความตาย

ในชุดของสัญชาตญาณแห่งความมีชีวิต ฟรอยด์ให้ความสำคัญกับสัญชาตญาณทางเพศเป็นอย่างมาก สัญชาตญาณทางเพศหมายถึงความพึงใจที่เกิดขึ้นบนพื้นที่ของร่างกายเมื่อได้รับการเร้าจากสิ่งกระตุ้นในรูปแบบและในระดับที่สอดคล้องเหมาะสม แรงขับของสัญชาตญาณทางเพศนี้เกิดขึ้นจากการผสมผสานของแรงจูงใจที่มีลักษณะซับซ้อนเป็นเครือข่ายจากองค์ประกอบทั้งภายในร่างกาย เช่น สมอง และกลไกฮอโมน กับเงื่อนไขขององค์ประกอบจากสิ่งแวดล้อมภายนอกโดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์ประกอบทางด้านสังคม (มธุรส สุว่างบำรุง, 2542: 232) แม้ตลอดเรือนร่างของมนุษย์จะมีความสามารถในการตอบสนองต่อการเร้าให้เกิดอารมณ์ความพึงใจได้ แต่ก็มีพื้นที่บนร่างกายที่ไวต่อการถูกกระตุ้นให้เกิดความพึงใจมากกว่าที่อื่น ซึ่งเรียกว่า โซนเสนาห์ (erogenous zone) ซึ่งมีอยู่สามบริเวณ คือ ปาก (oral zone) ทวารหนัก (anal zone) และอวัยวะเพศ (sexual zone) โซนเสนาห์ทั้งสามแห่งเป็นรากฐานสำคัญของพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ซึ่งเกิดจากความขัดแย้ง คับข้องใจ และวิตกกังวลที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในวัยเด็กจนกลายเป็นปัญหาในการปรับตัวและแสดงออกทางพฤติกรรมและบุคลิกภาพของบุคคลในเวลาต่อมา

โชนเสนาหาที่ปาก เกิดขึ้นในช่วงอายุระหว่าง 0 - 1 ปี เด็กจะมีความรู้สึกพึงใจเมื่อได้รับการสัมผัสที่ปากและได้กินอาหาร ซึ่งเมื่อมีฟันขึ้นเด็กก็จะเกิดการเรียนรู้ที่จะต่อต้านด้วยการกัด หลังจากนั้นไม่นาน โชนเสนาหาที่ทวารหนักก็จะพัฒนาขึ้น เมื่อเด็กอายุ 2 - 3 ปีจะเกิดความรู้สึกพึงใจจากการได้ควบคุมการขับถ่าย และได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงภาวะความขัดแย้งอันเป็นกฎเกณฑ์ในเงื่อนไขความเหมาะสม เมื่อเด็กต้องหาจุดร่วมระหว่างความพึงใจที่เกิดจากการได้ขับถ่ายกับระเบียบที่ถูกระบุกำหนดด้วยเงื่อนไขเวลา สถานที่ และพฤติกรรมการขับถ่าย และเมื่ออายุ 4 - 5 ปี โชนเสนาหาที่อวัยวะเพศก็จะแสดงให้เห็นเป็นรูปธรรม เมื่อเด็กรู้สึกพึงใจที่จะได้รับความสุขจากเพศรส และความพึงใจนี้จะพัฒนาเต็มที่เมื่อเข้าสู่ช่วงอายุ 12 ปีขึ้นไป

เพศสัมพันธ์ในสายเลือด: ความปรารถนาตามธรรมชาติ

ช่วงระยะเวลาก่อนที่โชนเสนาหาที่อวัยวะเพศจะพัฒนาอย่างสมบูรณ์ เด็กชายจะเกิดอารมณ์ความปรารถนาทางเพศกับแม่ผู้ให้กำเนิด ซึ่งต่อมาความรู้สึกนี้ก็จะถูกพัฒนาไปเป็นความรักอันสูงส่งที่ต้องการมีเพศสัมพันธ์กับแม่ของตนเองและเป็นปฏิปักษ์กับผู้เป็นพ่อ ซึ่งฟรอยด์ใช้คำว่า อติปัสคอมเพลกซ์ (Oedipus Complex) แทนภาวะที่ความรู้สึกดังกล่าวก่อตัวขึ้นในช่วงหนึ่งของชีวิตมนุษย์ แม้เด็กชายจะรู้สึกขัดแย้งและแข่งขันกับพ่อด้วยความปรารถนาจะครอบครองแม่เป็นของตนเองสักเพียงใด แต่ความกลัวที่จะได้รับอันตรายจากการที่พ่อซึ่งมีอำนาจและกำลังมากกว่าจะมาทำร้ายด้วยการตัดอวัยวะเพศของเขาออกไป (castration) ทำให้เขาต้องเก็บกอดความรู้สึกทางเพศที่มีต่อแม่ของตนเองไว้ และเมื่อเขาได้รับการตอกย้ำจากประสบการณ์ที่ได้มีโอกาสเห็นอวัยวะเพศของเด็กหญิงซึ่งมีรูปลักษณ์แตกต่างไปจากของตน เสมือนหนึ่งเธอได้ผ่านการถูกตัดอวัยวะเพศในส่วนที่ยื่นยาวออกไปแล้วจนหมดสิ้น จากสิ่งที่เห็นทำให้ความเชื่อที่เขามีอยู่ทวีความน่ากลัวยิ่งขึ้นจนเกินกว่าที่เขาจะกล้าต่อแพ่งเพื่อให้ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการ ทางเลือกที่ดูเหมือนจะดีที่สุดและอาจเป็นช่องทางเดียวสำหรับเด็กชายผู้ปรารถนาจะร่วมรักกับแม่และกระทำตนเป็นปรปักษ์กับผู้เป็นพ่อก็คือ การเก็บกอดความต้องการที่จะร่วมรักกับแม่ของตนไว้ให้ลึกและแนบเนียนที่สุด จากการที่เด็กชายเลือกที่จะเก็บกอดความปรารถนาของตนไว้ ประกอบกับสาเหตุอื่น เช่น เด็กชายไม่มีศักยภาพเพียงพอที่จะกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อให้ตนสามารถบรรลุเป้าหมายได้สมดังที่ปรารถนา หรืออาจเกิดจากความผิดหวังอื่นใดในตัวแม่ หรือ

อาจเพราะเด็กชายมีวุฒิภาวะเพียงพอที่จะตระหนักรู้ถึงข้อจำกัดทางสังคม หรือเพราะสาเหตุอื่นหลายสาเหตุร่วมกัน เป็นเหตุให้พลังอำนาจของแรงขับจากอติปัสค่อมเพลกซ์ในตัวเด็กชายลดต่ำลงในเวลาต่อมา ซึ่งฟรอยด์เชื่อว่าการเก็บกดเพราะกลัวจะถูกตัดอวัยวะเพศนี้เกิดขึ้นในเด็กชายทุกคนที่มีอายุอยู่ในช่วง 5 ขวบ

ส่วนในเด็กหญิงจะมีความแตกต่างไปบ้างในบางประเด็น เพราะเด็กหญิงได้มีโอกาสเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างอวัยวะเพศของเธอกับของเด็กผู้ชาย จากความแตกต่างขององค์เพศทำให้เด็กหญิงรู้สึกได้ว่าเธอได้ถูกตัดอวัยวะเพศในส่วนที่ยื่นยาวออกไปแล้วจนหมดสิ้น จากความคิดและความเชื่อที่มีอยู่ในเด็กหญิงเป็นเหตุให้เธอเกิดความรู้สึกตำหนิและขาดความศรัทธาในตัวแม่ของเธอเป็นผลตามมา ทั้งในฐานะที่แม่เป็นผู้ทำให้เธอต้องเกิดมาเป็นเพศที่มีองค์เพศแตกต่างไปจากเด็กชายและในฐานะที่แม่เป็นสัญลักษณ์ของความอ่อนแอ ความรู้สึกที่ส่งผลสืบคลอนต่อความศรัทธาในตัวแม่จะยิ่งทวีความเข้มข้นยิ่งขึ้นเมื่อต่อมาเธอเกิดความรู้สึกว่าแม่ผู้ใกล้ชิดกับเธอต้องแบ่งปันความรักที่ควรจะมีมอบให้เธอแต่เพียงผู้เดียวไปให้กับพี่น้องคนอื่น จากความเชื่อและความรู้สึกทั้งหมดได้กลายเป็นเหตุปัจจัยที่หล่อหลอมและผลักดันให้เด็กหญิงถ่ายทอดความรู้สึกไปสู่พ่อ ผู้ซึ่งเธอรู้สึกชื่นชมในความเข้มแข็งและจากการที่พ่อเป็นบุคคลที่มีรูปลักษณะขององค์เพศแตกต่างไปจากของแม่ผู้ซึ่งถูกจัดวางไว้ในฐานะเพศแห่งความอ่อนแอทำให้ความศรัทธาในตัวพ่อถูกแทนด้วยภาพของอวัยวะเพศที่มีส่วนยื่นยาวออกมาจากลำตัวในฐานะของสัญลักษณ์แห่งความเข้มแข็ง ปรากฏการณ์ในเด็กหญิงทั้งหมดนี้คือ พฤติกรรมการอิจฉาอวัยวะเพศชาย (penis envy) ความศรัทธาในตัวพ่อทำให้เธอต้องการได้ครอบครองและปรารถนาจะมีเพศสัมพันธ์กับพ่อในขณะเดียวกันก็จะเกิดความรู้สึกเป็นปฏิปักษ์กับแม่ในฐานะที่เป็นอุปสรรคต่อการบรรลุเป้าประสงค์ตามความปรารถนาของเธอ ภาวะเช่นนี้เป็นผลของอติปัสค่อมเพลกซ์เช่นเดียวกันกับที่เกิดขึ้นในเด็กชาย ในเวลาต่อมาความรู้สึกที่ต้องการร่วมเพศกับพ่อและความรู้สึกขัดแย้งกับแม่จะค่อย ๆ ลดระดับความเข้มข้นลง ด้วยปัจจัยหลายประการในลักษณะเดียวกันกับที่เกิดขึ้นกับเพศชายและบางส่วนของอติปัสค่อมเพลกซ์ก็就会被เก็บกดไว้ในอึดเป็นส่วนของจิตไร้สำนึก

เพศสัมพันธ์ในสายเลือด: พฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกติ

แม้ความปรารถนาจะร่วมเพศกับพ่อหรือแม่ของตนเองจะเกิดขึ้นกับเด็กหญิงหรือเด็กชาย ด้วยพลังแรงขับของอติปัสค่อมเพลกซ์ที่มีฐานรากอยู่ในอิด แต่เมื่อความปรารถนาทั้งหมดถูกควบคุมจากอีโก้ที่ยึดหลักของเหตุผลในการยับยั้งความปรารถนาที่เกิดขึ้นของอิดเพื่อให้เกิดความเหมาะสมและประเมินความเป็นไปได้ของเหตุการณ์ก่อนที่จะอนุญาตให้เกิดพฤติกรรมสนองตอบต่อความต้องการที่มาจากอิด อันเป็นกระบวนการในขั้นทุตติยภูมิ ซึ่งแน่นอนว่า ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงล้วนอยู่ในฐานะที่ด้อยกว่าแม่หรือพ่อที่เป็นเสมือนคู่แข่งในทุกกรณี แรงส่งจากอิดจึงถูกแรงต้านจากอีโก้กดบีบไม่ให้ร่างกายแสดงพฤติกรรมไปในทิศทางตามที่แรงส่งของอิดบัญชา ซึ่งอีโก้มีกลไกการควบคุมแรงขับจากอิดในหลายวิธีไม่ว่าจะเป็น การเก็บกด (repression) การโทษผู้อื่น (projection) การชุกชอนปัญหา (reaction formation) การยึดติด (fixation) หรือการถอยกลับ (regression) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เป็นลักษณะเฉพาะของปัจเจกบุคคล

การเก็บกด (repression) เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการควบคุมแรงส่งจากอิดที่พบได้เสมอ ผลจากการเก็บกดจะทำให้มนุษย์รับรู้สภาพเป็นจริงในลักษณะที่บิดเบือนไปจากความจริง (สมบัติ พิศสะอาด, 2540: 102) ซึ่งการเก็บกดสามารถแยกออกได้เป็นสองลักษณะคือ เก็บกดทั้งหมด และเก็บกดเฉพาะเรื่อง โดยมีรายละเอียดของวัตถุประสงค์สุดท้ายแตกต่างกัน กล่าวคือ การเก็บกดทั้งหมดมีเป้าหมายสุดท้ายเพื่อป้องกันการสำนึกที่รู้ที่เป็นความปรารถนาดั้งเดิมหรือสัญชาตญาณดิบของมนุษย์ เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายของการเก็บกด ข้อมูลที่ต้องการจะเก็บกดทั้งหมดจึงต้องถูกบรรจุไว้ในส่วนที่ลึกที่สุดของอิดเพื่อให้เป็นจิตไร้สำนึกถาวร สำหรับการเก็บกดเฉพาะเรื่องเป็นกลไกของอีโก้ที่ใช้ในการควบคุมแรงส่งจากอิดซึ่งเกิดขึ้นภายหลังการถูกสังเฝ้ากระตุ้นในขณะที่เรารู้สำนึกเป็นเหตุให้อิดเกิดความคับข้องและพร้อมที่จะขจัดความเครียดออกไป ในขณะที่สภาวะนั้นมีข้อจำกัดเป็นอุปสรรคไม่ให้อิดสามารถบรรลุความพึงใจได้ เมื่อเป็นเช่นนี้อีโก้ในฐานะที่เป็นพลังตรงข้ามจึงต้องเร่งขจัดแรงส่งที่มาจากอิดด้วยการสร้างการเก็บกดเฉพาะเรื่องไป บังคับความทรงจำ ความคิด และการรับรู้ให้ออกไปจากความสำนึกที่รู้ พร้อมกับพลังต้านเพื่อตอบโต้แรงปรารถนาจากอิด

การโทษผู้อื่น (projection) เป็นอีกรูปแบบหนึ่งของกลไกการทำงานที่อีโก้ใช้ในการระบายความตึงเครียดเมื่อมนุษย์ตกอยู่ในสภาวะที่ไม่สามารถปฏิบัติตนให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการตามความปรารถนาของจิตได้ วิธีการปฏิเสธว่าสาเหตุของความคับข้องใจที่เกิดขึ้นไม่ได้มีรากเหง้ามาจากตนเองแต่เป็นผลมาจากสิ่งอื่นที่อยู่ภายนอก จึงเป็นกลวิธีที่อีโก้ใช้เพื่อให้ง่ายต่อการจัดการต่อสภาวะอันตึงเครียดนั้น เพราะการอ้างเหตุของอีโก้ในลักษณะของการโทษผู้อื่นเช่นนี้ก็เพื่อให้ซูเปอร์อีโก้เห็นพ้องและลดระดับการกดดันที่มีต่ออีโก้ลง แต่ทั้งนี้จะต้องเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นโดยที่ตนเองไม่รู้ตัว ซึ่งธรรมชาติของซูเปอร์อีโก้จะมีลักษณะที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งก็คือ การไม่สามารถแยกแยะความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คิดกับสิ่งที่ป็นจริงออกจากกันได้ เพราะฉะนั้นการโทษผู้อื่นของอีโก้ด้วยการพยายามหาเหตุจากภายนอกร่างกายมาทำหน้าที่รับผิดชอบต่อสิ่งที่เกิดขึ้นจึงเกินขีดความสามารถของซูเปอร์อีโก้ที่จะหยั่งรู้ได้ว่าเหตุผลซึ่งถูกนำมากล่าวอ้างนั้นเป็นเพียงมายาภาพที่สร้างขึ้นโดยอีโก้ ไม่ใช่ความถูกต้องแท้จริง โดยเฉพาะเมื่อกระบวนการทั้งหมดเกิดขึ้นอย่างไร้สำนึกกลไกการทำงานของอีโก้ในรูปแบบการโทษผู้อื่นจึงตั้งอยู่บนวิถีแห่งการสร้างสังคมที่ยอมรับในสิ่งที่สังคมไม่ยอมรับภายใต้กรอบการไม่ยอมรับของสังคมบนปริมณฑลความคิดของปัจเจกบุคคล

การชุกซ่อนปัญหา (reaction formation) เป็นวิธีการที่อีโก้เปลี่ยนความปรารถนาที่เกิดขึ้นจากจิตไปเป็นพฤติกรรมอื่นที่สามารถแสดงออกได้ในลักษณะที่ตรงข้ามกับความต้องการที่แท้จริง แม้กลไกการชุกซ่อนความปรารถนาไว้เบื้องหลังการแสดงพฤติกรรมจะสามารถต้านต่อแรงกดดันที่เกิดจากโลกภายนอกได้ เช่นเดียวกับที่ใช้ขจัดความคับข้องใจที่เกิดจากสาเหตุภายใน แต่ปฏิบัติการของอีโก้ด้วยกลไกนี้กลับต้องสูญเสียพลังไปเป็นจำนวนมาก เพื่อหลอกตัวเองให้หลงเชื่อจนเกิดเป็นพฤติกรรมที่บิดเบี้ยวไปจากความต้องการที่แท้จริง

เพราะมนุษย์จะต้องมีการพัฒนาไปสู่ขั้นตอนที่ซับซ้อนยิ่งขึ้น นับตั้งแต่ทารกจนถึงในวัยของผู้ใหญ่ที่พัฒนาจนเต็มวุฒิภาวะ แต่ก็มีบางคน ปฏิเสธและต่อต้านการพัฒนาตนไปสู่ภาวะที่เหนือกว่าในขั้นตอนต่อไป ทั้งที่ในโลกแห่งความจริงเขามีอาจปฏิเสธกระบวนการพัฒนานั้นได้อย่างสมบูรณ์แบบ และนั่นคือภาวะแห่งความคับข้องใจที่เกิดจากความขัดแย้งระหว่างแรงปรารถนาของจิตที่มุ่งปฏิเสธความเป็นไปของโลกแห่งความจริงที่รับรู้ได้ด้วยอีโก้ การยึดติด (fixation) จึงเป็นกลไกอีกรูปแบบหนึ่งของอีโก้ที่ใช้ในการแก้ปัญหาความวิตกกังวลอันเกิดจาก

ภาวะความขัดแย้งข้างต้น ซึ่งผลจะออกมาเป็นอย่างไรขึ้นอยู่กับว่า บุคคลนั้นจะเกิดการยึดติดในช่วงระยะใด ในระดับความเข้มข้นแค่ไหน และมีปัจจัยอื่นมาส่งเสริมหรือคลี่คลายหรือไม่อย่างไร การผ่อนคลายความตึงเครียดด้วยลักษณะการไม่ยินยอมพัฒนาไปข้างหน้าในขั้นตอนที่สูงขึ้น อาจแสดงผ่านกลไก การถอยกลับ (regression) ซึ่งมีใช่เพียงการหยุดในลักษณะของการยึดติดกับสถานภาพที่เป็นอยู่ แต่กลับมุ่งที่จะมีพฤติกรรมย้อนไปสู่ขั้นตอนที่ต่ำกว่าซึ่งเคยผ่านมาแล้วในอดีต การถอยกลับจึงเป็นการแสดงให้เห็นถึงการมีบุคลิกภาพที่ไม่เหมาะสมตามวัยวุฒิของตนในระดับของความเข้มข้นที่มากกว่าเพียงการไม่ยอมพัฒนาไปตามสภาพความเป็นจริงเท่านั้น เพราะนอกจากจะปฏิเสธการพัฒนาเพื่อก้าวไปสู่จุดที่หมายแล้ว ยังปฏิเสธการเป็นตัวตนในปัจจุบันอันเป็นจุดที่เป็นอยู่และยิ่งไปกว่านั้นยังมุ่งที่จะถอยกลับไปสู่สิ่งที่เคยเป็นมาอีกด้วย

จากกรอบคิดทางจิตวิเคราะห์ของฟรอยด์ หากนำมาพิจารณาถึงประเด็นปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตจะพบว่า โดยรากเหง้าของมนุษย์ทุกคนทั้งหญิงชายล้วนมีความต้องการที่จะสมสู่กับพ่อหรือแม่ของตนเองแล้วแต่กรณี ซึ่งฟรอยด์เชื่อว่าปรากฏการณ์ของการสมสู่ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตได้เคยเกิดขึ้นในช่วงต้นของมนุษยชาติ (Freud, 1931) แต่ด้วยประสบการณ์ที่เลวร้ายและการเรียนรู้ของมนุษย์ที่เล็งเห็นถึงผลที่จะเกิดตามมาจากการมีพฤติกรรมดังกล่าวว่ามีแต่จะเกิดผลร้ายมากกว่าผลดี ทำให้มนุษย์เลือกที่จะปฏิเสธการมีพฤติกรรมการสมสู่ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตและกำหนดให้เรื่องนี้เป็นข้อห้ามสำหรับมนุษยชาติ แต่ถึงอย่างไรความต้องการที่จะประกอบกิจทางเพศในลักษณะที่ตรงกันข้ามกับข้อห้ามซึ่งเป็นสัญชาตญาณของการเป็นสิ่งมีชีวิตก็หาได้หมดสิ้นไปไม่ เพียงแต่มันได้ถูกจัดเก็บไว้ในส่วนลึกของความรู้สึกและผ่านกระบวนการส่งต่อสืบทอดมายังมนุษย์ในรุ่นหลังตราบนานเท่านานด้วยกลไกการเก็บกดอย่างสมบูรณ์ จนกระทั่งแรงปรารถนาดังกล่าวกลายเป็นสัญชาตญาณที่ถูกแฝงฝังไว้ในส่วนลึกของจิตในมนุษย์ปัจจุบัน กลายเป็นการเก็บกดดั้งเดิมที่อนุชนคนรุ่นหลังได้รับการถ่ายทอดผ่านมาทางสายเลือดเป็นทุนเดิมอยู่ควบคู่กับการกำเนิดขึ้นของชีวิตมนุษย์

จากคำอธิบายที่กล่าวมาข้างต้นเป็นการแสดงให้เห็นว่าแรงขับที่ต้องการจะสมสู่กับพ่อหรือแม่ของตนเองนั้นเป็นสิ่งที่มิได้อยู่ตามธรรมชาติของคนปกติ แต่ด้วยกระบวนการเก็บกดอย่างสมบูรณ์ทำให้ความปรารถนาดังกล่าวถูกฝังลึกอยู่ในจิตอันเป็นจิตไร้สำนึก จึงเป็นการยากยิ่งที่อารมณ์ความต้องการทางเพศที่จะสมสู่กับพ่อหรือแม่จะได้รับการกระตุ้นจากสิ่งเร้าใด ๆ จน

สามารถเรียกคืน (recall) ให้ขึ้นมาอยู่ในส่วนของจิตสำนึกได้ นั่นคือ มนุษย์จะไม่มีโอกาสได้รับรสแห่งความคับข้องใจอันเกิดจากสัญชาตญาณการสัมผัสกับบุคคลภายในสายเลือด แม้ความต้องการอันเป็นสัญชาตญาณนี้จะถูกเก็บกดไว้ในจิตของมนุษย์ทุกคน ทั้งนี้เพราะเป็นการเก็บกดที่สมบูรณ์จนเรามีอาจรับรู้ได้ถึงความมีอยู่ของสัญชาตญาณที่ถูกเก็บกดไว้ ฉะนั้นบุคคลที่มีพฤติกรรมสัมผัสกับบุคคลร่วมสายโลหิตย่อมตกอยู่ในกรอบโครงของคำจำกัดความการจัดแบ่งให้เป็นกลุ่มผู้ที่มีพฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกติประเภทหนึ่ง

การมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลต้องห้ามทางเครือญาติจึงเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีระบบจิตสำนึกถาวรที่ผิดปกติ อาจจะเป็นด้วยสาเหตุที่ความปรารถนาทางเพศดังกล่าวไม่ได้ถูกฝังลึกอยู่ในอึดอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นความล้มเหลวของกระบวนการเก็บกดสมบูรณ์ที่ส่งผ่านจากบรรพบุรุษมาสู่บุคคลนั้น หรืออาจเพราะสาเหตุของความผิดปกติในส่วนประกอบของบุคลิกภาพคือ อิด อีโก้ และ/หรือซูเปอร์อีโก้ จนทำให้แรงส่งที่จะประกอบกิจทางเพศดังกล่าวสามารถชนะแรงต้านจากอีโก้และ/หรือซูเปอร์อีโก้ได้แล้วแต่กรณี หรืออาจเกิดจากพยาธิสภาพทางกายภาพที่เกิดขึ้นในส่วนของสมองจนเป็นเหตุให้การทำงานของอีโก้และ/หรือซูเปอร์อีโก้เกิดการบิดเบี้ยวหรือล้มเหลวลงจนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ส่วนกลไกของอีโก้ที่ใช้ในการลดความตึงเครียดอันเกิดจากการมีกิจกรรมเพศสัมพันธ์กับบุคคลร่วมสายโลหิตซึ่งนอกจากการเก็บกดแล้ว ยังมีการใช้กลไกอื่น ซึ่งจะมีลักษณะผันแปรไปในแต่ละบุคคล เช่น การโทษคนอื่นว่าการกระทำของตนเป็นผลมาจากการถูกกระตุ้นอารมณ์ทางเพศจนเกิดความต้องการจากคู่ร่วมกิจกรรม หนังสือ ภาพยนตร์ ยาเสพติด และ/หรือสิ่งอื่นใดนอกเหนือจากตน หรือในบางรายก็จะใช้กลไกการชุกชอนปัญหา โดยการอ้างถึงพฤติกรรม การแสดงออกของความรักเป็นม่านทึบเพื่อบดบังความปรารถนาทางเพศที่ซ่อนอยู่ภายใน หรือในบางรายก็แสวงหาเหตุผลเพื่อเป็นข้ออ้างในการหลอกตนเองว่า การร่วมเพศกับคนร่วมสายโลหิตเป็นพฤติกรรมปกติธรรมดาที่คนอื่นก็กระทำกัน ซึ่งการมีคำตอบให้กับตนเองในลักษณะเช่นนี้จะช่วยให้ความวิตกกังวลเชิงคุณธรรมของเขที่เกิดขึ้นจากแรงต้านของซูเปอร์อีโก้ได้รับการผ่อนคลายลงไป หรือในบางรายก็จะมีกานำเอากลไกในหลายรูปแบบวิธีมาใช้ในการจัดการกับความรู้สึกที่คับข้องของตน

แต่อย่างไรก็ตาม ถึงแม้จิตวิเคราะห์ของ فروยด์ จะให้ความสนใจกับแรงขับทางเพศเป็นอย่างมาก และมีการกล่าวถึงประเด็นการสมสู่ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตไว้เป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของทฤษฎี แต่การให้คำตอบเกี่ยวกับสาเหตุของการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลร่วมสายโลหิตภายใต้กรอบวิชาการทางจิตวิเคราะห์ก็ได้มีอธิบายให้เกิดความกระจ่างอย่างแจ่มชัดและเป็นสากลที่สามารถใช้ได้กับทุกกรณี ทั้งนี้เพราะข้อจำกัดของวิธีการศึกษาตามแนวคิดของ فروยด์ ที่มุ่งค้นหาปัจจัยที่เป็นสาเหตุก่อให้เกิดพฤติกรรมของกรณีศึกษาอันเป็นลักษณะเฉพาะของปัจเจกบุคคลในรายกรณีที่มีประวัติและประสบการณ์เป็นของตนเอง หรือแม้บุคคลจะอยู่ในสถานะที่แวดล้อมเดียวกัน มีแรงส่งที่ดึงเครียดไม่แตกต่างกัน และเป็นบุคคลที่มีโครงสร้างทางกายภาพที่เหมือนกัน ก็ไม่ได้เป็นเครื่องยืนยันว่าบุคคลเหล่านั้นจะเลือกตัดสินใจแสดงพฤติกรรมออกมาเหมือนกัน เพราะพัฒนาการของจิตในแต่ละบุคคลนอกจากจะได้รับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมแล้วยังขึ้นอยู่กับ “ตัว” ของเด็กแต่ละคน (constitutional capacities or predispositions) ที่เป็นเสมือนภูมิเดิม (ปราโมทย์ เชาวศิล, 2530: 62) อันเป็นลักษณะของปัจเจกบุคคล

ซึ่งในประเด็นนี้ แนวทางของจิตวิเคราะห์ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะของสาขาวิชาตนเองว่ามีได้เป็นศาสตร์เพื่อการพยากรณ์ แต่เป็นศาสตร์ที่มุ่งค้นหาสาเหตุของพฤติกรรมที่ผ่านมาในอดีตอันเป็นตัวแปรที่เกิดการหยุดนิ่งแล้ว ฉะนั้นจึงมีอาจนำเสนอความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เป็นเหตุและผลที่จะเกิดจากปัจจัยได้อย่างแม่นยำใช้ได้กับทุกเวลา ทุกสถานที่ และทุกกรณี เพราะจิตวิเคราะห์เป็นการศึกษาเกี่ยวกับมนุษย์ที่มีระดับความเป็นอัตวิสัย (subjective) สูง อีกทั้งยังมีลักษณะเป็นระบบเปิดที่มนุษย์และสิ่งแวดล้อมต่างส่งผลกระทบต่อถึงกันได้ตลอดเวลา จึงทำให้มีตัวแปรมากมายเข้ามาเกี่ยวข้อง ทั้งตัวแปรที่เป็นสิ่งแวดล้อมนอกตัวมนุษย์และตัวแปรที่อยู่ภายในตัวมนุษย์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพศสัมพันธ์ในสายเลือด: ความบิดเบี้ยวของวาทกรรมจิตวิทยา

การจัดให้พฤติกรรมความร่วมมือเพศกับบุคคลร่วมสายโลหิตเป็นการกระทำของคนที่มีผิดปกติทางจิต ทั้งที่กรอบคิดทางจิตวิเคราะห์มีความเชื่อว่า โดยพื้นฐานของความปรารถนาทางเพศของมนุษย์ทุกคนล้วนต้องการที่จะได้สมรสรักร่วมกับพ่อหรือแม่ที่เป็นเพศตรงข้ามกับตนเอง นั้นย่อมหมายความว่า การมีอารมณ์ปรารถนาจะกระทำในพฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกติเป็นสิ่งปกติที่มีอยู่ในชีวิตของมนุษย์ แต่การกระทำตามความปรารถนาที่ปกติเป็นพฤติกรรมที่ผิดปกติ ข้อเสนอทางจิตวิเคราะห์ที่เกิดขึ้นจะเป็นสิ่งโน้มนำให้เราเห็นได้หรือไม่ว่า ความผิดปกติของพฤติกรรมสมรสที่เกิดขึ้นระหว่างพ่อหรือแม่กับลูกของตนนั้น เป็นการใส่คุณค่า (value) ลงไปในพฤติกรรมของมนุษย์ โดยที่ในตัวของผู้กระทำเองไม่ได้มีความผิดปกติแต่อย่างใด

ก่อนที่จะสรุปความเห็นจนชี้ชัดลงไปว่าเป็นอย่างไรนั้น สิ่งที่ต้องค้นหาเป็นอันดับแรกก็คือ คำตอบที่จะไขข้อสงสัยถึงความเชื่อมโยงที่ทำให้พฤติกรรมทางเพศดังกล่าวกลายเป็นสิ่งผิดปกติทั้งที่โดยรากเหง้าของการกระทำมาจากความปรารถนาของจิตได้สำนึกที่หาได้ผิดปกติไม่ จากกรอบวิเคราะห์ทางจิตวิทยาของฟรอยด์เกี่ยวกับกระบวนการทางจิตที่แปรเปลี่ยนสัญชาตญาณทางเพศอันเป็นพลังเริ่มต้นที่อยู่ในส่วนลึกของจิตให้เปลี่ยนรูปออกมาเป็นพฤติกรรมทางเพศที่ผิดปกตินั้น จะพบว่า มีขั้นตอนและปัจจัยมากมายที่เข้ามาเกี่ยวข้องตลอดช่วงของกระบวนการ เพื่อตอบข้อสงสัยที่กล่าวมาข้างต้นจึงต้องให้ความสนใจถึงกระบวนการทั้งหมด เพราะการได้ผลลัพธ์ที่ผิดปกติทั้งที่มีวัตถุประสงค์ที่ปกติสมบูรณ์ไม่ได้เบี่ยงเบนไปจากบุคคลปกติทั่วไปเป็นปัจจัยเริ่มต้นนั้น อาจเกิดจากความผิดปกติในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการภายในจิตใจ ซึ่งแนวคิดจิตวิเคราะห์ได้ใช้ประเด็นนี้เป็นหลักในการอธิบายถึงสาเหตุของการมีพฤติกรรมสมรสระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิต โดยชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวเป็นผลมาจากความผิดปกติในการทำหน้าที่ของจิต อีโก้ และ/หรือซูเปอร์อีโก้ที่อยู่ในส่วนของจิตได้สำนึกและ/หรือจิตสำนึกอันสืบเนื่องมาจากความบกพร่องของพัฒนาการในช่วงต่าง ๆ ของชีวิต

แต่สิ่งที่น่าสนใจในความสนใจในวาทกรรมของจิตวิเคราะห์ก็คือ ข้อเสนอในส่วนประกอบสามส่วนที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมของมนุษย์ และประเด็นของจิตสำนึกกับจิตไร้สำนึก ที่มองว่าจิตสำนึกเป็นเรื่องของการใช้เหตุผลที่มีอีโก้และบางส่วนของซูเปอร์อีโก้เป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญ ส่วนจิต

ไร้สำนึกเป็นเรื่องของสัญชาตญาณที่ปราศจากเหตุผลยึดหลักความพึงใจเป็นที่ตั้งและมีอิทธิพลเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญและทรงอิทธิพล แม้บางส่วนของซูเปอร์อีโก้จะอยู่ในส่วนนี้ แต่ก็ยังเป็นเพียงใน ส่วนเล็ก ๆ ของคุณธรรมที่เข้าไปอยู่ร่วมด้วย จิตสำนึกจึงเป็นส่วนที่มีคุณสมบัติของการสำนึก (awareness) ถึงภาวะของจิตตน ในขณะที่จิตไร้สำนึกเป็นส่วนของจิตที่ปราศจากการสำนึก (unawareness) ในภาวะของจิตตน ซึ่งในทั้งสองส่วนของจิตมีอีโก้เป็นส่วนสำคัญในการเปิด-ปิด ช่องทางให้ข้อมูลบางส่วนสามารถผ่านเข้าไปอยู่ในส่วนของจิตสำนึก และบางส่วนต้องถูกเก็บกอดและ ผลักดันไปอยู่ในจิตไร้สำนึกโดยมีพลังจากซูเปอร์อีโก้เข้ามาบีบคั้นร่วมด้วยในหลายกรณี

สัญชาตญาณทางเพศที่ปรารถนาจะผสมสุกับพ่อหรือแม่ที่เกิดกับมนุษย์ทุกคนเป็นส่วนที่มี ทั้งที่เป็นการเก็บกอดซึ่งเกิดขึ้นภายหลังการมีชีวิตด้วยประสบการณ์ของตนและส่วนที่ได้รับจาก การถ่ายทอดมาทางสายเลือดของความเป็นมนุษย์ชาติดังที่ได้กล่าวมาแล้ว อีโก้เป็นฟันเฟืองที่ สำคัญในกระบวนการปิดกั้นไม่ให้แรงขับของสัญชาตญาณที่ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษมี การถ่ายทอดเกิดเป็นความตึงเครียดเพื่อจะมีพฤติกรรมตามแรงส่งของอิด ส่วนในกรณีที่แรง ปรารถนาดังกล่าวเกิดการก่อรูปเป็นพลังขึ้น ไม่ว่าจะด้วยเหตุเพราะสัญชาตญาณในอิดได้รับ การกระตุ้นหรือเพราะประสบการณ์ในช่วงการมีชีวิตเข้ามาเป็นสิ่งเร้าจนทำให้เกิดอารมณ์ ความต้องการที่จะมีเพศปฏิบัติกับพ่อหรือแม่ อีโก้ก็ต้องใช้กลไกเพื่อจัดการลดความคับข้องใจที่ เกิดขึ้นโดยอาจมีซูเปอร์อีโก้เป็นปัจจัยเสริมทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าเป็นปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงใดของ พัฒนาการของบุคคล การเก็บกอดความต้องการที่สังคมไม่ยอมรับให้เข้าไปอยู่ในปริณทณของ จิตใต้สำนึกจึงเป็นช่องทางหนึ่งที่อีโก้จะเลือกใช้ เพื่อป้องกันไม่ให้ความรู้สึกนั้นเบียดตัวไปอยู่ใน จิตสำนึกได้เพราะมีฉะนั้นความกดดันที่เกิดจากความคับข้องใจและความเครียดจะเป็นผลตามมา

อีโก้คือส่วนหนึ่งของอิดที่ได้รับการพัฒนาโดยมีปัจจัยจากสิ่งแวดล้อมเป็นเงื่อนไขสำคัญใน การหล่อหลอมให้อีโก้เจริญสู่มาตรฐานของการทำงานที่ยึดหลักเหตุผล ในขณะที่ซูเปอร์อีโก้คือ ส่วนหนึ่งของอีโก้ที่ได้ผ่านกระบวนการกล่อมเกลางานทางสังคมจนบางส่วนของซูเปอร์อีโก้ถูกซึมซับจน ผังวางอยู่ในจิตไร้สำนึก แต่ถึงอย่างไรก็มีส่วนที่มีฐานที่มั่นอยู่ในจิตสำนึกและร่วมกันทำหน้าที่ใน การส่งแรงต้านหากจะมีพฤติกรรมใดผิดทำนองคลองธรรม แต่การส่งแรงต้านก็กระทำโดยผ่านไป ทางอีโก้เป็นสำคัญ ฉะนั้นอีโก้จึงเป็นเสมือนผู้เลือกสรรที่อยู่ระหว่างแรงปรารถนาของความพึงใจ ความเป็นไปได้ตามหลักเหตุผลและสิ่งที่ควรเป็นตามมาตรฐานทางคุณธรรม ในสามส่วนที่เป็น

ปัจจัยให้อิโก้ นำมาพินิจเพื่อเลือกสรรการแสดงพฤติกรรมนั้น เฉพาะในส่วนของสันชาตญาณที่ เกิดจากความปรารถนาของอิตเท่านั้นที่ไม่สามารถแก้ไขเปลี่ยนแปลงได้ การมีอยู่และการขับเคลื่อนล้วนเป็นไปตามธรรมชาติของมัน อีกทั้งอิตไม่มีความสามารถในการติดต่อกับโลกของความเป็นจริงได้เลย อิตจึงมิใช่ตัวแปรที่จะส่งผลให้เกิดความผิดพลาดของผลลัพธ์จากกระบวนการเกิดพฤติกรรม คงเหลือแต่อิโก้และซูเปอร์อีโก้เท่านั้นที่เป็นตัวแปรซึ่งมีความแตกต่างไปในแต่ละบุคคลอันเป็นผลมาจากกระบวนการเรียนรู้และการพัฒนาที่มีลักษณะเป็นการเฉพาะตัว

อีโก้และซูเปอร์อีโก้ซึ่งมีฐานที่อยู่และเป็นพลังขับเคลื่อนหลักในส่วนของจิตสำนึกซึ่งได้รับการพัฒนาโดยมีประสบการณ์และกระบวนการกล่อมเกลாதาสังคมเป็นปัจจัยสำคัญ เหตุผลของอีโก้และคุณธรรมของซูเปอร์อีโก้จึงเป็นผลผลิตที่เกิดขึ้นจากอำนาจของวาทกรรมทั้งในรูปแบบของการบังคับและ/หรือการครอบงำ วจนภาษาและ/หรืออวจนภาษา ลงโทษและ/หรือให้รางวัล แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นก็คือ สิ่งที่ป้อนเข้าไปในอีโก้และ/หรือซูเปอร์อีโก้เป็นสิ่งที่ถูกต้องจริงแท้เพียงพอที่จะถือว่าเป็นมาตรฐานแห่งเหตุผลและ/หรือคุณธรรมแล้วหรือไม่ ในเมื่อผู้มีอำนาจในการผลิตวาทกรรมถูกผูกขาดอยู่กับคนส่วนน้อยในสังคมที่มุ่งหวังแต่จะแสวงหาหนทางในการยึดครองพื้นที่ของอำนาจให้เบ็ดเสร็จและยาวนานที่สุดเท่าที่จะทำได้ การใช้อำนาจโดยตรงเพื่อการกดบังคับและการสร้างวาทกรรมเพื่อให้คนส่วนใหญ่ยอมรับสภาพการถูกกดขี่ด้วยความยินยอมพร้อมใจจึงเป็นสิ่งที่พบได้เสมอมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้จิตสำนึกของคนส่วนใหญ่ในสังคมเต็มไปด้วยมาตรฐานของเหตุผลและคุณธรรมที่ผลิตขึ้นจากความคิดของคนกลุ่มน้อยที่มีอำนาจเป็นการครอบงำเพื่อผลประโยชน์ของกลุ่มตน ฉะนั้นสิ่งที่อยู่ในจิตสำนึกของคนส่วนมากจึงเป็นจิตสำนึกที่หลอกลวง (false consciousness) เพราะโดยเนื้อแท้แล้วมาตรฐานที่มีอยู่ในจิตสำนึกล้วนเป็นผลมาจากการถูกสังคมนับรวมความคิดที่หลอกลวงให้แก่เรา ซึ่งนอกจากนี้สังคมนับรวมก็คิดกันไม่ให้เราได้มีโอกาสรับรู้ถึงสภาพของสำนึกที่แท้จริงอีกด้วย (สมบัติ พิศระอาด, 2538: 30)

จากข้อสังเกตข้างต้นทำให้เราได้พบความจริงประการหนึ่งว่า จิตสำนึกที่ฟรอยด์บอกว่า เป็นส่วนที่เต็มไปด้วยเหตุผลนั้น แท้จริงมันเป็นเครื่องคิดสรรที่ถูกกำหนดด้วยความคิดของสังคมนับรวม (socially conditioned thought) ซึ่งหากพิจารณาไปในส่วนของอิตที่เป็นสัญชาตญาณในจิตใต้สำนึกเราจะเห็นถึงความเป็นธรรมชาติที่มีจุดมุ่งหมายแท้จริงของมนุษยชาติฝังแน่นอยู่ แต่ถูก

เครื่องคิดสรรที่จอมปลอมคอยสกัดกั้นไม่ให้มนุษย์ได้กระทำตนสอดคล้องกับธรรมชาติที่แท้จริง ด้วยเหตุนี้เองจึงทำให้สัญชาตญาณทางเพศที่ต้องการจะผสมกับบุคคลร่วมสายโลหิตซึ่งเป็น ความปรารถนาสากลของมนุษย์ต้องถูกกดทับไม่ให้มีช่องทางในการแสดงพฤติกรรมออกมา และเมื่อใดที่ความต้องการนั้นสามารถเบียดรีดตัวเองขึ้นมาอยู่ในจิตสำนึกและโน้มนำไปสู่การมี พฤติกรรมทางเพศตามที่ตนเองต้องการได้ พฤติกรรมทางเพศนั้นก็จะเป็นสิ่งผิดปกติก่อนไป ในทันทีด้วยหลักของคุณธรรมและเหตุผลที่จิตสำนึกจอมปลอมใช้ในการตัดสินใจและเลือกสรร

การสร้างวาทกรรมว่าพฤติกรรมทางเพศที่เกิดจากบุคคลร่วมสายโลหิตปฏิบัติกามกิจให้ กันเป็นสิ่งผิดปกติดำเนินการของฟรอยด์นั้น จึงเป็นการกล่าวอ้างที่บิดเบี่ยงไปจากความเป็นจริง ด้วยเหตุที่มาจากการสร้างอีโก้และซูเปอร์อีโก้ ซึ่งทำหน้าที่คัดสรรข้อมูลให้เต็มไปด้วยจิตสำนึกที่ จอมปลอม จึงส่งผลให้ความปกติของปัจจัยต้นที่ได้จากอดีตต้องถูกแปรเปลี่ยนเป็นความผิดปกติใน ผลลัพธ์ที่ได้เมื่อสิ้นสุดกระบวนการเกิดพฤติกรรม ทั้งที่จิตวิเคราะห์ของฟรอยด์เองก็ยอมรับว่า รากเหง้าของพฤติกรรมการผสมระหว่างบุคคลร่วมเครือญาติที่มีอยู่ในอดีตเป็นคุณสมบัติร่วมของ มนุษยชาติ ซึ่งย่อมหมายถึงความเป็นสากลของมวลมนุษย์ที่ต้องการอิสระปราศจากการถูกกดขี่ บังคับ แต่หนทางที่จะนำไปสู่การบรรลุความต้องการสากลของมนุษย์กลับถูกขวางกั้นจาก เครื่องคิดสรรที่จอมปลอมของจิตสำนึก พฤติกรรมของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของจิตสำนึก จอมปลอมจึงมีสภาพที่ขาดวินัย บกพร่อง และหลุดหายไปจากความเป็นมนุษย์สมบูรณ์แบบ

การจัดประเภทให้พฤติกรรมการผสมกับบุคคลร่วมสายโลหิตเป็นพฤติกรรมที่ผิดปกตินั้น จึงเป็นการสรุปโดยมีค่านิยม (value) แฝงอยู่จนเกิดภาพของความแตกต่างและอยู่ตรงข้ามกับ พฤติกรรมทางเพศที่ปกติ และยังไปกว่านั้นก็คือ การกำหนดว่าพฤติกรรมใดปกติหรือผิดปกตินั้น เป็นการกำหนดมาตรฐานโดยใช้มุมมองจากข้อมูลเชิงปริมาณ คือ ยึดพฤติกรรมส่วนใหญ่ของคน ในสังคมเป็นที่ตั้ง เป็นการให้ค่ามาตรฐานโดยยึดหลักสัมพัทธนิยามมากกว่าที่จะพิจารณา ความปกติในเนื้อหาของการกระทำ อีกทั้งยังมีนัยของความเลว ความไม่สมบูรณ์ ความด้อยกว่า และความไม่ถูกต้องแฝงอยู่ ส่งผลให้บุคคลที่มีพฤติกรรมทางเพศในลักษณะที่สอดคล้องกับคน ส่วนใหญ่ของสังคมจะเข้ายึดกุมอำนาจโดยชอบธรรมโดยจะกีดกันและจัดการให้ผู้ที่มิใช่พฤติกรรม

ทางเพศที่ผิดปกติออกไปจากสังคมของตน และ/หรือตกเป็นวัตถุ (object) ให้กลุ่มบุคคลที่เรียกตัวเองว่าผู้มีพฤติกรรมทางเพศที่ปกติเข้ามาศึกษา ถอดรื้อ และสร้างใหม่ให้เป็นไปตามที่คนส่วนใหญ่ประพฤติปฏิบัติได้อย่างเต็มที่ ทั้งที่จำนวนของผู้ประพฤติปฏิบัติกับความถูกต้องในพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นคนละส่วนคนละประเด็นที่แยกต่างหากจากกัน โดยเฉพาะเมื่อพฤติกรรมของคนส่วนใหญ่ในสังคมเป็นผลมาจากการปลูกถ่าย ยัดเยียด และปฏิบัติซ้ำของกระบวนการจิตสำนึกจอมปลอมที่ตลอดเวลาได้ถูกและได้กระทำการผลิตซ้ำชุดวาทกรรม เพื่อตอกย้ำหลักการให้เหตุผลและคุณธรรมลงไปในจิตสำนึกของมนุษย์และแผ่ขยายลงลึกไปยึดพื้นที่ในจิตไร้สำนึกทุกวิถีทาง ฉะนั้นจึงกล่าวได้ว่า การกำหนดค่ามาตรฐานพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ด้วยความปกติของคนส่วนใหญ่ในสังคมจึงเป็นการขัดแย้งและปิดกั้นการเข้าถึงภาวะที่ปกติตามธรรมชาติสากลของมนุษย์ที่แท้จริง

วาทกรรมที่บิดเบี้ยวได้ถูกสร้างขึ้นและเข้ายึดครองพื้นที่ร่วมกับชุดของวาทกรรมอื่นอีกมากมายด้วยการส่งเสริม ยื้อแย่ง และต่อสู้ทั้งในฐานะผู้ใช้ชุดวาทกรรมอื่นเพื่อก่อร่างแห่งอำนาจของตน และในฐานะวาทกรรมเสริมให้วาทกรรมชุดอื่นเถลิงอำนาจได้อย่างมั่นคงและสอดคล้องต้องกันระหว่างชุดวาทกรรมทำให้เกิดเป็นพลังเบียดไล้ชุดวาทกรรมอื่นที่แตกต่างได้อย่างมีประสิทธิภาพ แม้แนวคิดวิเคราะห์จะพยายามสวมเสื้อของความเป็นวิทยาศาสตร์เพื่อให้เกิดช่องทางการเข้ายึดพื้นที่ทางวาทกรรมได้อย่างน่าเชื่อถือ แต่จิตวิเคราะห์ก็มีร่องรอยของการยินยอมและสอดคล้องกับแนวคำสอนในคริสต์ศาสนาที่มีอิทธิพลต่อความเชื่อถือศรัทธาในโลกตะวันตกก่อนที่วิทยาศาสตร์จะถือกำเนิดอย่างเป็นรูปธรรม กรอบคิดจิตวิทยาที่ใช้อธิบายพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือดจึงเป็นไปเพื่อการจัดระเบียบสังคมมากกว่าที่จะทำให้คนได้รับรู้และบรรลุความเป็นมนุษย์สมบูรณ์แบบ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วาทกรรมความเสื่อมถอยทางพันธุกรรม

แม้การศึกษาด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์จะเพิ่งถือกำเนิดขึ้นมาได้ไม่นานนักเมื่อเปรียบเทียบกับกรกำเนิดของสิ่งมีชีวิตที่เรียกว่ามนุษย์ และหากเป็นองค์ความรู้ทางด้านพันธุกรรม (genetics) ยังมีช่วงอายุแห่งการพัฒนาทางวิชาการที่สั้นยิ่ง บุคคลที่บุกเบิกและสามารถอธิบายถึงกลไกทางพันธุกรรมจนเป็นที่ยอมรับของสังคมวิทยาศาสตร์ได้อย่างกว้างขวางเป็นคนแรกคือ เมนเดล (Johann Gregor Mendel, ค.ศ. 1822 - 1884) (Oltmanns and Emery, 2003: 48) โดยชี้ให้เห็นว่าลักษณะของสิ่งมีชีวิตขึ้นอยู่กับสารพันธุกรรมที่รับมาจากพ่อและแม่ ซึ่งมีสองลักษณะคือ ลักษณะเด่น (dominant) กับลักษณะด้อย (recessive) (Molnar, 1992: 34 - 35) อันเป็นผลมาจาก "ยีน" (gene) ที่อยู่ในส่วนของโครโมโซม (chromosome) ซึ่งสามารถสร้างและเพิ่มจำนวน (replication) ได้โดยที่คุณสมบัติไม่เปลี่ยนแปลง (ชัยฤกษ์ มณีพงษ์, 2523: 37) การที่ยีนสามารถถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมได้เพราะโครงสร้างทางเคมีที่อยู่ในดีเอ็นเอในรูปแบบของชุดรหัสข้อมูล (set of coded information) (Ember and Ember, 1993: 45 - 45)

ความเสื่อมถอยทางพันธุกรรม: วาทกรรมเปิดโปงที่ปกปิด

แม้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ที่เกี่ยวกับพันธุกรรมจะเกิดขึ้นหลังข้อห้ามการมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือด แต่การอ้างเหตุผลโดยใช้วิธีการและข้อมูลที่อยู่ในชุดของวาทกรรมทางพันธุกรรมหรือชีววิทยา ได้ถูกหยิบยกมาเป็นประเด็นสำคัญในการแสดงถึงผลเสียที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตอยู่เสมอ ในบางกรณีมีการอ้างย้อนกลับไปถึงในยุคดั้งเดิมก่อนที่จะมีการค้นพบองค์ความรู้ทางพันธุกรรม โดยอธิบายว่าสังคมมนุษย์มีการตระหนักถึงผลเสียทางด้านชีววิทยาที่จะเกิดขึ้นกับทารกที่ถือกำเนิดจากพ่อแม่ที่เป็นเครือญาติทางสายโลหิตมาเป็นเวลานานก่อนการค้นพบองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์ (Wells, 1970: 176) มนุษย์ได้พบว่าการเสื่อมถอยทางพันธุกรรม (degeneration) เป็นผลมาจากการละเมิดข้อห้ามทางเพศดังกล่าวและจะส่งผลที่เลวร้ายต่อสังคมส่วนรวมของมนุษยชาติอีกด้วย ความตระหนักถึงผลเสียที่เกิดขึ้นจากการผสมระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตเป็นความเข้าใจที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติมิใช่เป็นผลมาจากการศึกษาทางวิชาการอย่างเช่นในปัจจุบัน (Westermarck, 1894) ส่วนการค้นพบทางพันธุกรรมเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นภายหลังและสอดคล้องกับสิ่งที่มนุษย์ในยุคก่อนได้เรียนรู้จากธรรมชาติ

ภายหลังการค้นพบองค์ความรู้เกี่ยวกับพันธุกรรม แวดวงวิชาการทั้งทางชีววิทยาและการแพทย์ได้ผลิตชุดวาทกรรมที่มุ่งสะท้อนและอธิบายถึงหลักการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมออกมาอย่างมากมาย การขยับยัดพื้นที่ทางความเชื่อถึงผลร้ายที่เกิดขึ้นจากการผสมระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตโดยการหีบยืมชุดวาทกรรมทางพันธุกรรมมาเป็นเครื่องมือในการสร้างความน่าเชื่อถือ ก็เกิดขึ้นและสามารถเข้าช่วงชิงพื้นที่ได้อย่างไม่ยากนักด้วยกระแสการสยบยอมต่อความน่าเชื่อถือของวิทยาศาสตร์อย่างไม่มีข้อสงสัย ผนวกกับความศรัทธาต่อคำสอนทางศาสนาเป็นพื้นฐาน ความเข้ากันได้ในทิศทางของเป้าหมายในการอธิบายทั้งที่อาจมีความขัดแย้งด้วยวิธีการใช้เหตุผลทำให้กระบวนการปิดช่องทางการแสดงพฤติกรรมกรรมมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลร่วมสายโลหิตถูกตอกย้ำลงไปอย่างได้ผล

วาทกรรมในรูปแบบวิทยาศาสตร์ที่มีข้อมูลจากการทดลองได้ตอกย้ำถึงความเลวร้ายของพฤติกรรมกรรมผสมกับบุคคลร่วมสายโลหิตยิ่งขึ้น ด้วยการอ้างถึงผลเสียทางชีวภาพที่จะเกิดขึ้น (biological ill-effects of inbreeding) ว่าทารกที่เกิดจากพ่อแม่ที่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตร่วมกันจะมีอุบัติการณ์การเกิดความผิดปกติของร่างกายมากกว่าเด็กปกติทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่ง หากพ่อแม่มีความสัมพันธ์ทางสายโลหิตใกล้ชิดกันมากเท่าไรก็จะยิ่งทำให้โอกาสที่จะให้กำเนิดทารกที่ผิดปกติในอัตราที่สูงขึ้นเป็นเงาตามตัว (Oltmanns and Emery, 2002: 48 - 51) ซึ่งเมื่อพิจารณาข้อเท็จจริงจะพบว่า การที่คู่สมรสเป็นบุคคลต่างสายเลือดกันก็ได้เป็นเครื่องยืนยันว่าทั้งสองจะไม่มีโอกาสพบยีนด้อยจากคู่สมรสของตนเอง เพราะแม้คู่สมรสจะเป็นบุคคลนอกเครือญาติกันแต่ถ้าทั้งสองมียีนที่ผิดปกติอยู่ในโครโมโซม การกำเนิดทารกก็อยู่ในอัตราเสี่ยงที่ไม่ได้แตกต่างกันไปจากกัน ปัจจัยสำคัญของประเด็นปัญหาที่แท้จริงเป็นเรื่องของการมียีนที่ผิดปกติในพ่อแม่ไม่ใช่เรื่องของความสัมพันธ์ทางสายโลหิตระหว่างพ่อกับแม่ หากพ่อแม่มียีนปกติทั้งสองฝ่ายการให้กำเนิดลูกก็จะไม่เกิดปัญหา การได้รับยีนผิดปกติไม่ว่าจะเป็นทารกจากพ่อแม่ที่เป็นบุคคลร่วมสายโลหิตหรือไม่ ในทางตรงข้าม หากทั้งสองฝ่ายมียีนที่ผิดปกติโอกาสที่ทารกจะได้รับยีนที่ผิดปกติจากพ่อหรือแม่ก็ย่อมเกิดขึ้นได้ในอัตราส่วนเดียวกัน ภายใต้กฎเกณฑ์เดียวกัน

จากกฎการถ่ายทอดทางพันธุกรรม พบว่ามีข้อเท็จจริงอีกประการหนึ่งที่มักถูกละเลยการอธิบายอย่างตรงไปตรงมาจากชุดวาทกรรมที่ต่อต้านการมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือด ข้อเท็จจริงนั้นก็คือ แม้ในกรณีที่คู่สมรสมียีนด้อยตรงกันแฝงอยู่ภายใต้การชมของยีนเด่น คือ พ่อและแม่เป็นพาหะ (carrier) ของยีนด้อย ก็ไม่ได้หมายความว่าลูกที่เกิดมาต้องแสดงลักษณะของยีนด้อยเสมอ

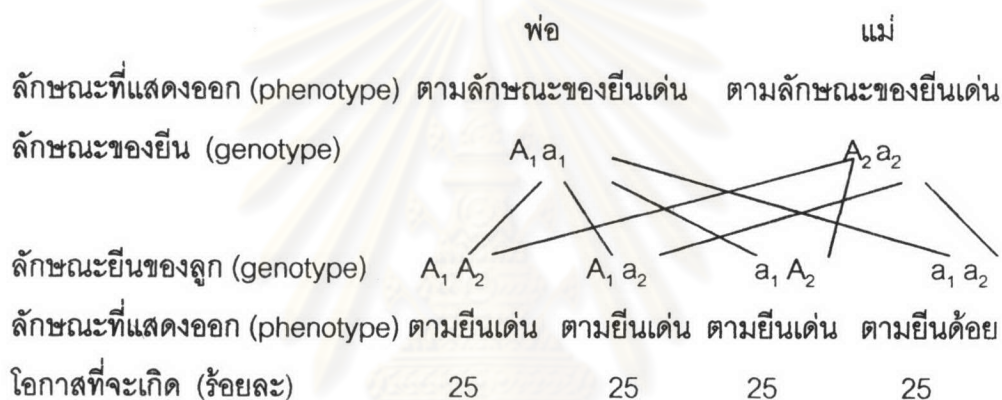
ไป หรือมีโอกาสแสดงลักษณะของยีนด้อยมากกว่าโอกาสที่จะแสดงลักษณะของยีนเด่น เพราะ ยีนด้อยและเด่นมีโอกาสมาจับคู่ในระดับที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 25

ตัวอย่าง

กรณีที่พ่อและแม่เป็นพาหะ (carrier) คือ เป็นผู้มียีนด้อยแฝงอยู่ และสมรสกัน

ลักษณะของยีนเด่น คือ A โดย A_1 เป็นยีนเด่นของพ่อ ส่วน A_2 เป็นยีนเด่นของแม่

ลักษณะของยีนด้อย คือ a โดย a_1 เป็นยีนด้อยของพ่อ ส่วน a_2 เป็นยีนด้อยของแม่

จะเห็นได้ว่า โอกาสที่ทารกจะแสดงลักษณะของยีนด้อยออกมาจะมีเพียงร้อยละ 25 ในขณะที่มีโอกาสจะแสดงลักษณะตามยีนเด่นมีมากถึงร้อยละ 75 โดยมีโอกาสเป็นพาหะที่มียีนด้อยแฝงอยู่เหมือนพ่อ/แม่ผู้ให้กำเนิดร้อยละ 50 ของทั้งหมด หรือร้อยละ 66.7 ของผู้มีลักษณะตามยีนเด่น และมีโอกาสเป็นผู้มีลักษณะตามยีนเด่นโดยไม่มียีนด้อยแฝงอยู่เลย ร้อยละ 25 ของทั้งหมดเท่ากับโอกาสที่จะเป็นผู้แสดงลักษณะตามยีนด้อย ส่วนจำนวนลูกที่เกิดจากพ่อและ/หรือแม่ที่เป็นพาหะของยีนด้อยก็ไม่ได้เป็นเครื่องแสดงถึงโอกาสที่จะเกิดลูกที่มีความผิดปกติมากหรือน้อยตามจำนวนลูก เพราะโอกาสร้อยละ 25 ที่จะแสดงลักษณะตามยีนด้อยนั้น เป็นความน่าจะเป็นของการให้กำเนิดลูกในแต่ละครั้ง ไม่ใช่ความน่าจะเป็นจากการให้กำเนิดลูกทั้งหมด

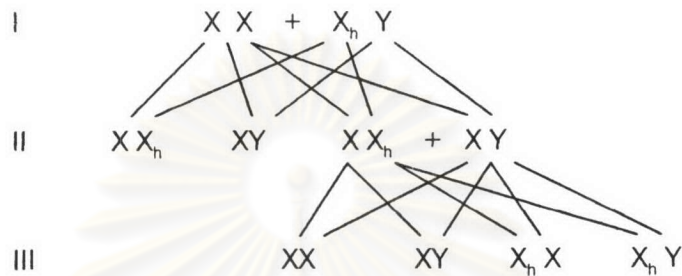
และนั่นเป็นตัวอย่างกรณีที่พ่อและแม่เป็นพาหะทั้งสองฝ่าย ซึ่งหากพ่อหรือแม่เป็นพาหะเพียงฝ่ายเดียว ลูกที่เกิดมาจะไม่มีโอกาสแสดงลักษณะตามยีนด้อยเลย และมีโอกาสที่จะเป็นพาหะที่มียีนด้อยอยู่ในโครโมโซมเพียงร้อยละ 25 หรือ 1 ใน 4 เท่านั้น ในขณะที่มีโอกาสเป็น

บุคคลที่มียีนปกติถึงร้อยละ 50 จากกฎการถ่ายทอดพันธุกรรมจะเห็นได้ว่าการมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือดมิใช่จะก่อให้เกิดแต่ผลเสียจากยีนด้อยของพ่อและแม่ที่เป็นพาหะของยีนด้อยจับคู่กันเท่านั้น เพราะโอกาสที่ยีนเด่นของพ่อและแม่จะจับคู่กันก็มีเท่า ๆ กันถึงมากกว่าแล้วแต่กรณี ดังจะเห็นได้จากการพัฒนาสายพันธุ์ในสัตว์ ซึ่งก็นิยมใช้วิธีการให้สัตว์ร่วมสายเลือดผสมพันธุ์กันเพื่อให้เกิดพันธุ์ที่มีคุณภาพสูง

วิธีคัดกรองพื้นที่ทางความเชื่อในเรื่องนั้นนอกจากการสร้างวาทกรรมโดยการละเลยที่จะอธิบายถึงข้อดีอันสามารถเกิดขึ้นได้แล้ว ยังกลับเลือกที่จะเปิดโปงความเลวร้ายที่อาจจะเกิดขึ้นจากพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิต ทั้งยังมีการยกกรณีตัวอย่างที่แสดงถึงผลร้ายจากการมีลูกของสามีภรรยาที่เป็นบุคคลร่วมสายโลหิต และตัวอย่างที่มักถูกหยิบยกขึ้นมาแสดงอยู่เสมอก็คือ ปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในราชวงศ์ของกษัตริย์ในยุโรป เมื่อ Leopold พระราชโอรสของพระราชินีวิกตอเรียพระองค์หนึ่งสิ้นพระชนม์ด้วยโรค hemophilia หรือเลือดไหลไม่หยุด จากการสืบค้นย้อนหลังไป ทำให้ทราบว่าพระราชินีวิกตอเรียเป็นพาหะของโรคนี้ โดยได้รับยีนของโรค hemophilia มาจากพระราชบิดา

การนำเสนอองค์ความรู้ที่ได้จากกรณีข้างต้นถูกเชื่อมโยงกับโอกาสของการเกิดโรคทางกรรมพันธุ์โดยเฉพาะกรณีการสมรสในเครือญาติ เพราะเมื่อสืบค้นกลับไปถึงเครือญาติในราชวงศ์พบว่ามีการสมรสระหว่างบุคคลที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดทางเครือญาติ การอธิบายปรากฏการณ์นี้จึงถูกคลุกเคล้าระหว่างการสมรสในเครือญาติกับการเกิดขึ้นของโรคที่ติดต่อทางพันธุกรรม ทั้งที่ความจริงโรค hemophilia มีโอกาสเกิดได้เสมอแม้เป็นการสมรสนอกกลุ่ม เพราะเงื่อนไขสำคัญของการเกิดโรคนี้ก็คือ ในโครโมโซมของเพศหญิงมียีนที่แสดงอาการนี้แฝงอยู่ และจะปรากฏอาการขึ้นเมื่อยีนที่เป็นพาหะของอาการนี้ไปอยู่ในลูกผู้ชายของตน ไม่ว่าจะผู้เป็นแม่จะสมรสกับใครก็ตาม และไม่จำเป็นที่ผู้ชายที่เธอสมรสด้วยจะมียีนที่ผิดปกติแฝงอยู่หรือไม่ เพราะแม้เขาเป็นคนปกติ โอกาสที่ลูกชายจะเป็นโรคนี้ก็อยู่ในอัตราเสี่ยงที่เท่ากัน เพราะยีนที่นำโรคนี้เป็นยีนด้อยที่วางตัวอยู่บนโครโมโซมเพศหญิง (X chromosome) เท่านั้น ทำให้เพศของทารกมีความสัมพันธ์กับการแสดงอาการของโรคนี้ด้วย เพราะยีนที่แสดงอาการของโรค hemophilia ที่อยู่บนโครโมโซม X เป็นยีนด้อย ฉะนั้นเมื่อไปจับคู่กับโครโมโซม X ซึ่งไม่มียีนผิดปกติและเป็นยีนเด่นก็จะทำให้ยีนที่แสดงอาการของโรค hemophilia ก็จะถูกยีนเด่นบนโครโมโซม X อีกแห่งข่มไว้ ทำให้ทารกเพศ

หญิงที่เกิดมาไม่มีอาการผิดปกติ แต่จะเป็นพาหะของโรคต่อไป หากโครโมโซม X ของแม่ที่มียีนของโรค hemophilia ไปจับคู่กับโครโมโซม Y ของพ่อ ลักษณะของยีนบนโครโมโซม X ก็จะไม่แสดงลักษณะออกมาได้ เพราะไม่มียีนเด่นที่อยู่บนโครโมโซม X มาช่มไว้ แสดงดังแผนภาพ

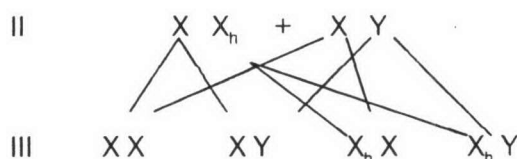

หมายเหตุ : X_n เป็นยีนที่นำโรค hemophilia

แผนภาพ : แสดงการถ่ายทอดพันธุกรรมกรณีที่มียีนด้อยอยู่ในโครโมโซมเพศ

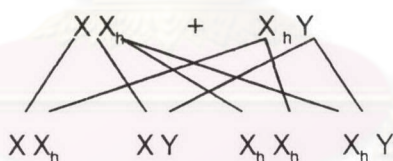
จากแผนภาพ กรณีตั้งต้น (I) พ่อเป็นผู้แสดงอาการ hemophilia สมรสกับแม่ซึ่งปกติ เมื่อให้กำเนิดลูกในรุ่นที่สอง (II) โอกาสที่ลูกจะเป็นพาหะที่มียีนผิดปกติแฝงอยู่โดยไม่มีอาการมากถึงร้อยละ 50 เพราะยีนที่คุมลักษณะดังกล่าวฝังตัวอยู่ในโครโมโซมเพศ X จึงเป็นเหตุให้เฉพาะลูกผู้หญิงเท่านั้นที่เป็นพาหะ ในขณะที่ลูกชายทั้งหมดมียีนเป็นปกติ จากนั้นเมื่อลูกที่เกิดจากพ่อแม่เดียวกันมาสมรสกัน โอกาสที่ลูกสาวซึ่งเป็นพาหะสมรสกับลูกชายที่ปกติจึงเป็นร้อยละร้อยคือทุกกรณี และเมื่อทั้งสองให้กำเนิดลูกในรุ่นที่ 3 (III) ก็จะมีความเป็นไปได้ใน 4 กรณี คือ หญิงปกติ ชายปกติ หญิงเป็นพาหะ และชายเป็นผู้มีอาการ โดยมีโอกาสเกิดขึ้นได้ร้อยละ 25 เท่ากันทุกกรณี การอธิบายแบบนี้จึงดูเหมือนว่าการมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือดจะนำมาซึ่งปัญหาความเสื่อมถอยทางพันธุกรรม แต่ความจริงที่ถูกบิดเบือนโดยการละเลยที่จะพูดถึงก็คือ ในกรณีที่ผู้หญิงเป็นผู้มียีนของ โรค hemophilia แฝงอยู่บนโครโมโซม X ไม่ว่าจะสมรสกับใครโอกาสที่ลูกจะได้รับการถ่ายทอดพันธุกรรมก็ไม่ได้มีความแตกต่างไปจากกรณีการสมรสที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตแต่อย่างใด ดังกรณีแผนภาพด้านล่างเปรียบเทียบกับกรณีตัวอย่างที่ยกมาข้างต้น

แม่เป็นพาหะ พ่อปกติ(นอกเครือญาติ)

ทั้งสองกรณีมีโอกาสการถ่ายทอดพันธุกรรมที่ไม่มีความแตกต่างกันเลย และหากกลับไปพิจารณาที่แผนภาพแสดงการสมรสระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิต จะเห็นได้ว่าลูกที่เกิดขึ้นในรุ่นที่สอง (II) ไม่มีโอกาสที่ลูกชายจะมียืนที่ผิดปกติเลย ฉะนั้นการสมรสระหว่างพี่น้องในรุ่นนี้จึงไม่มีโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ที่ฝ่ายชายจะมียืนของโรค hemophilia อยู่ในโครโมโซม ทำให้โอกาสที่ทารกจะเป็นผู้ป่วยแสดงอาการของโรคจึงมีเพียงร้อยละ 25 แต่หากหญิงคนเดียวกันนี้สมรสกับชายนอกเครือญาติ โอกาสที่เธอจะสมรสกับชายที่มียืนของโรค hemophilia เหมือนกับเธอยอมเกิดขึ้นได้ สิ่งที่ตามมาก็คือ ลูกจะมีโอกาสได้รับยืนที่ผิดปกติมากกว่าในกรณีที่สมรสกับพี่น้องร่วมสายเลือด

แม่เป็นพาหะ พ่อเป็นโรค

ผลที่ได้คือ โอกาสที่ลูกจะมียืนปกติมีเพียงร้อยละ 25 ซึ่งเป็นลูกชาย ในขณะที่อีกร้อยละ 75 เป็นผู้มียืนของโรค hemophilia ทั้งสิ้น โดยผู้หญิงเป็นพาหะร้อยละ 25 ส่วนลูกที่แสดงอาการของโรคจะมีมากถึงร้อยละ 50 โดยเป็นหญิงหรือชายในอัตราส่วนเท่า ๆ กัน ฉะนั้นการที่จะสรุปว่าลูกที่เกิดจากการสมรสของพ่อแม่ที่เป็นคนภายในเครือญาติเดียวกันจะมีโอกาสเกิดมาพร้อมความพิการหรือมียืนที่ผิดปกติมากกว่าลูกที่เกิดจากพ่อแม่ที่เป็นคนนอกเครือญาติสมรสกันจึงไม่ถูกต้องเป็นจริงเสมอไป

จากตัวอย่างทั้งหมดที่ยกมาเป็นการอธิบายการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม โดยใช้คุณลักษณะของยีนเพียงลักษณะเดียวเท่านั้น ทั้งที่ในความเป็นจริงโครโมโซมหนึ่งคู่จะบรรจุยีนที่ทำหน้าที่ควบคุมลักษณะเด่นและลักษณะด้อยมากกว่าหนึ่งลักษณะ ซึ่งเมื่อพิจารณาถึงอัตราส่วนการมีจีโนไทป์และฟีโนไทป์ของลูกผสมในรุ่นที่สองตามกฎ independent assortment ก็จะมี ความซับซ้อนยิ่งขึ้น เพราะลักษณะของฟีโนไทป์และชนิดของจีโนไทป์ล้วนผันแปรตามจำนวนคู่ของยีนที่ควบคุมลักษณะ

กรณีของฟีโนไทป์ในลูกรุ่นที่สองจะมีจำนวนของชนิดและมีความสัมพันธ์กับจำนวนคู่ของยีนที่แตกต่างกัน (heterozygus) เช่น หากลูกรุ่นที่ 1 มียีนที่ควบคุมลักษณะเป็น Ss นั่นคือมียีนต่างกัน 1 คู่ ลูกที่เกิดขึ้นในรุ่นที่ 2 จากการผสมพันธุ์ของพ่อแม่ที่มีลักษณะยีนตามรุ่นที่ 1 จะแสดงฟีโนไทป์ได้ 2 ชนิด คือ S- กับ ss ซึ่งแสดงออกมาสองอย่าง คือตามลักษณะยีนเด่นกับตามลักษณะยีนด้อย จำนวนชนิดของฟีโนไทป์ในลูกรุ่นที่สองที่ยีนต่างกัน 1 คู่ อาจเขียนสูตรได้เป็น 2^1 ชนิด หากจำนวนคู่ของยีนแตกต่างกัน 2 คู่ เช่น SsYy ลูกในรุ่นที่สองจะให้ลักษณะฟีโนไทป์ที่แตกต่างกัน 4 ชนิด S-Y-, S-yy, ssY- และ ssyy ดังนั้นลูกรุ่นที่สองมียีนแตกต่างกัน 2 คู่ จะมีฟีโนไทป์เท่ากับ 2^2 ชนิด หากมียีนที่แตกต่างกัน 3 คู่ก็จะมีฟีโนไทป์เท่ากับ 8 ชนิด หรือ 2^3 ชนิด ฉะนั้นอาจสรุปได้ว่า หากมีจำนวนคู่ของยีนที่แตกต่างกัน n คู่ ลูกที่เกิดมาในรุ่นที่ 2 จะมีฟีโนไทป์แตกต่างกัน เท่ากับ 2^n ชนิดเสมอ

ส่วนจำนวนชนิดของจีโนไทป์ที่จะได้ในลูกรุ่นที่ 2 ก็มีความสัมพันธ์กับจำนวนยีนที่แตกต่างกันเช่นกัน เช่น ลูกรุ่นที่ 1 มียีนแตกต่างกัน 1 คู่ คือ Ss ลูกรุ่นที่สองมีจีโนไทป์ 3 แบบ คือ SS, Ss และ ss หากมียีนที่แตกต่างกัน 2 คู่ ลูกในรุ่นที่ 2 ก็จะมีจีโนไทป์ได้ 9 แบบ หรือ 3^2 ชนิด หากมียีนแตกต่างกัน 3 คู่ จะมีจีโนไทป์ได้ 27 แบบ หรือ 3^3 ชนิด โดยสรุปหากมียีนที่แตกต่างกัน n ชนิด ลูกรุ่นที่สองจะมีจีโนไทป์ได้ 3^n ชนิดเสมอ

หากจะพิจารณาเฉพาะจีโนไทป์ในลูกรุ่นที่ 2 เปรียบเทียบกับจีโนไทป์ของพ่อแม่ในรุ่นที่ 1 พบว่าจำนวนของลูกรุ่นที่ 2 ที่มีจีโนไทป์เหมือนฝ่ายพ่อหรือฝ่ายแม่ก็มีความสัมพันธ์กับจำนวนคู่ที่แตกต่างกันของยีนเช่นกัน กล่าวคือ ถ้ากรณีทีจีโนไทป์ของพ่อแม่เป็น Ss ซึ่งมียีนแตกต่างกัน 1 คู่ ลูกในรุ่นที่ 2 ที่มีจีโนไทป์เหมือนฝ่ายพ่อหรือฝ่ายแม่ คือ SS หรือ ss หรือ 1 รายจากลูกทั้งหมด

4 ราย หรือในอัตราส่วน 1:4 หากจำนวนคู่ของยีนเพิ่มเป็น 2 คู่ ลูกรุ่นที่ 2 ที่มีจีโนไทป์เหมือนกับของพ่อหรือแม่จะมีได้ในอัตราส่วน 1:16 หรือ 1 ใน 4^2 หากมีจำนวนของคู่อีนเป็น 3 คู่ ทำให้ลูกที่มีจีโนไทป์เหมือนพ่อหรือแม่เท่ากับ 1:64 หรือ 1 ใน 4^3 โดยสรุปหากลูกรุ่นที่ 1 มียีนแตกต่างกัน n คู่ ลูกรุ่นที่ 2 ที่มีจีโนไทป์เหมือนฝ่ายพ่อหรือฝ่ายแม่เท่ากับ 1 ใน 4^n ซึ่งจะมีโอกาสเกิดขึ้นน้อยลงเรื่อย ๆ ในลักษณะผกผันกับจำนวนคู่อีนที่แตกต่างกันในโครโมโซมของพ่อและแม่ ทั้งหมดแสดงให้เห็นถึงโอกาสความน่าจะเป็นของการถ่ายทอดลักษณะตามพันธุกรรมที่หากมีจำนวนยีนที่ควบคุมลักษณะหลายลักษณะก็จะยิ่งเกิดความหลากหลาย และอัตราส่วนของโอกาสที่ลูกจะได้รับยีนที่ผิดปกติจากพ่อแม่จนเกิดลักษณะตามยีนนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับโอกาสการได้รับยีนที่ปกติก็จะอยู่ในระดับต่ำ

วิธีการเลือกยกตัวอย่างที่สอดคล้องกับวาทกรรมของตน ปิดกั้นข้อมูลของวาทกรรมอื่น และเลือกที่จะละเลยการเปิดเผยความจริงในรายละเอียด ได้แสดงออกมาอย่างชัดเจนในวาทกรรมที่ต่อต้านการมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือดด้วยกระบวนการใช้เหตุผลทางพันธุกรรม วิธีการเช่นนี้จึงเป็นการนำข้อเท็จจริงทางพันธุกรรมบางประการมาใช้เป็นเหตุผลสนับสนุนข้อเสนองานของตน และเป็นการนำเรื่องของผลผลิตที่ได้จากการผสมมาเป็นประเด็น ประหนึ่งว่าการผสมจะต้องเป็นไปเพื่อการมีลูกอันเป็นผลผลิตสุดท้าย นั่นแสดงถึงกรอบคิดที่แฝงอยู่เป็นรากฐานความคิดที่มุ่งเป้าหมายของการมีเพศสัมพันธ์ว่ามุ่งสู่การมีลูก ทั้งที่ความเป็นจริงการผสมที่มีได้มีเป้าหมายแห่งการมีทายาทก็ปรากฏให้เห็นได้ในสังคม ดังที่กล่าวมาแล้วในบทที่ 2 และถ้าเป็นการผสมเพื่อเป้าหมายคือความสุขจากการได้ประกอบกิจ เหตุผลทางพันธุกรรมที่ใช้อ้างย้อมไม่สามารถอธิบายได้ โดยเฉพาะเมื่อโลกปัจจุบันการคุมกำเนิดสามารถกระทำได้อย่างมีประสิทธิภาพและผลสัมฤทธิ์ในระดับสูง จนไม่ต้องกังวลประเด็นถึงความเสื่อมถอยทางพันธุกรรมที่จะเกิดกับลูกอีกต่อไป และหากจะพิจารณาถึงลักษณะอื่นนอกจากลักษณะทางกายภาพ การเสื่อมถอยทางพันธุกรรม ไม่ได้เป็นเหตุผลที่สมบูรณ์ถ้าจะใช้ในการอธิบายถึงลักษณะทางจิตใจ เพราะลูกที่เกิดมาจะดีหรือชั่วหรือมีพฤติกรรมอย่างไรขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นร่วมด้วย (Goode, 1964: 12 - 13) จากเหตุผลทั้งหมดที่กล่าวมา ทำให้วาทกรรมด้านความเสื่อมถอยทางพันธุกรรมถูกลดทอนพลังในการอธิบายข้อห้ามการมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือดลงอย่างยากที่จะหลีกเลี่ยงได้

วาทกรรมด้านกฎหมาย: วิธีบังคับแห่งบทลงโทษ

เมื่อการมาอยู่รวมกันของมนุษย์ได้วิวัฒนาการอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นสังคมทำให้เกิดเงื่อนไขที่จะต้องมีการบังคับเพื่อการอยู่ร่วมกัน รวมถึงบทลงโทษผู้ที่ฝ่าฝืน ซึ่งนั่นหมายถึง “กฎหมาย” กฎหมายจึงเป็นกฎเกณฑ์ที่กำหนดแบบแผนความประพฤติของมนุษย์ในสังคมและเป็นหลักในการปกครอง (ภริชญา วัฒนรุ่ง, 2544a: 1) เป็นวาทกรรมที่ถูกตราขึ้นเพื่อใช้บังคับและควบคุมสมาชิกในสังคมให้ประพฤติปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน โดยมีบทลงโทษเป็นเครื่องมือบังคับกฎหมายกับบทลงโทษจึงเป็นสิ่งคู่กัน เพราะหากข้อกำหนดใดไม่มีบทลงโทษเป็นสภาพบังคับ (sanction) ข้อกำหนดนั้นย่อมเป็นเพียงกฎเกณฑ์ที่ไม่ใช่กฎหมาย (โกลิน พलगู และชาญชัย แสงศักดิ์, 2543: 1) ซึ่งในอดีต มักกำหนดให้ผู้ที่มีพฤติกรรมอันก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้อื่นโดยมิชอบจะต้องได้รับโทษในลักษณะตอบแทนอย่างสาสม นั่นคือให้อำนาจแก่ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการถูกกระทำสามารถกระทำการแก้แค้นต่อบุคคลผู้ก่อการอันมิชอบนั้นให้ได้รับความเสียหายในทำนองเดียวกันและในระดับความรุนแรงที่เท่าเทียม หรือใกล้เคียงกันกับที่ตนได้รับมาแล้วเป็นการตอบแทน อันเป็นลักษณะของกฎหมายตาลิโ (lex talionis) จนต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดใหม่ที่เห็นว่าการลงโทษแบบแก้แค้นมิได้ก่อให้เกิดผลดีต่อผู้ที่เสียหาย นอกจากความรู้สึกลงใจที่อาจจะเกิดความพึงพอใจที่ได้เป็นฝ่ายกระทำโต้ตอบ นอกจากนี้ยังอาจก่อให้เกิดผลเสียตามมาเพราะการแก้แค้นของผู้เสียหายเป็นการก่ออาชญากรรมซ้ำขึ้นอีกด้วยวิธีคิดใหม่ทำให้การลงโทษผู้กระทำผิดได้รับการเปลี่ยนแปลงไปสู่การชดใช้ด้วยทรัพย์สินให้บุคคลที่ได้รับความเสียหายได้รับการชดเชยด้วยทรัพย์สินจากผู้กระทำผิดในอัตราตามที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ซึ่งผู้กระทำความผิดจะต้องมอบทรัพย์สินตามจำนวนนั้นแก่ผู้ที่ตนเองไปกระทำละเมิดจนเกิดความเสียหายแก่เขาตามมา (ร.แสงกาต์, 2491: 74)

สำหรับบทลงโทษผู้กระทำความผิดในประเทศไทย ก็มีลักษณะที่ไม่แตกต่างไปจากที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น กล่าวคือ ความเสียหายที่เกิดจากการกระทำอันมิชอบของบุคคลอื่นมักจะจบลงโดยการที่ผู้เสียหายได้รับชดใช้ค่าเสียหายเป็นทรัพย์สินจากผู้กระทำต่อตน ซึ่งหากใช้กรอบของบทลงโทษผู้กระทำผิดจะพบว่า สังคมในช่วงต่อจากการใช้กฎหมายของการแก้แค้นเป็นบทลงโทษเป็นสังคมที่ยังไม่มีข้อกำหนดและบทลงโทษที่มีลักษณะตามหลักการของกฎหมายอาญา เพราะการชดเชยค่าเสียหายที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลทั้งสองฝ่ายมีความใกล้เคียงกับหลักของการชดใช้

อันเกิดจากเหตุของการละเมิดตามวิธีการทางแพ่งมากกว่า (รองพล เจริญพันธ์, 2520: 6) จนกระทั่งในเวลาต่อมาจึงมีการกำหนดโทษทางอาญาให้สอดคล้องกับรากฐานของนิติปรัชญาที่ถือว่ารัฐเป็นผู้เสียหายหลักที่เกิดจากการกระทำที่เป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามของกฎหมายอาญาในทุกกรณี นอกเหนือไปจากความเสียหายอันเกิดกับบุคคลที่ถูกกระทำ ฉะนั้นการชดเชยค่าเสียหายให้แก่บุคคลคู่กรณีเพียงอย่างเดียวจึงเป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องสอดคล้องกับหลักการของกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญาจัดเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายมหาชนเพราะมีความสัมพันธ์กับการใช้อำนาจและผลประโยชน์ของรัฐโดยตรง⁹ (David, 1972: 106 - 107) แม้ในบางกรณีจะมีลักษณะที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ระหว่างปัจเจกชนเพียงสองฝ่าย กฎหมายก็เปิดช่องให้มีการยอมความกันได้ แต่เมื่อพิจารณาถึงรากเหง้าของกฎหมายก็จะพบว่า การเปิดช่องให้ทั้งสองฝ่ายนั้นเป็นข้อยกเว้นมากกว่าข้อปฏิบัติ และแท้จริงบรรดากฎหมายที่รัฐบัญญัติขึ้นก็ล้วนเป็นไปเพื่อป้องกันไม่ให้สังคมได้รับผลกระทบอันไม่พึงปรารถนาจากการกระทำของบุคคล โดยเฉพาะกฎหมายอาญาที่มีการบัญญัติไว้อย่างชัดเจนว่าการกระทำใดเป็นความผิด ใครเป็นผู้ต้องรับโทษ และต้องโทษอย่างไร มากน้อยแค่ไหน เพียงใด (LaFave and Scott, 1972: 5)

กฎหมายไทย: ว่าด้วยกฎหมายอาญา

กฎหมายอาญาของไทยตามหลักฐานเท่าที่จะสามารถค้นพบได้มีมาตั้งแต่ในสมัยสุโขทัย ซึ่งโดยเนื้อหาแสดงให้เห็นว่าได้รับอิทธิพลมาจากกฎหมายอินเดียเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะจากคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ของมโนสาราจารย์ (สุโขทัยธรรมมาราช, 2544: 9 - 10) อย่างไรก็ดี เอกสารที่เกี่ยวกับกฎหมายได้สูญหายไปจากการถูกเผาทำลายเมื่อครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาในปี พ.ศ. 2310 ที่หลงเหลือก็กระจัดกระจายอยู่ตามหัวเมือง เมื่อพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราชขึ้นครองราชย์จึงได้มีการรวบรวมและชำระกฎหมายขึ้นอีกครั้ง ในปี พ.ศ. 2328 และมีการประกาศใช้ในเวลาต่อมา ซึ่งเป็นที่รู้จักกันในชื่อ “กฎหมายตราสามดวง” (ดำรง ธรรมารักษ์,

⁹ การจัดประเภทของกฎหมายอาญาว่าเป็นส่วนหนึ่งของกฎหมายมหาชนหรือกฎหมายเอกชนนั้น ขึ้นอยู่กับการให้คำจำกัดความของนักกฎหมายแต่ละท่าน ศึกษาได้จาก หยุต แสงอุทัย (2523) และบรรณศักดิ์ อูวรรณโณ (2537)

2538: 15) จนกระทั่งในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว จึงได้มีการจัดทำกฎหมายอาญาในรูปประมวลกฎหมายขึ้น และประกาศใช้ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2451 เรียกว่า “กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127” (ภริชญา วัฒนรุ่ง, 2544b: 190)

แต่เพราะอิทธิพลของลัทธิล่าอาณานิคมจากประเทศตะวันตกที่ประเทศไทยต้องเผชิญอยู่ในขณะนั้นเป็นปัจจัยหลักประการหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยเลือกที่จะใช้ระบบกฎหมายประเภทมีลายลักษณ์อักษรแบบประมวลกฎหมาย โดยมีระบบกฎหมายจากในหลายประเทศเป็นแบบอย่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งประมวลกฎหมายของประเทศในโลกดตะวันตก ดังจะเห็นได้ว่า ในการร่างกฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127 ที่แม้ผู้ร่างจะเทียบเคียงกับประมวลกฎหมายอาญาจากหลายประเทศ กล่าวคือ

1. ประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส ค.ศ. 1810
2. ประมวลกฎหมายอาญาเยอรมัน ค.ศ. 1870
3. ประมวลกฎหมายอาญาฮังการี ค.ศ. 1879
4. ประมวลกฎหมายอาญาเนเธอร์แลนด์ ค.ศ. 1881
5. ประมวลกฎหมายอาญาอิตาลี ค.ศ. 1889
6. ประมวลกฎหมายอาญาอียิปต์ ค.ศ. 1904
7. ประมวลกฎหมายอาญาอินเดีย ค.ศ. 1860 และ
8. ประมวลกฎหมายอาญาญี่ปุ่น ค.ศ. 1907

จากประมวลกฎหมายที่ผู้ร่างเลือกที่จะนำมาใช้เทียบเคียงในการยกร่างกฎหมายอาญาของไทย มีประมวลกฎหมายอาญาของประเทศที่อยู่ซีกโลกตะวันออกเพียง 2 ฉบับที่ถูกเลือกมาประกอบการเทียบเคียง ส่วนอีก 6 ฉบับมาจากประมวลกฎหมายอาญาของอีก 6 ประเทศในโลกดตะวันตก และยิ่งไปกว่านั้นก็คือ เป็นการเทียบเคียงที่ผู้ร่างให้ความสำคัญกับบทบัญญัติของประมวลกฎหมายอาญาอิตาลีและประมวลกฎหมายอาญาเนเธอร์แลนด์มากที่สุด (หยุด แสงอุทัย, 2495: 59 - 63) การตัดสินใจของรัฐที่จะดำเนินการยกร่างประมวลกฎหมายขึ้นในประเทศไทย รวมถึงรายละเอียดในวิธีการและเนื้อหาของประมวลกฎหมายล้วนเป็นสิ่งที่แสดงถึงอำนาจเบ็ดเสร็จของรัฐที่ยกร่างขึ้นเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่รัฐต้องการ ดังนั้นการที่รัฐให้สิทธิ์แก่ผู้ร่าง

ในการเลือกเทียบเคียงประมวลกฎหมายและยกร่างประมวลกฎหมายของไทยจึงเป็นการใช้อำนาจที่รัฐมีอยู่ไปกำหนดให้คนของรัฐสร้างประมวลกฎหมายให้เป็นไปตามที่รัฐต้องการเพื่อใช้ประมวลกฎหมายที่ร่างขึ้นเป็นเครื่องมือในการยึดครองและรักษาอำนาจให้เข้มแข็งและคงอยู่กับรัฐต่อไป วาทกรรมทางกฎหมายจึงเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่รัฐนำมาใช้เพื่อลดทอนอำนาจของส่วนอื่นและเพิ่มอำนาจให้แก่ตนเพื่อให้รัฐสามารถเข้าไปจัดระเบียบสังคมได้อย่างเบ็ดเสร็จที่สุดทั้งในมิติความกว้างและความลึก

เมื่อรัฐอยู่ในฐานะผู้เสียหายหลักของผู้ฝ่าฝืนกฎหมายอาญา ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาจึงมิใช่เพียงการกระทำที่ฝ่าฝืนข้อห้ามในกฎหมายอันก่อให้เกิดผลเสียหายต่อบุคคลอื่นเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการงดเว้นการกระทำซึ่งตนมีหน้าที่จะต้องกระทำตามที่กฎหมายบัญญัติเป็นข้อบังคับไว้อีกด้วย ซึ่งกระบวนการดำเนินการฟ้องร้อง พิจารณาตัดสิน และลงโทษ ล้วนเป็นอำนาจหน้าที่ของของรัฐผ่านกลไกตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์แล้วแต่กรณี (Perkins, 1969: 9 - 11) ซึ่งในระบบกฎหมายไทยก็มีลักษณะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพียงแต่เปิดโอกาสให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายมีอำนาจที่จะนำเรื่องขึ้นสู่กระบวนการทางกฎหมายโดยการฟ้องร้องผู้กระทำความผิดในฐานะตนได้รับความเสียหายได้อีกทางหนึ่ง นอกเหนือจากการให้อำนาจแก่พนักงานอัยการซึ่งเป็นบุคคลของรัฐทำหน้าที่นำเรื่องเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม เพียงแต่อำนาจในการตัดสินพิพากษาและการลงโทษผู้กระทำความผิดนั้นเป็นสิทธิ์ของรัฐแต่ผู้เดียว เอกชนผู้ได้รับความเสียหายไม่มีอำนาจลงโทษผู้กระทำความผิดได้

ความผิดตามกฎหมายอาญาของไทยถ้าพิจารณาถึงผลกระทบที่เกิดแก่สังคมหากมีการฝ่าฝืน สามารถจัดแบ่งออกได้เป็น 12 ประเภท คือ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2544: 14)

1. ความผิดเกี่ยวกับความมั่นคงแห่งราชอาณาจักร
2. ความผิดเกี่ยวกับการปกครอง
3. ความผิดเกี่ยวกับความยุติธรรม
4. ความผิดเกี่ยวกับศาสนา
5. ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน
6. ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน

7. ความผิดเกี่ยวกับการปลอมและการแปลง
8. ความผิดเกี่ยวกับการค้า
9. ความผิดเกี่ยวกับเพศ
10. ความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย
11. ความผิดเกี่ยวกับเสรีภาพและชื่อเสียง
12. ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน

อย่างไรก็ตาม ปัจจัยสำคัญที่ทำให้กฎหมายสามารถควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมได้ก็คือ การมีบทลงโทษ โทษและการลงโทษที่เกิดขึ้นจึงเป็นสาระสำคัญในการปูทางให้อำนาจแก่กฎหมาย ส่วนจะกำหนดโทษในลักษณะใดนั้นขึ้นอยู่กับปรัชญาความคิดที่เป็นรากเหง้าว่ายึดถือแนวทางทฤษฎีสัมบูรณ์ (absolute theory) หรือทฤษฎีสัมพัทธ์ (relative theory) เป็นสำคัญ (Carl Ludwing von Bar and others. 1968: 379) กลุ่มที่ยึดแนวทางทฤษฎีสัมบูรณ์จะถือว่าบุคคลผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษโดยมิอาจหลีกเลี่ยงได้ ทั้งนี้เพราะการลงโทษเป็นสิ่งที่มิได้อยู่โดยธรรมชาติในความผิดทุกความผิด การลงโทษจึงมีอยู่คู่กับการกระทำความผิดโดยไม่สามารถแยกออกจากกันได้ เมื่อบุคคลใดกระทำความผิดบุคคลผู้นั้นก็ต้องแบกรับการลงโทษที่ติดมากับการกระทำความผิดด้วยเสมอ รัฐซึ่งเป็นองค์กรที่ถูกจัดตั้งขึ้นภายหลังจึงมีฐานะเป็นเพียงโครงสร้างหนึ่งของสังคมในการที่จะเข้ามาดำเนินการลงโทษผู้กระทำความผิดให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของธรรมชาติเท่านั้น การลงโทษจึงเป็นผลตอบแทนที่ผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับ โดยไม่ได้ให้ความสำคัญกับประโยชน์ที่สังคมจะได้รับจากการลงโทษนั้น

จากแนวคิดข้างต้น ทำให้เกิดแนวคิดที่มุ่งประโยชน์สูงสุดที่ได้จากการลงโทษตามกฎหมาย ซึ่งประโยชน์สมควรตกแก่ทุกฝ่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในกรณีที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็ บังเจกบุคคลผู้ถูกกระทำให้เสียหาย รัฐผู้ซึ่งได้รับผลกระทบจากการกระทำในทุกกรณี หรือแม้แต ่กับตัวผู้กระทำความผิดในฐานะผู้ก่อการ การลงโทษตามกฎหมายจึงต้องเป็นไปอย่างถูกต้อง ยุติธรรมในการที่จะนำมาซึ่งประโยชน์แก่ทุกฝ่าย แนวคิดที่เน้นการก่อประโยชน์ให้แก่ทุกฝ่ายได้ กลายมาเป็นรากฐานสำคัญของกลุ่มทฤษฎีสัมพัทธ์ ที่มีการกำหนดโทษนอกจากจะพิจารณาจาก ความผิดที่ได้กระทำไปแล้วยังต้องคำนึงถึงตัวผู้กระทำผิดในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลและให้ ความสำคัญกับอิทธิพลของสภาพแวดล้อมอื่นด้วย ลักษณะและอัตราโทษที่ได้รับจะต้องเป็นไป

เพื่อให้ผู้กระทำความผิดเกิดสำนึกเกรงกลัวและกลับตัวเป็นคนดี และ/หรือทำให้สมาชิกในสังคมได้รับความปลอดภัยจากการกระทำความผิด จึงเป็นการลงโทษที่ยืดประโยชน์ในปัจจุบันและอนาคตเป็นรากฐานสำคัญ เพราะสิ่งที่เกิดขึ้นแล้วย่อมไม่อาจแก้ไขให้กลับมาอยู่ในสภาพเดิมอย่างสมบูรณ์ได้

วาทกรรมที่ใช้สร้างความชอบธรรมในการนำกฎหมายที่มีบทลงโทษและลิดรอนสิทธิส่วนบุคคลมาใช้ได้อย่างชอบธรรมก็คือ การอ้างถึงหลักความยุติธรรม ว่าหากมีบุคคลใดในสังคมกระทำความผิดขึ้นก็เป็นสิ่งยุติธรรมที่ผู้กระทำความผิดนั้นจะต้องได้รับโทษเพื่อเป็นการตอบแทนรัฐในฐานะที่เป็นศูนย์รวมของอำนาจจึงมีความจำเป็นและสมควรเข้ามารับผิดชอบต่อการออกกฎหมาย กำหนดโทษ ตัดสินโทษ และนำตัวผู้กระทำความผิดไปลงโทษให้ได้สัดส่วนที่เหมาะสมกับความผิดที่ได้กระทำไป อีกทั้งยังเป็นการป้องกันสังคมส่วนรวมให้ปลอดภัยจากความเสียหายอันจะเกิดขึ้นจากผู้กระทำความผิดอีกด้วย (เสริม วินิจจยกุล, 2482: 7 - 9) ซึ่งผลที่ได้จากวาทกรรมที่อ้างความชอบธรรมในการเข้าแทรกแซงของรัฐทำให้รัฐและอำนาจรัฐได้รับการยอมรับและทวีความเข้มแข็งยิ่งขึ้น ซึ่งทั้งหมดเป็นผลมาจากการผลิตซ้ำวาทกรรมเพื่อสถาปนาอำนาจขึ้นในสังคมในขณะเดียวกันอำนาจที่ถูกปลุกปลองบนสังคมก็ช่วยปูทางและส่งเสริมให้วาทกรรมสามารถเข้ายึดพื้นที่และเบียดไล่วาทกรรมชุดอื่นที่แตกต่างไปจากตนได้สะดวกยิ่งขึ้น อำนาจและวาทกรรมจึงเป็นเป้าหมายและวิธีการของกันและกันในลักษณะของการส่งเสริม ความสอดคล้องต้องกันเพื่อผนึกกำลังและต่อสู้ช่วงชิงพื้นที่การยอมรับจากอำนาจและวาทกรรมชุดอื่น

กฎหมายไทย: ว่าด้วยกฎหมายครอบครัว

หากย้อนกลับไปสืบค้นในเอกสารทางการที่ปรากฏอยู่จะพบว่า กฎหมายครอบครัวในยุคแรกเริ่มของสังคมไทยมีปรากฏอยู่ในกฎหมาย “พระไอยการลักษณะผัวเมีย” ที่มีผลบังคับใช้มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1361 ในรัชสมัยของสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1 ช่วงต้นสมัยอยุธยา ในพระไอยการลักษณะผัวเมียบันทึกไว้ว่ากษัตริย์โบราณได้มีพระราชบัญญัติบทมาตราเกี่ยวกับผัวเมียซึ่งปรากฏในคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ นั่นคือ ได้รับอิทธิพลมาจากคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ของอินเดียเหมือนกับกฎหมายลักษณะอื่น ๆ เช่น พระธรรมนูญพระไอยการลักษณะวิวาท พระไอยการทาศษ พระไอยการกรมศักดิ์ แต่ก็เป็นการยากยิ่งที่จะกำหนดได้อย่างแน่ชัดว่าคัมภีร์พระธรรมศาสตร์

แพร่เข้ามาสู่สังคมไทยในยุคโคสสมัยใด แต่คาดว่ามันจะเป็นในช่วงพุทธศตวรรษที่ 12 - 13 ลงมา กฎหมายลักษณะหัวเมืองนี้ใช้บังคับมายาวนานหลายร้อยปี จนกระทั่งสมัยรัตนโกสินทร์ (วิระดา สมสวัสดิ์, 2540: 8) ในรัชสมัยของพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ได้โปรดให้ชำระตัวบทกฎหมายต่าง ๆ บรรจุไว้ในกฎหมายตราสามดวง (ดำรง ธรรมารักษ์, 2538: 14 - 17)

เนื้อหาของของกฎหมายครอบครัวในยุคสมัยนั้นมีการบัญญัติให้อำนาจแก่สามีได้อย่างกว้างขวางทั้งอำนาจในการปกครองที่สามารถตีโบยหญิงผู้เป็นภรรยาได้โดยไม่มีควมผิดฐานทำร้ายร่างกาย หรือการให้อำนาจการมีภรรยาได้เท่าที่ฝ่ายชายต้องการและมีความสามารถ ตั้งแต่เมืงกลางเมือง เมืงกลางนอก เมืงกลางทาศี ภริยาพระราชทานไปจนถึงภริยาทูลขอพระราชทาน ทั้งหมดจึงเป็นภาพสะท้อนที่แสดงถึงอิทธิพลของวัฒนธรรมอินเดียที่ให้การยกย่องสถานภาพของชายมากกว่าหญิง และถูกส่งต่อเข้ามาในคัมภีร์พระธรรมศาสตร์ที่ไทยรับเข้ามาเป็นต้นแบบในการบัญญัติกฎหมายไทย ความเปลี่ยนแปลงในเนื้อหาของที่สำคัญประการหนึ่งของกฎหมายครอบครัวได้เกิดขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อมีการตรากฎหมายห้ามสามีขายภรรยาให้แก่ผู้อื่นโดยปราศจากการยินยอมของภรรยาผู้นั้น ซึ่งแม้กฎหมายจะยังคงให้อำนาจแก่สามีที่จะจำหน่ายภรรยาของตนต่อบุคคลอื่นได้ในฐานะที่ภรรยาเป็นสมบัติส่วนตัวของตน แต่การที่กฎหมายบัญญัติห้ามการขายถ้าภรรยาไม่ยินยอมในการกระทำของสามีนั้นเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า รัฐได้เริ่มมีการเปลี่ยนฐานความคิดและกำหนดวาทกรรมทางกฎหมายขึ้นมาใหม่ โดยการให้สิทธิ์แก่ภรรยาในฐานะทรัพย์สินที่พิเศษกว่าทรัพย์สินทั่วไป คือสามารถมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเส้นทางความเป็นไปของตัวเองทรัพย์สินเองได้

กระทั่งต่อมาในรัชสมัยของสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ด้วยอิทธิพลจากบริบทที่เกิดขึ้นในช่วงนั้นทำให้พระองค์ในฐานะบุคคลที่กระทำการแทนรัฐ ได้ทำการปฏิรูประบบกฎหมายขึ้นมาใหม่ โดยมีชาวต่างชาติคณะหนึ่งจากหลายประเทศเป็นที่ปรึกษา จนกระทั่งสำเร็จลงในรัชสมัยของสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว และมีการใช้ติดต่อกันมาจนกระทั่งถูกยกเลิกและใช้กฎหมายครอบครัวในบรรพ 5 ของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์แทนเมื่อเดือนตุลาคม 2478 (วิระดา สมสวัสดิ์, 2540: 9) กฎหมายครอบครัวจึงถูกจัดวางไว้ในส่วนหนึ่งของประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์จนกระทั่งในปัจจุบัน

เพศสัมพันธ์ในสายเลือด: อาญาต้องห้ามในกฎหมายไทย

ดังที่กล่าวมาแล้วว่า รัฐจะกำหนดบัญญัติทางกฎหมายที่บังคับให้กระทำหรืองดเว้น การกระทำอันมีลักษณะที่ขัดแย้งไปจากรากเหง้าของวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มนุษย์ในสังคมยึดถือไม่ได้ เพราะแม้จะใช้อำนาจที่เหนือกว่าในทางกำลัง เพื่อการบีบบังคับให้บุคคลกระทำตามกฎหมายที่กำหนดขึ้นก็จะทำได้เพียงผิวเผินเฉพาะในส่วนของสังคมที่อำนาจรัฐเข้าไปถึง ฉะนั้นการกำหนดกฎหมายเพื่อการลงโทษผู้กระทำผิดในสังคมแม้จะเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง แต่รัฐก็ต้องใช้ ปฏิบัติการที่มีความสัมพันธ์สอดคล้องกับวาทกรรมพื้นฐานที่ได้หยั่งรากลึกยึดพื้นที่เดิมไว้ก่อนแล้ว ไม่ว่าจะป็นวาทกรรมคำสอนทางศาสนา จารีตประเพณี และความเชื่อที่เป็นเครื่องกำหนดวิถี ชีวิตของมนุษย์ในสังคม

สังคมดั้งเดิมของประชากรในพื้นที่อันเป็นที่ตั้งของประเทศไทยในปัจจุบัน ก็มีลักษณะ ยึดมั่นและดำเนินชีวิตไปตามวาทกรรมของอำนาจที่อยู่เหนือธรรมชาติ ข้อห้ามจึงเกิดขึ้นโดยมี อำนาจศักดิ์สิทธิ์อันไร้ขอบเขตของสิ่งเหนือธรรมชาติเป็นพลังสนับสนุนที่ทรงอำนาจในการบังคับ ให้บุคคลต้องปฏิบัติตาม เพราะหากมีใครละเมิดข้อห้าม พลังอำนาจของสิ่งเหนือธรรมชาติก็จะ เข้ามาเกี่ยวข้องโดยการบันดาลให้เกิดความพินาศเสียหายแก่สังคมนั้น และถึงแม้รัฐจะสามารถ เข้ายึดกุมโครงสร้างทางอำนาจในสังคมได้อย่างสมบูรณ์ แต่รัฐก็หาได้มีอำนาจที่จะเข้าไปจัดการ กับอำนาจของสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติได้ โดยเฉพาะเมื่อบุคคลในสังคมยังคงให้ความเคารพและ สยบยอมต่ออำนาจอันศักดิ์สิทธิ์และไร้ขอบเขตของสิ่งเหนือธรรมชาติมากกว่าอำนาจรัฐที่ได้มา จากการจัดตั้ง เมื่อประชากรในสังคมเชื่อว่ามีพลังอำนาจอื่นที่เหนือกว่าอำนาจของรัฐ การสร้าง วาทกรรมทางกฎหมายของรัฐไทยจึงต้องยึดอิงกับพลังอำนาจของสิ่งเหนือธรรมชาติที่อยู่เหนือตน ข้อห้ามและข้อปฏิบัติในกฎหมายของรัฐรวมไปถึงการกำหนดบทลงโทษและการลงโทษผู้กระทำ การฝ่าฝืนจึงถูกบัญญัติขึ้นอย่างสอดคล้องกับกฎเกณฑ์ของอำนาจเหนือธรรมชาติ หากมีบุคคลใน สังคมกระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามทางกฎหมายก็หมายถึงว่าบุคคลนั้นได้กระทำการฝ่าฝืนข้อห้ามของ อำนาจศักดิ์สิทธิ์เหนือธรรมชาติด้วย เพื่อป้องกันไม่ให้อำนาจเหนือธรรมชาติเข้ามาเกี่ยวข้องอันจะ เกิดผลร้ายต่อคนส่วนใหญ่ในสังคม รัฐจึงมีความชอบธรรมที่จะเข้ามาจัดการตัดสิน ลงโทษ หรือ กระทำการอื่นใดเพื่อระงับและ/หรือหลีกเลี่ยงการถูกลงโทษจากอำนาจของสิ่งเหนือธรรมชาติ

การเข้ามาจัดการในเรื่องการสมสู่ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตก็มีลักษณะอิงแอบอำนาจเหนือธรรมชาติเช่นกัน ซึ่งก็เป็นวิธีการสร้างความชอบธรรมให้แก่กฎหมายของรัฐที่ไม่แตกต่างไปจากในข้อห้ามอีกหลายลักษณะ เมื่อความเชื่อดั้งเดิมที่ส่งผ่านชุดวาทกรรมจนเกิดเป็นข้อห้ามทางเพศที่ไม่อนุญาตให้พี่ชายกับน้องสาวที่เกิดจากพ่อแม่เดียวกันทำการสมรสเป็นสามีภรรยา กัน หรือข้อห้ามไม่ให้พ่อมีเพศสัมพันธ์กับลูกสาว เพราะถือว่าเป็นการวิปริตผิดธรรมชาติ เป็นเสียดที่จะนำมาซึ่งความพินาศแก่ครอบครัวและสังคมทั้งหมด เช่น จะเกิดความแห้งแล้ง อดอยาก หรือโรคระบาดล้มตายกันขึ้นได้ เพื่อการแก้ไขรัฐจึงเข้ามาจัดการในประเด็นดังกล่าวโดยการขับไล่ผู้ที่ฝ่าฝืนข้อหานั้นให้ออกจากสังคม ในขณะที่เดียวกันก็ต้องจัดให้มีพิธีกรรมบัตรงความและอ้อนวอนสิ่งเหนือธรรมชาติให้ละเว้นการลงโทษ (ศรีศักร วัลลิโภคม, 2536: 118) ดังมีบัญญัติไว้ในกฎหมายตราสามดวงในส่วน พระไอยการลักษณะผัวเมีย (กรมศิลปากร, 2521: 284)

๓๕ มาตราหนึ่ง หลานทำผู้ด้วยเมียลุงตาปู่อาวอาน้ำพีตนเอง มันผู้มิกลัวเกรง มันมีอายุแก่บาปตั้งนั้น ให้เอามันคนร้ายจำใส่ตรวน ชื่อ คา เอาน้ำมิกคักหน้าทั้งหญิงชายเอาเชือกหนึ่งผูกคอเอาม้องตีทะเลวนรอบตลาดแล้วเอาขึ้นขานหย่างยิงด้วยลูกสั้นโดด แลให้ตีด้วยลวดหนักคละ ๒๕ ๕๐ ที่แล้วให้ทำพลอยเสียนอกเมือง อย่าให้ดูเยี่ยงกัน ถ้าจะไถ่ลูกสั้นโดดมิให้ยิ่งเล่มละ ๓๐๐๐๐

๓๖ มาตราหนึ่ง พ่อแม่ลูกพี่น้องยายหลานตาหลานลุงนำหลานทำผู้กันไซ้ ให้ทำพลอยผู้นั้นเสียในทะเล ให้เจ้าพ่อแม่พี่น้องพลีเมืองท่านทั้ง ๔ ประตุ ไก่ ๘ ตัว ให้พระสงฆ์พราหมณาจารย์สวดมนตรทำพิธีการระงับอุบาทว์จันไร น้ำ ฟ้ำฝนจึงจะตกเป็นประโยชน์แก่คนทั้งหลาย ฝ่ายพ่อแม่พี่น้องรู้ว่าลูกหลานทำมิชอบมิได้ว่ากล่าว ท่านว่าเลเมิด ให้ลงโทษโดยโทษานุโทษ

อำนาจศักดิ์สิทธิ์ที่ไร้ขอบเขตจากสิ่งเหนือธรรมชาติเริ่มถูกกัดเซาะจากวาทกรรมของ เหตุผล ซึ่งเป็นเวลาเดียวกับการแผ่ขยายอำนาจและการยอมรับในอำนาจของรัฐได้ผ่านขั้นตอน การพัฒนาจนสามารถหยั่งรากลึกลงในสังคมได้อย่างเข้มแข็งแล้วเช่นกัน ทำให้การบัญญัติ กฎหมายสามารถกระทำได้โดยไม่ต้องพึ่งพิงอำนาจเหนือธรรมชาติอีกต่อไป ดังปรากฏให้เห็น ได้อย่างชัดเจนนับตั้งแต่ประมวลกฎหมายที่ได้เกิดขึ้นภายหลังการปฏิรูประบบกฎหมายในช่วง รัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวจนสามารถประกาศใช้ได้ไปอีกสองรัชกาล ต่อมา ซึ่งแม้กฎหมายในรูปแบบใหม่จะมีบัญญัติห้ามการสมรสระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตไว้ แต่ก็ยังเป็นข้อบัญญัติที่ปราศจากการกล่าวอ้างถึงอำนาจศักดิ์สิทธิ์ที่จะบันดาลเหตุร้ายให้เกิดขึ้นใน สังคมเป็นการลงโทษผู้ฝ่าฝืน อันเป็นลักษณะของข้อห้ามทางกฎหมายอย่างแท้จริง ดังจะเห็นได้ จากมาตรา 1450 ตามประมวลกฎหมายแพ่ง ในบรรพ 5

มาตรา 1450 ชายหญิงซึ่งเป็นญาติสืบสายโลหิตโดย ตรงขึ้นไปหรือลงมาก็ดี เป็นพี่น้องร่วมบิดามารดาหรือร่วมแต่ บิดาหรือมารดาก็ดี จะทำการสมรสกันไม่ได้ ความเป็นญาติ ดังกล่าวมานี้ให้ถือตามสายโลหิต โดยไม่คำนึงว่าจะเป็นญาติ โดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่

จากข้อบัญญัติทางกฎหมายจะเห็นได้ว่า กฎหมายห้ามการสมรสระหว่างญาติทาง สายโลหิตที่สืบสายโลหิตขึ้นไป คือ พ่อ แม่ ปู่ ย่า ตา ยาย ทวด หรือญาติที่สืบสายโลหิตลงมา คือ ลูก หลาน เหลน ลื้อ นอกจากนี้ยังห้ามพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันสมรสกัน หรือแม้แต่ ร่วมบิดาหรือมารดาก็ไม่สามารถทำการสมรสกันได้ (ไพโรจน์ กัมพูสิริ, 2544: 118 – 119) โดยถือ ตามความจริงทางธรรมชาติ หากฝ่าฝืนจะมีผลทำให้การสมรสนั้นตกเป็นโมฆะทางกฎหมายนับ มาตั้งแต่ต้น (ประสพสุข บุญเดช, 2545: 332 – 342) ส่วนในทางอาญามีได้มีกฎหมายโดยบัญญัติ ห้ามการมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือด เว้นแต่เป็นการกระทำที่ขึ้นใจในลักษณะของการข่มขืนกระทำ ข้ำเรา หรือกระทำต่อเด็กที่มีอายุให้ความยินยอมได้ตามกฎหมาย ฉะนั้นหากเป็นการร่วมประเวณี ที่เกิดจากความยินยอมพร้อมใจจากทั้งสองฝ่าย และมีวัยบรรลุนิติภาวะแล้วทั้งคู่ ก็ย่อมสามารถ กระทำได้โดยมิต้องรับผิดตามกฎหมายอาญา เพราะเมื่อไม่มีกฎหมายบัญญัติข่มขืนไม่เป็นความผิด แต่ทั้งสองไม่มีสิทธิ์ที่จะทำการจดทะเบียนสมรสและมิได้รับการคุ้มครองตามกฎหมายแพ่ง

บัญญัติแห่งกฎหมายกรณีบุคคลในเครือญาติที่สืบสันดานมีการร่วมประเวณีกัน จึงเป็นไปในลักษณะของการปฏิเสธการสมรสไม่ว่าในกรณีใด ๆ เป็นการบัญญัติกฎหมายที่มีรากฐานมุ่งที่จะละเลยพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ในสายเลือดทั้งที่จะเกิดหรือที่เกิดขึ้นแล้ว ไม่ว่าจะความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจะมีรากฐานมาจากความรักที่ต้องการอยู่กินฉันสามีภรรยาหรือไม่ก็ตาม การห้ามสมรสจึงเป็นการปฏิเสธการมีอยู่ของความสัมพันธ์ทางเพศที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตและยังเป็นการปฏิเสธความปรารถนาของบุคคลเหล่านั้นที่ต้องการจะสมรสอยู่กินกันเยี่ยงสามีภรรยาเยี่ยงชายหญิงทั่วไปไม่ให้มีโอกาสกระทำได้จริงในสังคม

การผลิตซ้ำวาทกรรม: หลากพื้นฐานแต่ร่วมเป้าหมาย

นอกเหนือจากชุดวาทกรรมที่อยู่ในรูปแบบขององค์ความรู้ทางศาสนา จิตวิทยา พันธุกรรม และกฎหมายที่ได้นำเสนอถึงเหตุผล ความจำเป็น และผลร้ายอันจะเกิดจากการที่บุคคลร่วมสายโลหิตมีเพศสัมพันธ์กันแล้ว ยังมีวาทกรรมอื่นอีกมากมายที่ถูกผลิตซ้ำออกมาด้วยเหตุผลเดียวกันนี้ เช่น การอ้างผลการทดลองของ Westermarck เมื่อนำหนูตะเภาทั้งสองเพศมาเลี้ยงร่วมกันเป็นระยะเวลายาวนาน ปรากฏว่าหนูตะเภาเหล่านั้นจะไม่ยอมผสมพันธุ์กันอย่างมีนัยสำคัญ (Adams, 1980: 31) แม้ข้อมูลจะเป็นเพียงข้อสรุปจากการทดลองในสัตว์ แต่เมื่อนำมาเชื่อมโยงเพื่ออธิบายพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์กลับได้รับการยอมรับจากกลุ่มนักคิดร่วมสมัยที่มองว่าเป็นการอธิบายได้อย่างมีเหตุผล (Lowie, 1920: 15) แต่สิ่งที่น่าสังเกตก็คือนอกจากเป็นจริงตามที่กล่าวมาข้างต้น ทำไมสังคมจะต้องสร้างข้อห้ามในสิ่งที่มนุษย์มิได้ปรารถนาที่จะกระทำ หากจะอ้างว่าพฤติกรรมเช่นนั้นอาจเกิดขึ้นได้ในกรณีของคนผิดปกติ คำถามต่อไปก็คือ หากเฉพาะคนผิดปกติเท่านั้นที่จะมีพฤติกรรมดังกล่าว สังคมก็ไม่จำเป็นต้องมีการกำหนดข้อห้ามแต่อย่างใด เพราะข้อห้ามย่อมไม่มีผลบังคับให้คนผิดปกติยอมรับและนำไปปฏิบัติได้ ด้วยเหตุที่บุคคลเหล่านั้นเป็นผู้มีสภาพไม่ปกติ

นอกจากนี้ ยังมีผู้เสนอแนวคิดทางพฤติกรรมศาสตร์ที่เชื่อว่าเหตุการณ์การสมรสระหว่างพ่อกับลูกสาวเกิดจากการที่พ่อต้องการที่จะควบคุมทุกสิ่งทุกอย่างในตัวลูกสาว จึงใช้วิธีการมีเพศสัมพันธ์กับลูกสาวเพื่อให้ตนสามารถบรรลุถึงเป้าหมายในการเข้าควบคุมชีวิตของลูก (Robert &

Padgett-yawn,1998: 294 - 295) ซึ่งการอธิบายด้วยเหตุผลนี้ไม่ได้รับการยอมรับเท่าที่ควรนัก เพราะวิธีการใช้อำนาจเพื่อควบคุมลูกสาวสามารถกระทำผ่านรูปแบบอื่นได้อีกมากมาย อีกทั้งการมีเพศสัมพันธ์กับลูกสาวน่าจะเป็นเหตุให้ตนเองต้องสูญเสียอำนาจและตกอยู่ในการควบคุมของลูกสาวมากกว่า หรือการอ้างเหตุผลจากความจำเป็นที่มนุษย์ต้องอาศัยอยู่รวมกันเป็นกลุ่มและจำเป็นต้องมีพันธมิตรกับกลุ่มอื่น จนเป็นเหตุให้ต้องมีการกำหนดข้อห้ามสมาชิกในกลุ่มเดียวกันสมรสกัน (Talor, 1888) เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกภายในกลุ่มไปสมรสกับบุคคลภายนอกกลุ่มเพื่อ “การร่วมมือกันในการอยู่รอด” (Lowie, 1920: 65 - 66) การอ้างเหตุผลนี้อาจเกิดจากความสับสนระหว่างการมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือด (incest) กับการสมรสนอกกลุ่ม (exogamy) ทั้งที่เป็นคนละส่วนที่ต่างประเด็นกัน เพราะการมีพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ในสายเลือดไม่ได้หมายความว่า จะปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นในทุกคนและทุกกรณี การใช้เหตุผลการสมรสกับบุคคลนอกกลุ่มจึงไม่สามารถอธิบายถึงข้อห้ามการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตได้ (Fox, 1976: 56 - 62)

การโยงเชื่อมการมีเพศสัมพันธ์ทางสายเลือดกับความสับสนทางโครงสร้าง (structural confusion) ของสังคมเป็นอีกชุดวาทกรรมหนึ่งที่ถูกนำมากล่าวอ้างถึงความจำเป็นที่มนุษย์จะต้องห้ามการมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือด เพราะจะเกิดการแก่งแย่ง (sexual rivalry) ระหว่างบุคคลภายในสายเลือดจนกลายเป็นความระส่ำระสายในครอบครัว (family disruption) (Malinowski, 1929 และ Fox, 1976: 56 - 71) และจะยิ่งขยายความสับสนออกไปอีกเมื่อมีการให้กำเนิดบุตร เพราะการมีสถานภาพที่ไม่ชัดเจนจะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติตนให้สอดคล้องกับบทบาทตามสถานภาพทางสังคมได้ (Robert & Padgett-Yawn,1998: 294) กลายเป็นสภาวะของบทบาทที่สับสน (entangled roles) อันจะส่งผลต่อเสถียรภาพของโครงสร้างทางสิทธิอำนาจและการปกครองของสถาบันครอบครัว อีกทั้งยังเป็นการลดทอนศักยภาพการทำหน้าที่ของสถาบันครอบครัวลงในหลายประการ โดยเฉพาะการกล่อมเกลாத่างสังคม (socialization) ซึ่งเป็นหน้าที่ขั้นปฐมภูมิที่สำคัญยิ่งประการหนึ่งของครอบครัวในการดำรงไว้ซึ่งความเป็นระเบียบของสังคม (Selby, 1975:16) แต่เมื่อพิจารณาจากความเป็นจริงกลับพบว่า ในสังคมที่ยินยอมให้เกิดการสมรสระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิต เช่น ในริเบตที่ยอมให้ชายสมรสกับแม่หรือน้องสาวของเขาเองได้ (Fox, 1976: 56 - 62) กลับไม่พบปัญหาความสับสนทางโครงสร้างของสังคมว่าได้มีเกิดขึ้นจริงแต่ประการใด เมื่อโครงสร้างทางสังคมของสังคมที่ยินยอมให้สมาชิกมีพฤติกรรมเช่นนั้นได้เป็น

โครงสร้างที่มีลักษณะเอื้อหรือสอดคล้องต่อการที่สมาชิกภายในสังคมจะทำการสมรสกับบุคคลร่วมสายโลหิตในขณะเดียวกันก็ได้ปฏิเสธการสมรสของหญิง-ชายในรูปแบบที่สังคมอื่นถือปฏิบัติกัน การอธิบายความสัมพันธ์ทางโครงสร้างของสังคมจึงเป็นการอธิบาย “การยินยอม” ในสังคมที่ “ไม่ยินยอม” ซึ่งแน่นอนว่า สิ่งที่ตามมาก็คือ ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างของสังคม เพราะในสังคมที่ “ไม่ยินยอม” มิได้มีโครงสร้างทางสังคมที่ออกแบบไว้สำหรับพฤติกรรมที่ตนมิได้ยินยอม

เพศสัมพันธ์ในสายเลือด: บทสรุปแห่งวาทกรรมข้อห้าม

ข้อเท็จจริงที่พบในสังคม คือ ข้อห้ามการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลร่วมสายโลหิตได้แสดงตนผ่านวาทกรรม มีการผลิตซ้ำและถูกนำเสนอออกมาซ้ำแล้วซ้ำเล่า ซึ่งดูเหมือนว่าในแต่ละชุดวาทกรรมเหล่านั้นจะประกอบไปด้วยเหตุผลที่แตกต่างหลากหลายในรูปแบบที่สอดคล้องกับบริบทภายในปริณทลของสังคมที่องค์ความรู้ที่วาทกรรมนั้นใช้เป็นฐานที่มั่นในการดำรงอยู่และปฏิบัติการ แต่หากพิจารณาถึงเนื้อหาสาระที่มีอยู่ในชุดวาทกรรมทั้งหลายแล้วก็จะพบว่าเป็นการผลิตออกมาเพื่อปฏิเสธและต่อต้านพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือด โดยพยายามสร้างเอกลักษณ์ให้แก่ตนในขณะเดียวกันก็มุ่งที่จะกดทับและเบียดไล่วาทกรรมอื่นที่แตกต่างไปจากตนให้ปราศจากพื้นที่ในการปรากฏตัว เหตุผลที่ทำให้การยอมรับความจริงในพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลร่วมสายโลหิตเป็นเรื่องที่ไม่สามารถจะกระทำได้ เพราะวาทกรรมที่ถูกผลิตซ้ำออกมาอย่างต่อเนื่อง จนทำให้เรารับไว้โดยสยบยอมอย่างปราศจากข้อสงสัย อันเป็นผลมาจากวาทกรรมหลักที่ว่าด้วยความปกติของพฤติกรรมทางเพศได้เข้ามาสร้างเอกลักษณ์ให้ตนเองจนสามารถยึดครองพื้นที่ได้อย่างมั่นคงและทำหน้าที่เป็นรากฐานเปิดช่องทางให้กับวาทกรรมอื่นในลักษณะเดียวกัน

จากเหตุผลที่หลากหลายในวาทกรรมที่แตกต่างซึ่งล้วนผลิตออกมาเพื่อสนองตอบต่อวาทกรรมหลักที่เชิดชูพฤติกรรมทางเพศที่เรียกว่า “ปกติ” และกดทับ/ปฏิเสธพฤติกรรมการมีเพศสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในเครือญาติ ซึ่งถูกจัดให้ “เป็นอื่น” ด้วยสถานะและแห่งหนของการเป็นพฤติกรรมทางเพศที่ “ผิดปกติ” และเพราะเหตุที่เป็นสิ่ง “ผิดปกติ” ทำให้บุคคลที่มี

พฤติกรรมที่ “ผิดปกติ” จะต้องได้รับการปฏิบัติที่แตกต่างไปจาก “ค่าปกติ” ที่คนในสังคมจะได้รับ การเข้าไปจัดการเพื่อควบคุมและแก้ไขความ “ผิดปกติ” จึงเป็นสิ่งชอบธรรมที่คน “ปกติ” สามารถมีอำนาจเข้าไปปฏิบัติการได้อย่างถูกต้อง แม้ว่าในความเป็นจริง วาทกรรมที่ถูกผลิตซ้ำโดยมีรากเหง้ามาจากวาทกรรมหลักที่เหนือกว่าจะไม่สามารถอธิบายหรือให้เหตุผลแก่ตนเองได้อย่างชัดเจน แต่ด้วยเส้นใยของอำนาจที่แฝงตัวอยู่ในรูปขององค์ความรู้และปฏิบัติการของวาทกรรมที่ส่งเสริมและสานต่ออำนาจให้แก่กัน จนมองเห็นสิ่งที่วาทกรรมสร้างขึ้นเป็นความจริงมากกว่าที่จะมองเห็นความจริงจากความจริงที่เกิดขึ้น

ปฏิบัติการของวาทกรรมข้อห้ามการมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลร่วมสายโลหิตที่ใช้แย้งยึดพื้นที่ยอมรับถึงความเลวร้ายอันจะเกิดจากการฝ่าฝืนข้อห้ามทางเพศดังกล่าว ถูกกระทำผ่านการผลิตซ้ำวาทกรรมที่เข้ามาแสดงตนเสมือนหนึ่งนักเปิดโปงความชั่วร้ายที่มีอยู่ในพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ในสายเลือด แต่เมื่อเจาะผ่านพื้นผิวของวาทกรรมข้อห้ามทางเพศเหล่านั้นลงไปจะพบว่า ภายใต้วาทกรรมเหล่านั้นกลับมีบางสิ่งที่ถูกปกปิดอยู่ ซึ่งปฏิบัติการของวาทกรรมข้อห้ามเพศสัมพันธ์ในสายเลือดได้ทำให้พื้นที่ทางความคิดในเรื่องพฤติกรรมทางเพศในสังคมตีค่าและจัดประเภทให้การกระทำที่เป็นพฤติกรรมนอกกระแสอย่างเพศสัมพันธ์ในสายเลือดเป็นการกระทำของคนผิดปกติ การมีเพศสัมพันธ์ในสายเลือดจึงเป็นความผิดที่ถูกกระทำจากวาทกรรมกระแสหลัก หาใช่ความผิดที่มีอยู่ในเนื้อหาของวาทกรรมแต่อย่างใด สังคมซึ่งเป็นผู้ถูกอำนาจของวาทกรรมกระทำแต่ในขณะเดียวกันสังคมก็เป็นผู้กระทำการผลิตซ้ำวาทกรรมให้สามารถยึดครองพื้นที่ของอำนาจในสังคมได้อย่างเข้มแข็งและแน่นหนายิ่งขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย